

ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7 (58)
18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1939 - Δ'

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ 2.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 7 — 18 Νοεμβρίου 1939
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν & μαθητῶν	Μὴ μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας):
ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τῶν Σχολείων, Δημοτικῶν, Γυμνασίων κ. λ. π. ὅπως εἰς τὰς ἐπιστολάς των πρὸς τὸ περιοδικὸν κάμνωσι διάκρισιν τῶν ἐγγραφομένων μαθητῶν των ὡς συνδρομητῶν καὶ τῶν ἀγοραζόντων τοῦτο καθ' ἑβδομάδα.

Ὅταν δηλ. ζητοῦν ὡρισμένον ἀριθμὸν τευχῶν διὰ διάθεσιν λιανικήν, ν' ἀναγράφουν «Δι' ἑβδομαδιαίαν διάθεσιν», ὅταν δὲ πρόκειται περὶ συνδρομητῶν ν' ἀναγράφουν τὸν χρόνον διαρκείας τῆς συνδρομῆς αὐτῶν.

Ἐπίσης καθίσταται γνωστὸν ὅτι οἱ συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἢ παρὰ τῶν περιοδευόντων ἀντιπροσώπων μας ἢ ἀπ' εὐθείας δι' ἐπιστολῆς.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πλήρης, μὲ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, τὴν ἐπαρχίαν καὶ τὸν νομὸν εἰς ὃν ὑπάγεται τοῦτο.

(Ἐκ τῆς Δ/σεως τῶν Οἰκον. ὑπηρεσιῶν τοῦ περιοδικοῦ)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως οἱ ἀλληλογραφοῦντες μὲ τὸ περιοδικόν μας ἀναγράφωσι πλήρη τὴν διεύθυνσίν των, ἤτοι: Πόλιν ἢ χωρίον, ἐπαρχίαν καὶ νομόν, ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ φακέλλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς.

Τοῦτο εἶναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν λῆψιν τοῦ περιοδικοῦ.

«Η ΝΕΟΛΑΙΑ»

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ:
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ πρὸς 3¾% μέχρι δραχμῶν 125.000.—
ΟΨΕΩΣ πρὸς 3% ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ πρὸς 3½% — 4½%

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταθέσεως. Ἅπασαι αἱ καταθέσεις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου ἠγγυημέναι ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἀπηλλαγμέναι τελῶν χαρτοσήμου.
Μία ἀπὸ τὰς ἀρετὰς τῆς Νεολαίας πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἀποταμίευσις.
ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΙ καὶ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ! Ἀποταμιεύετε καὶ καταθέτετε τὰς οἰκονομίας σας εἰς τό:
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
Οὕτω προετοιμάζετε μίαν καλλιτέραν αὔριον διὰ τὸν ἑαυτόν σας, καὶ συμβάλλετε συγχρόνως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας τῆς Χώρας.
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 31
35 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ 72 ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΙΔΕΩΔΗ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐδημοσιεύθη νέος κατάλογος κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι μεταμεληθέντες ἐζήτησαν τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Κράτους. Καὶ τοῦτο μὲν τοὺς παρέσχε τὴν ἐπιείκειαν, διότι εἰς τοὺς κομμουνιστὰς αὐτοὺς μὲ ὅλον τὸ κακὸν ποὺ ἔκαμαν εἰς τὴν πατρίδα καὶ τὸν ἑαυτόν των, τίποτε ἄλλο δὲν βλέπει ἀπὸ μερικοὺς παραπλανηθέντας Ἕλληνας, ἐξ αἰτίας πολλῶν ἀφορμῶν, τὰς ὁποίας δὲν πρόκειται ν' ἀναπτύξωμεν διὰ μακρῶν. Εἰς ἡμᾶς ὅμως τοὺς ἄλλους, τοὺς ἀναγινώσκοντας τὸν κατάλογον, ἐναπόκειται καὶ πρέπει ν' ἀποκομίσωμεν μερικὰ χρήσιμα συμπεράσματα.

Ἃς προσέξωμεν, συνεπῶς, τὸν κατάλογον διὰ ν' ἀποκομίσωμεν τὰ συμπεράσματα ταῦτα. Τὸ πρῶτον ποὺ θὰ μᾶς κάμῃ ἐντύπωσιν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῶν μεταμελουμένων κομμουνιστῶν. Εἶναι οὗτοι φοιτηταί, δικηγόροι, ὀδοντίατροι, λογισταί, γεωργοί, ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ἔμποροι, ἐργάται, διάφοροι ἐπαγγελματίαι — ξυλουργοί, ζαχαροπλάσται, ὑφαντουργοί, καρροποιοὶ κλπ. — καὶ ἕνας βοηθὸς τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Χημείας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης. Δηλαδὴ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, δὲν εἶχαν καὶ τὸ δικαιολογητικὸν ὅτι τοὺς ἐξώθει ἡ πεῖνα, ἡ ἀνεργία ἢ οἱαδήποτε δυστυχία, νὰ φαίνωνται ἀπαρνούμενοι ὑγιεῖς περὶ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου ἰδέας. Διότι, ἀσφαλῶς, ἕνας δικηγόρος, ἢ ἕνας ὀδοντίατρος, ὅταν εἶναι εὐθεῖς, τίμιοι καὶ ἐργατικοὶ ἠμποροῦν νὰ μὴ θησαυρίζουν, θὰ κερδίζουν ὅμως πάντοτε τόσα ὥστε νὰ ζοῦν ἀνέτως καὶ — διατί ὄχι;— ἀκόπως. Ἐνῷ ἀντιστρόφως ἠμπορεῖ ἕνας ἐργάτης νὰ ἔχῃ καὶ κακὰς ἡμέρας, ὁπότε καὶ εὐκολώτερον νὰ παρασυρθῇ χωρὶς καὶ νὰ πιστεύσῃ, ἀπὸ τοὺς πράκτορας ποὺ κωδωνίζουν βαλάντια πλήρη χρυσῶν νομισμάτων, ἢ διαζωγραφίζουν ἕνα φανταστικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ὡς μέσον προπαγάνδας εἶναι πάντοτε δελεαστικός. Ἐδῶ ὅμως παρουσιάζεται τὸ ἑξῆς φαινόμενον: νὰ ἔχουν παρασυρθῆ περισσότεροι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι καὶ κριτικὸν νοῦν ἔπρεπε νὰ ἔχουν καὶ λόγους νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸ καθεστὼς καὶ τὴν τύχην των. Καὶ ἐρωτᾶται. Τί πρέπει τάχα νὰ συμβαίνῃ; Ἁπλούστατα. Εἶχε γίνει καὶ ὁ κομμουνισμὸς μόδα καὶ τὴν μόδαν, δυστυχῶς, μόνον οἱ ἐντελῶς ἰσορροπημένοι ἄνθρωποι ξεύρουν νὰ τὴν κρατοῦν εἰς ἕνα ἐπίπεδον λογικῆς. Ὁ δικηγόρος καὶ ὁ ὀδοντίατρος, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται σήμερον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαδηλώνουν μεταμέλειαν, ἐθεώρουν προσβολήν των νὰ μὴ λέγουν ὅτι εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀριστεροί, ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν παρέλειπον νὰ τηροῦν τὴν κοινωνικὴν τακτικήν, τὴν ὁποίαν ἐτήρουν καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πολῖται.

Ὑπῆρξεν ὅμως καὶ ἕνα ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, χωρὶς καὶ αὐτοὶ νὰ πιστεύουν, ἀνεκήρυξαν αὐτοὶ ἑαυτοὺς κομμουνιστάς. Αὐτοὶ ἀηδίασαν ἀπὸ τὸν οἰκτρὸν κοινοβουλευτισμὸν καὶ τὸ κατάντημα τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν βουλευτοκρατίαν. Ἡ Βουλὴ δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ συζητῇ, νὰ παρέχῃ θέματα δι' ἀντεγκλήσεις, διὰ τὴν οἰκτροτέραν συναλλαγὴν καὶ ὁ κίτρινος τύπος ἀπὸ τοῦ νὰ διαφθείρῃ ψυχὰς καὶ συνειδήσεις. Οἱ ἄλλοι, οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, οἱ ἀγράμματοι καὶ ἁπλοῖ, ἀφήνοντο ἀνερμάτιστοι καὶ ἀκαθοδήγητοι. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δὲν πρέπει ν' ἀπορῇ κανεὶς ὅτι οἱ πράκτορες τοῦ κομμουνισμοῦ εἶχον εὔκολον λείαν εἰς ὅλας τὰς τάξεις.

Προβάλλει ὅμως τὸ ἐρώτημα: Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀντιδράσουν; Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συντρίψουν πράκτορας καὶ κομμουνισμόν; Θὰ ἦτο ἂν καὶ οἱ ἴδιοι ἀπέβλεπον πρὸς τὸ καλύτερον, ἂν δὲν ἐπερίμεναν τὴν ἐκ Θεοῦ σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐνῷ οἱ ἴδιοι θὰ ἐπολιτικολογοῦσαν εἰς τὸ καφφενεῖόν των, ἢ τὸ γραφεῖόν των, ἀναγινώσκοντες τὴν οἰκτρὰν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ κιτρίνου τύπου. Διὰ ν' ἀποβλέψουν ὅμως πρὸς τὸ καλύτερον θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν ψυχὴν πλημμυρισμένην ἀπὸ ἰδεώδη, ἀπὸ τὰ ἰδεώδη ἐκεῖνα ποὺ ἐνέπνευσαν πάντοτε τὴν ἑλληνικὴν φυλήν. Τὰ ἰδεώδη, ἐν τούτοις, κατὰ τοὺς τελευταίους καιρούς, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐκφαυλισθέντος κοινοβουλευτισμοῦ, εἶχον ὑποστῆ φθορὰν καὶ οἱ Ἕλληνες, παραλόγως, κουρασμένοι δὲν ἐζήτησαν νὰ τὰ ἀνορθώσουν. Τὰ ἄφησαν νὰ καταρρεύσουν εἰς συντρίμμια, ἕως ὅτου ἀνέτειλε τὸ ἄστρον τῆς Αὐγουστιανῆς ἡμέρας. Εὐθὺς ἀνέλαμψαν καὶ ὁ σκοπὸς καὶ τὰ ἰδεώδη, τὰ ὁποῖα φανατικῶς ἐνεστερνίσθησαν οἱ ἔφηβοι καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτά, ἀπὸ τοὺς ἐφήβους αὐτοὺς θὰ προέλθουν οἱ αὐριανοὶ κυβερνῆται τοῦ τόπου, ποὺ θὰ ἔχουν τὴν ψυχὴν πλημμυρισμένην ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ πίστιν διὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, ἀπὸ ἰδεώδη. Διότι αὐτὰ εἶναι καὶ θὰ εἶναι εἰς αἰῶνας αἰώνων τὰ ὡραιότερα ἰδεώδη ποὺ ὑπῆρξαν ποτέ.

Ἀπὸ τὴν Β΄ συγκέντρωσιν τοῦ «Συλλόγου Γονέων»

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΑΣ

Συνεχίζων τὰς πρὸς τοὺς γονεῖς ὁμιλίας του ὁ Ἀρχηγός, εἰς συγκέντρωσιν τοῦ Συλλόγου τῶν Γονέων τῆς 2ας παρελθόντος μηνός, ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι λόγον:

«Ἔρχομαι διὰ δευτέραν φορὰν ἐνώπιόν σας διὰ δύο λόγους: Ὁ πρῶτος εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἔχω διὰ τὸν Σύλλογον τῶν Γονέων· τὸν θεωρῶ ὡς ἕνα μοχλόν, ὁ ὁποῖος, καλῶς χειριζόμενος, δύναται νὰ προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον καὶ ἰδίως εἰς τὴν διάπλασιν τῆς νέας γενεᾶς. Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι, διότι θέλω νὰ σᾶς εἰσαγάγω εἰς ἕνα θέμα, τὸ ὁποῖον ἐθίγη ἕως τώρα ἀπὸ τοὺς προηγουμένους ὁμιλητὰς καὶ ὁμιλητρίας, ὅσους ἤκουσα, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν διεξήχθη εἰς ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν. Δηλαδὴ ποία θὰ εἶναι ἡ σχέσις τῶν γονέων πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. Εἶναι φυσικὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐγὼ δι' αὐτό, διότι ἐγώ, οἱ συνεργάται μου καὶ τὰ παιδιά σας μαζί μου, εἴμεθα ἐκεῖνοι ποὺ δημιουργήσαμε τὴν Ε. Ο. Ν. Εἶναι ἔργον μας καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐγὼ περὶ τῶν σχέσεων, τὰς ὁποίας οἱ γονεῖς συμφέρει νὰ ἔχουν πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν.

»Πρῶτον: γενικῶς λέγεται ἡ φράσις «ἡ Ε. Ο. Ν. εἶναι τὸ συμπλήρωμα καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ Σχολείου». Σωστὸν εἶναι αὐτό· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν δίδεται ἡ δέουσα σημασία εἰς τὴν φράσιν αὐτήν. Δὲν δίδεται ἡ δέουσα σημασία διότι τὸ νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι σκοπὸς τῆς Ε. Ο. Ν. εἶναι νὰ διασκεδάζῃ τὰ παιδιὰ κατὰ τὰς ὥρας, ποὺ τὰ ἀφίνει ἐλεύθερα τὸ Σχολεῖον, αὐτὸ εἶναι πλάνη. Ἢ τὸ νὰ νομίζῃ κανεὶς ὅτι ἐπειδὴ τὸ Σχολεῖον δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαπλάσσῃ τελείως σωματικῶς τὰ παιδιὰ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸ ἀναλαμβάνει ἡ Ε. Ο. Ν., τὴν διάπλασιν δηλαδὴ τὴν σωματικήν, καὶ αὐτὸ εἶναι πλάνη. Εἶναι ἐντελῶς ἄλλο πρᾶγμα.

»Θὰ ἤθελον δὲ νὰ σᾶς παραστήσω ποῖα εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ καταλάβετε ποία εἶναι ἡ σημασία της καὶ τὸ ἔργον της. Καὶ τὸ πρῶτον της χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον τὴν κάμνει ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, εἶναι ὅτι ἡ κατάταξις εἰς αὐτὴν εἶναι ἐθελοντική. Τὰ παιδιὰ προσέρχονται ἐθελοντικά, ἐὰν θέλουν.

»Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι προσέρχονται ὅλα, ἀλλὰ ὅλα ἐθελοντικά. Αὐτὸ δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ παιδί, διότι, ξεύρετε ὅλοι, τὸ παιδὶ ποτὲ δὲν κάνει τόσον καλὰ ἕνα πρᾶγμα, παρὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνει θεληματικά, ἢ νομίζει τοὐλάχιστον ὅτι τὸ κάμνει θεληματικά. Βέβαια εἰς τὸ Σχολεῖον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἀφήσωμεν νὰ πηγαίνῃ θεληματικά, διότι αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι δυνατόν. Βλέπετε ἀμέσως μίαν οὐσιώδη διαφοράν, ἡ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ Σχολείου καὶ Ε. Ο. Ν.

»Ἡ δευτέρα διαφορὰ τώρα: Τὸ Σχολεῖον ἀναπτύσσει κυρίως τὸ πνεῦμα τοῦ παιδιοῦ καὶ διὰ τοῦ πνεύματος προσπαθεῖ νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν ἄλλων ψυχικῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρός του, σωματικῶς δὲ ἀσχολεῖται, κυρίως διὰ τῶν γυμναστῶν του, κατὰ δεύτερον λόγον. Ἀλλ' ὁ κύριος σκοπός του εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος, τῆς διανοίας, διὰ νὰ δώσῃ στὸ παιδὶ τὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας θὰ χρειασθῇ εἰς τὸν βίον του, ὥστε νὰ λάβῃ τὸ παιδὶ τὰ ἀναγκαῖα διανοητικὰ ἐφόδια.

»Βεβαίως τὸ Σχολεῖον ἐπιδρᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παιδιοῦ διὰ τῶν διδασκαλιῶν, τὰς ὁποίας τοῦ κάμνουν οἱ διδάσκαλοί του, καὶ κυρίως διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς Ἱστορίας, διὰ τῶν παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα φέρει ἡ Ἱστορία, μεγάλων πράξεων, μεγάλων ἀνδρῶν κλπ. πάντοτε ὅμως διὰ τοῦ πνεύματος, διὰ τῆς διανοίας.

»Ἡ Ε. Ο. Ν. ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ παιδιοῦ συναισθηματικῶς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ χαρακτῆρός του, τοῦ θάρρους του, τῆς ἀποφασιστικότητός του καὶ τῶν λοιπῶν ἰδιοτήτων του διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ ὄχι διὰ τοῦ πνεύματος ἢ τῆς διανοίας. Δηλαδὴ ἀσκεῖ τὸ παιδὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ἐμπόδια, διανοητικῶς τὸ κάμνει νὰ σκέπτεται νὰ εὕρῃ τὰ μέσα διὰ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ ἐμπόδια.

»Κυρίως δὲν διδάσκει τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ ἀσκεῖ τὴν ἀρετήν. Δι' αὐτὸ εἶναι ἄλλα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ἡ Ε. Ο. Ν. καὶ τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς, ἐὰν θέλετε νὰ τὰ ἴδητε ἐφαρμοζόμενα εἰς τὸ πρᾶγμα, ἠμπορεῖτε νὰ κάνετε τοῦ χρόνου τὸ καλοκαῖρι ἕνα ταξιδάκι μὲ τὸ λεωφορεῖο εἰς τὸ στρατόπεδον «Ζοῦμπερι» καὶ θὰ τὰ ἴδητε ἐκεῖ ἐφαρμοζόμενα ἢ ἂν θέλετε διαβάστε τὰς περιγραφάς, τὰς ὁποίας ἔχουν κάμει τὰ ἴδια τὰ παιδιά σας τὰ ἀσκούμενα εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ εἰς τοὺς ὑποτομεῖς, διδασκόμενα διὰ τῆς ἀσκήσεως καὶ μανθάνοντα διὰ τῆς ἀσκήσεως νὰ δυναμώνουν τὸν χαρακτῆρά των καὶ τὰς ψυχικάς των ἰδιότητας.

»Βεβαίως τὰ παιδιὰ διδάσκονται μέσα εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τὴν ἰδεολογίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ Κράτος καὶ τὸ ἐθνικὸν φρόνημά των. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ διδάσκονται παίζοντα καὶ ἀσκούμενα ὄχι ὡς μάθημα, ὄχι ὡς μαθητικὴν διδασκαλίαν. Πολὺ σπανίως γίνεται αὐτό. Ἡ διδασκαλία αὐτὴ καθὼς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι γίνονται μέσα εἰς τὰς συνομιλίας τὰς ὁποίας κάμνουν μὲ τοὺς ἀρχηγούς των εἰς μίαν διακοπὴν τῶν ἀσκήσεων ἢ τὰς πορείας, μεταξὺ ἑνὸς μπάνιου καὶ γυμνασίων στρατιωτικῶν. Αὐτὸ τὸ σύστημα ἀναπτύσσει περισσότερον τὸ παιδί, διότι τὸ παιδὶ βάζει καὶ τὸ δικό του μέσα, θέλει καὶ αὐτὸ νὰ συζητήσῃ πολλὲς φορές, θέλει νὰ ἀντικρούσῃ τὸ ἄλλο παιδί, τὸ ὁποῖον ἔχει ἄλλη ἰδέα καὶ συζητεῖ μὲ αὐτό. Ἐννοεῖται ὅλα αὐτὰ γίνονται ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τῶν βαθμοφόρων.

»Ἡ τρίτη μεγάλη διαφορά: Τὸ Σχολεῖον διοικεῖται ἀπὸ τοὺς διδασκάλους καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διαφορετικά. Οἱ διδάσκαλοι εἶναι ἄνθρωποι πεπειραμένοι, οἱ ὁποῖοι ἐπέρασαν ἀπὸ σπουδὰς ὡρισμένας, εἴτε τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, εἴτε τοῦ Πανεπιστημίου, εἶναι μορφωμένοι ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὅλον τὸ κῦρος, τὸ ὁποῖον τοὺς δίδει ἡ τοιαύτη θέσις των. Εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. τὰ παιδιὰ διοικοῦνται ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά, ἀπὸ τοὺς συντρόφους των.

»Ὁ Ἐνωμοτάρχης ἢ ὁ Ὁμαδάρχης, ἂν πάρουμε τοὺς μικροτέρους βαθμούς, εἶναι ἕνας ἀπὸ τὰ ἄλλα παιδιά. Θὰ μοῦ εἴπετε πῶς τὸν ἀνέχονται; Εἶναι τὰ ἴδια ποὺ τὸν θέλουν, ποὺ τὸν θεωροῦν καλύτερον, διότι τὸν ἔχουν ἀναγνωρίσει εἰς τὴν πρᾶξιν, μέσα εἰς τὰς ἀσκήσεις, τὰς ὁποίας κάμνουν καὶ ἀνεγνώρισαν μόνα των ὅτι εἶναι ὁ καλύτερος. Βεβαίως δὲν τὸν ἐκλέγουν, τὸν ἐκλέγει ἡ διοίκησις, ἀλλὰ εἶναι ὁ καλύτερος. Καὶ εἶναι καλὸν οἱ ἄνθρωποι νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ δέχωνται νὰ διοικῶνται ἀπὸ τοὺς καλυτέρους των. Καὶ πρέπει νὰ συνηθίσωμεν ὅλοι μας νὰ διοικούμεθα ἀπὸ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς οἱ ἴδιοι μέσα μας θεωροῦμεν καλύτερόν μας.

»Βεβαίως ὅσον ἀνεβαίνει ἡ ἱεραρχία, τόσον ἡ ἐκλογὴ γίνεται δυσκολώτερα. Καί, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τὴν ἀνωτάτην ἱεραρχίαν δὲν μεταχειρισθήκαμε τὰ ἴδια τὰ παιδιά, παρὰ ἕνα μέρος μόνον. Ἕνα ἄλλο μέρος τὸ ἐζητήσαμεν ἀπὸ τὸν στρατόν, ἀπὸ τὸ ναυτικόν, ἀπὸ τὴν ἀεροπορίαν, ἀπὸ τοὺς ἐφέδρους ἢ ἀποστράτους ἀξιωματικούς, καὶ ἰδίως ἀπὸ τοὺς ἐκπαιδευτικούς, ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε στελέχη ὄντως πολυτιμότατα. Ἀλλὰ ποία ἡ διαφορά;

(Ἡ συνέχεια τοῦ λόγου τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὸ προσεχὲς)

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Εἰς πολλὰ σχολεῖα οἱ διδάσκαλοι, διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν μαθητῶν των νὰ διαβάζουν τὴν «Νεολαίαν» καὶ ἔτσι νὰ παρακολουθοῦν τὴν ζωήν, τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς πραγματοποιήσεις τῆς Ὀργανώσεως, συνεκρότησαν μικρὰς ὁμάδας ἀπὸ τέσσαρας, πέντε καὶ περισσοτέρους μαθητάς, ποὺ προμηθεύονται καὶ ἀναγινώσκουν τὸ περιοδικὸ ἀπὸ κοινοῦ. Εἶναι περιττὸν νὰ ποῦμε ἐμεῖς πόσον ἀξιέπαινος εἶναι αὐτὴ ἡ ἔμπνευσις τῶν διδασκάλων, ἡ ὁποία θεραπεύει κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῶν παιδιῶν ἐκείνων ποὺ δὲν ἔχουν τὴν εὐκολίαν ν' ἀγοράζουν τὸ περιοδικό. Δὲν ἔχομεν δὲ καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο τῶν ἀναγνωστικῶν ὁμάδων θὰ γενικευθῇ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐξωσχολικὰς ἀκόμη ὁμάδας τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο θὰ ἐσυμβουλεύαμε νὰ γίνεται διὰ νὰ διευκολυνθοῦν τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν ἠμποροῦν ν' ἀγοράσουν τὰ ἴδια τὸ περιοδικὸν νὰ τὸ διαβάζουν. Θὰ ἐσυμβουλεύαμε τοὺς συμμαθητὰς ἢ τοὺς φίλους των, ποὺ τὸ ἀγοράζουν, νὰ τοὺς τὸ δανείζουν πρὸς ἀνάγνωσιν.

ΝΕΟΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑ

Καὶ ἀπὸ τὴν Τουρκοβουλγαρικὴν μεθόριον ἀπεσύρθησαν, κατόπιν συμφωνίας τῶν Κυβερνήσεων Ἀγκύρας καὶ Σόφιας, αἱ ἀπὸ καιροῦ συγκεντρωθεῖσαι ἑκατέρωθεν δυνάμεις. Χαιρετίζομεν τὸ γεγονὸς ὡς νέον σύμπτωμα καὶ συντελεστὴν σταθεροποιήσεως τῆς εἰρηνικῆς τάξεως εἰς τὴν Βαλκανικήν, ἐρχόμενον ἐν συνεχείᾳ τῆς Ἀγγλογαλλοτουρκικῆς καὶ τῆς Ἑλληνοϊταλικῆς συμφωνίας.

ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἕνα νέον ἀπόκτημα τῆς Ὀργανώσεως, ποὺ τὸ ὀφείλομεν εἰς τὴν ἀνεξάντλητον στοργὴν καὶ εἰς τὴν ἄγρυπνον φροντίδα τοῦ Ἀρχηγοῦ εἶναι τὸ ἀτομικὸν δελτίον ὑγείας τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ χωρῇ ἀμφιβολία ὅτι οἱ ἰατροὶ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνετέθη τὸ ἔργον τῆς ἐπισκέψεως καὶ παρακολουθήσεως τῶν νέων τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἡ σύνταξις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρατηρήσεων, τῆς παρακολουθήσεως ταύτης τοῦ δελτίου ὑγείας, θὰ ἐκπληρώσουν τὸ καθῆκον των μὲ ὅλην τὴν εὐσυνειδησίαν ὡς ἐπιστήμονες, ὡς κοινωνικοὶ ἄνθρωποι καὶ ὡς Ἕλληνες. Λόγῳ τῆς εἰδικότητός των, εἶναι ἁρμόδιοι περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Ἕλληνας νὰ κατανοήσουν τὴν εὐρύτητα τῶν σκοπῶν τοῦ νέου τούτου θεσμοῦ, ὁ ὁποῖος σημειώνει σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς εἰς τὴν χώραν μας. Ὅσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ ἐμπνέωνται καὶ νὰ δραματίζωνται, θὰ ἐκτελοῦν τὰ νέα των καθήκοντα μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποὺ γεννᾷ ἡ ἐπίγνωσις ὅτι ἐργάζονται διὰ τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν ἀνάπλασιν τῶν ἐπερχομένων γενεῶν καὶ προπαρασκευάζουν τὴν καλλιέργειαν μιᾶς ἐκλεκτῆς φυλῆς Ἑλλήνων, προωρισμένης νὰ ἐπιβληθῇ διὰ τῆς φυσικῆς καὶ ψυχικῆς ὑπεροχῆς της. Διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀνωτέρας φυλῆς ἀνθρώπων, σύμφωνα μὲ τὴν προγονικὴν συνταγήν, ποὺ προσδιορίζει τὸ ὑγιὲς σῶμα ὡς ἀπαραίτητον φορέα ὑγιοῦς πνεύματος. Τὰ δελτία ὑγείας θ' ἀποτελέσουν τὰ δεδομένα καὶ τὰ στοιχεῖα, μὲ τὴν καθοδήγησιν τῶν ὁποίων θὰ ρυθμίζεται ἑκάστοτε κατὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον ἡ πολιτικὴ κοινωνικῆς ὑγείας καὶ προνοίας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δελτίον θὰ εἶναι τὸ στοιχεῖον καθοδηγήσεως τῆς ὑγιεινῆς πολιτικῆς, ἀπὸ αὐτὸ θὰ καθοδηγοῦνται τὰ ὑγιεινὰ μέτρα τοῦ Κράτους καὶ τῶν κοινωνικῶν ἱδρυμάτων, τῶν ὁποίων ἀποστολὴ εἶναι ἡ βελτίωσις καὶ ἀνύψωσις τῶν ὑγιεινῶν συνθηκῶν ἐν τῇ Χώρᾳ καὶ γενικῶς ἡ ἀνύψωσις τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, καὶ θὰ καθοδηγοῦνται ὀρθῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς. Τὴν ἀπόδοσιν ὅλης αὐτῆς τῆς προνοίας θὰ τὴν συγκομίζῃ βραδύτερον τὸ Ἔθνος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς του, τὰς ὑλικὰς καὶ τὰς πνευματικάς.

Εἰς τὴν σύνθετον, τὴν πληθωρικὴν καὶ πολύπλευρον κοινωνικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσε τὸ Ἐθνικὸν Κράτος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς ὅλην τὴν ρωμαλέαν προσπάθειάν του διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνόρθωσιν τῆς νέας γενεᾶς τῶν Ἑλήνων, ἡ καθιέρωσις τοῦ ἀτομικοῦ δελτίου ὑγείας τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν τῆς Ὀργανώσεως ἀποτελεῖ θεμελιακὸν μέτρον, τοῦ ὁποίου σήμερον μόνον νὰ μαντεύωμεν ἠμποροῦμεν τὴν σημασίαν, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου τοὺς καρποὺς θὰ συγκομίσῃ πλουσίους εὐτυχὲς καὶ ἔνδοξον τὸ μέλλον.

Η ΕΟΡΤΗ

Ὁ ἐπίσημος ἑορτασμὸς τῆς δευτέρας ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν. ἔδωκε τὸν ἰδιαίτερον τόνον καὶ τὸ ἰδιαίτερον χρῶμα του — ἕνα θριαμβεῦον γαλανόλευκον χρῶμα, καὶ ἕνα τόνον ρωμαλέας αἰσιοδοξίας — εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὸ συγκρότημα τῶν πόλεων καὶ τῶν κωμοπόλεων τῆς Πρωτευούσης, εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας καὶ εἰς τὰ χωριὰ αἱ ἐκκλησίαι, οἱ δρόμοι, αἱ πλατεῖαι ἐπλημμύρισαν ἀπὸ τὰς ἁπλᾶς ἑνιαίας στολὰς τῶν ἀγοριῶν καὶ τῶν κοριτσιῶν καὶ οἱ χαρούμενοι ἐθνικοὶ ὕμνοι ἐδόνησαν ἀπὸ Ταινάρου μέχρι Φλωρίνης τὴν ἑλληνικὴν ἀτμόσφαιραν.

Ἡ Ἐκκλησία ηὐλόγησε μὲ ὅλην τὴν μητρικήν της στοργὴν τὰ παιδιὰ τῶν Ἑλλήνων, τὰ ὁποῖα ἡ Ὀργάνωσις ἐπανέφερεν εἰς τὰς πηγὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως, καὶ φυσικὰ καὶ εἰς τὴν πολυτιμοτέραν ὅλων, εἰς τὴν πηγὴν τῆς ὀρθοδοξίας. Τὸ Κράτος ἀπέδωσεν εἰς αὐτὰ ὅλας τὰς τιμὰς μὲ τὴν παρουσίαν τῶν ἀνωτάτων ἐκπροσώπων του. Ἡ κοινωνία, ὁ λαός, οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες τὰ ἐκαμάρωσαν ὑπερήφανοι ὡς γονεῖς καὶ ὡς Ἕλληνες. Ὑπερήφανοι ἀπὸ τὴν βεβαιότητα ὅτι τὰ παιδιά των, ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ καθοδήγησιν τοῦ Κράτους, ἀνδροῦνται μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ συνεχίσουν ἀποτελεσματικώτερα τὰς ἰδικάς των προσπαθείας καὶ τοὺς ἰδικούς των ἀγῶνας διὰ τὴν ἀνάδειξιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

•

Στὸ περιθώριον

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ἐπιβάλλεται νὰ μνημονευθῇ ἰδιαιτέρως ἀπὸ αὐτῆς τῆς στήλης τὸ ἀπαντητικὸν τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον διὰ τὸ προηγηθὲν ἰδικόν του τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ ἐπετείῳ τῆς Ὀργανώσεως. Μέσα εἰς ὀλίγας πυκνὰς καὶ γεμάτας ἀπὸ νόημα λέξεις εἰς τὸ τηλεγράφημά του ὁ Ἀρχηγὸς ἐκφράζει τὴν χαράν του διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον, τὴν συγκίνησίν του διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν παιδιῶν πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ τέλος ἀπονέμει τὸν δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν Κ. Ἐπίτροπον «διὰ τὴν πνοὴν ποὺ ἔδωσεν εἰς τὸ ἔργον τῆς Νεολαίας, τοὺς κόπους καὶ τὰς θυσίας καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του».

Ο ΚΑΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ

Εἰς τὴν Τουρκίαν ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Κεμὰλ Ἀτατοὺρκ ἔγινεν ἀφορμὴ διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ κατὰ τρόπον μεγαλειώδη ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ προσήλωσις τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐθνικοῦ του ἥρωος. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα διατηρεῖται ζῶσα ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον κατενόησε βαθύτατα τὴν ἀξίαν καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν ἀγαθῶν ποὺ θὰ προέκυπτον ἀπὸ μίαν εἰλικρινῆ καὶ παγίαν ἑλληνοτουρκικὴν συνεργασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπροχώρησε μὲ τόλμην καὶ μὲ ταχύτητα εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς συνεργασίας αὐτῆς καὶ δὲν ἔπαυσε μέχρι τῆς τελευταίας του πνοῆς νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν παγίωσίν της.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Πρώτη: Ὁ Ἀρχηγὸς — πρῶτος Ἀγρότης — εἰς τὴν ἔναρξιν καλλιεργειῶν Ε.Ο.Ν. Ἀσπροπύργου.

Τελευταία: Φαλαγγῖται Ε. Ο. Ν. Δράμας ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς καλλιεργείας.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΔΙΕΤΙΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ

Παρουσία τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Ἐπιτελάρχου ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, τῶν ἀνωτέρω ἐπιτελῶν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ τῶν ἐπιτελῶν τῶν Διοικήσεων Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ Ὑποδιοικήσεων Ἀθηνῶν, ἐψάλη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν δοξολογία ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεθεώρησε τὰ παρατεταγμένα εἰς τὴν πρὸ τοῦ ναοῦ πλατεῖαν τμήματα τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τοὺς νέους τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας ἐκφράσας τὴν ἱκανοποίησίν του ἐκ τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης.

Ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς Ὑποτομεῖς τῆς πρωτευούσης ἑωρτάσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ ἐπέτειος τῆς πρώτης διετίας ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Ἡ ἑορτὴ εἰς τὸ Λεόντειον Λύκειον ἔλαβε πανηγυρικὸν χαρακτῆρα.

Ὅλοι οἱ Φαλαγγῖται ἐν στολῇ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Διοικητήν των εἶχον συγκεντρωθῆ ἀπὸ ἐνωρὶς εἰς τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν τοῦ σχολείου, ὅπου ἐδόθη καλλιτεχνικὴ παράστασις ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτῶν. Πρὸ τῆς παραστάσεως ὡμίλησεν ὁ Φαλαγγάρχης τῆς 4ης Φάλαγγος, ὅστις ἐξῆρε τὸ ἔργον καὶ τοὺς εὐγενεῖς σκοποὺς τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἀκολούθως ὡμίλησεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης καὶ τέλος προεβλήθησαν δύο παιδικὰ κινηματογραφικὰ ἔργα καὶ ἀπηγγέλθησαν ὡραῖα ποιήματα καὶ ἐψάλησαν οἱ ὕμνοι τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τηλεγραφήματα ἐξ ὅλων τῶν περιφερειακῶν Διοικήσεων, ἡ ἐπέτειος ἑωρτάσθη ἁπανταχοῦ μετὰ μεγίστης ἐπισημότητος. Οὕ-

τω τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν, κατὰ τηλεγράφημα ἐξ Ἰωαννίνων, ἡ πόλις ἐκεῖ ἀπὸ τῆς πρωΐας ἔλαβε πανηγυρικὴν ὄψιν. Ἅπαντες οἱ δρόμοι εἶχον σημαιοστολισθῆ καὶ διακοσμηθῆ μὲ παραστατικοὺς πίνακας τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀφοῦ τὴν πρωΐαν ἐψάλη εἰς τὴν Μητρόπολιν δοξολογία, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος κόσμου, ὡμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς καὶ ἐπηκολούθησε παρέλασις τῶν Σχηματισμῶν ἐνώπιον τοῦ Ανα-

πληρωτοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ, Γενικοῦ Ἐπόπτου τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Φιλοσοφοπούλου, προκαλέσασα ζωηρὰς ἐπευφημίας τοῦ κόσμου. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Κομοτινῆς, εἰς ὅλα τὰ ἐκεῖ σχολεῖα καὶ τὰς δύο λέσχας (ἀρρένων καὶ θηλέων) ἐτελέσθησαν πανηγυρικαὶ ἑορταὶ εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος, παρουσίᾳ τῶν ἐπισήμων, ὅλοι οἱ Σχηματισμοί. Εἰς τὰ σχολεῖα ἀνεγνώσθη ἐμπνευσμένη ἡμερησία διαταγὴ τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ κ. Κράλιου.

Εἰς τὸ Κορωπί.

Τὴν Κυριακὴν μετέβη εἰς τὸ Κορωπὶ ὁ Νομάρχης Ἀττικοβοιωτίας κ. Πεζόπουλος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν ἐπιτελῶν του παραστὰς εἰς τὴν ἐκεῖ τελεσθεῖσαν δοξολογίαν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ὡμίλησε πρὸς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε. Ο. Ν.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τῆς πρώτης διετίας τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Ε. Ο. Ν. ἀφιέρωσεν ειδικὴν ὥραν διὰ τὸ πανηγυρικώτερον τοῦ ἑορτασμοῦ

Κατ' αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ προγράμματος ἐγένετο καὶ ὁμιλία τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, Ἐπιτελάρχου κ. Θεοχαροπούλου, ὁ ὁποῖος μεταξὺ τῶν ἄλλων εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Σήμερα ἡ Ὀργάνωσίς μας, τὸ ὡραιότερο ἔργο τοῦ δημιουργοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου, τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, μπαίνει στὸν τρίτο χρόνο.

Γεννημένη κάτω ἀπὸ τὴ θέλησι καὶ τὴν ἀγωνιστικὴ προσπάθεια τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, μεγαλωμένη μὲ τὴν φροντίδα καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀποτελεῖ πραγματικὴ Ἐθνικὴ ἀσφάλεια γιὰ τὸ μέλλον τῆς μιᾶς μεγάλης καὶ ἀδιαιρέτου Πατρίδος μας.

Σήμερα ἡ Σημαία μὲ τὸ διπλοπέλεκυ κυματίζει ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο μέχρι τὸ ἄλλο τῆς Ἑλλάδος.

Στοὺς κόλπους τῆς Ὀργανώσεώς μας οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος ἐμποτίζονται καὶ διαπαιδαγωγοῦνται με τὰ αἰώνια ἰδανικὰ τοῦ Ἔθνους, σφυρηλατοῦνται στὴν ψυχὴ καὶ ἀποκτοῦν συνείδησι τῶν ὑποχρεώσεών των ὡς μέλη ἑνὸς Ἐθνικοῦ συνόλου καὶ ἀγωνιστικὴ διάθεσι τόσο ἀναγκαία γιὰ τὴν ἐποχή μας.

Καὶ κυρίως πλάθονται στὴν ψυχὴ καὶ στὸ πνεῦμα σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, ποὺ κατέστη πλέον συνείδησι ὅτι μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὸν ξεπεσμὸ καὶ τὴν ἀναρχία καὶ μᾶς ἐθεμελίωσε τὴν τάξι, τὴν ἀνωτερότητα καὶ τὸ δίκαιον».

Καταλήγων εἶπε:

«Παντοῦ καὶ πάντοτε πρέπει νὰ ξεχωρίζουμε καὶ μὲ τὴ στάσι μας καὶ τὶς ἐνέργειές μας νὰ προκαλοῦμε ἕνα φανερὸ ἢ κρυφὸ θαυμασμὸ καὶ νὰ δημιουργοῦμε μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν, μίαν εὐγενῆ ἅμιλλα γιὰ τὴν ὅσο τὸ δυνατὸν ἀπόλυτη συμμόρφωσι πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεώς μας, τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου.

Αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπιτύχουμε. Γιατὶ πλέον ἡ ἐπιείκεια δὲν ἔχει τὸν λόγον εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν πράξεών μας. Ἡ Ὀργάνωσίς μας εἶναι τὸ ἀγαπητὸ τέκνο τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους μας.

Ἡ κοινωνία στοργικὰ καὶ μὲ φανερὸ θαυμασμὸ παρακολουθεῖ τὶς Φάλαγγές μας καὶ μᾶς παρέχει κάθε εὐκολία γιὰ τὸ ἄνετο ξετύλιγμά μας μὲ τὴ φανερὴ ἐλπίδα ὅτι ἔτσι ἐκπληρώνει Ἐθνικὸ καθῆκον, μὰ καὶ πιστεύει ὅτι ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσί μας θὰ ξεπηδήσουν αὔριο οἱ ἄξιοι ὁδηγηταὶ τοῦ Ἔθνους μας σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἂς καταβάλουμε, συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες, ὅλη τὴ δύναμι

τῆς ψυχῆς μας, νὰ φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν ἐλπίδων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ἀντάξιοι τῶν πόθων τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀντάξιοι τῶν πεπρωμένων καὶ τῶν παραδόσεων τῆς Φυλῆς».

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΤΑΘΜΟΥ

Τὴν 5ην τρέχ. καὶ ὥραν 10.30΄ π. μ. ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν ἐκπομπῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἀπὸ τῶν νέων αὐτοῦ ἐγκαταστάσεων.

Τὰς καθιερωθείσας κατὰ Κυριακὴν θρησκευτικὰς ὁμιλίας ἐνεκαινίασεν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ὁ Θ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Παντελεήμων. Ἐπίσης ὡμίλησεν ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Κυβ. Ἐπιτρόπου κ. Θεοχαρόπουλος. Ἀποσπάσματα καὶ τῶν δύο ὁμιλιῶν δημοσιεύομεν κατωτέρω:

Ἐν ἀρχῇ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου ἐξέφρασε τὴν χαράν του καὶ τὴν ὑπερηφάνειάν του διὰ τὴν ὡραίαν ἔμπνευσιν τῆς καθιερώσεως θρησκευτικῶν ὁμιλιῶν ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀκολούθως δὲ ὑπεγράμμισε τὴν συμβολὴν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας εἰς τὴν τόνωσιν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν αἰσθημάτων.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Παντελεήμων περαίνων τὸν λόγον του εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως σᾶς θέλει ὅλους Χριστιανοὺς ἀληθινοὺς καὶ πατριώτας. Τὸ ἐζήτησεν ἀπὸ σᾶς αὐτὸ καὶ τὸ περιμένει καὶ τὸ πιστεύει, διότι τὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ διακρίνονται πολὺ διὰ τὴν εὐφυΐαν των, εἶναι καὶ φιλότιμα καὶ ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν θρησκείαν των καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πατρίδος των καὶ ἐνθουσιάζονται πάντοτε ἀπὸ κάθε τι τὸ καλὸν καὶ ἠθικὸν καὶ ὡραῖον.

»Ἐγώ, παιδιά, μὲ πολλὴν ἀγάπην εὔχομαι τοῦτο εἰς ὅλους σας: Ὅλοι ἀληθεῖς Χριστιανοὶ καὶ ἀληθεῖς Ἕλληνες. Διὰ τὴν εὐτυχίαν τὴν ἰδικήν σας, διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀγαθὸν τῆς πατρίδος μας καὶ πρὸς χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας μας».

Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ κ. Θεοχαροπούλου

«....Μὲ τὸν ραδιοφωνικό μας πομπὸ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία νὰ εὑρισκώμεθα πιὸ κοντὰ καὶ νὰ ἐπικοινωνοῦμε κάθε μέρα. Γι' αὐτὸ συνιστῶ σ' ὅλους τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ὀργανώσεως νὰ προβοῦν στὴν ἀγορὰ ἑνὸς ραδιοφώνου καὶ νὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὶς ἐκπομπὲς τοῦ Σταθμοῦ μας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ εὑρίσκωνται σὲ συχνὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν Κεντρικὴ Διοίκησι, θὰ λαμβάνουν ἀμέσως γνῶσι τῶν διαταγῶν, ἀποφάσεων καὶ ἀντιλήψεών της. Παρακολουθοῦντες ὁλόκληρο τὸ πρόγραμμα τοῦ Σταθμοῦ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία μὲ τὶς ὁμιλίες ποὺ θὰ μεταδίδωνται νὰ συμπληρώσουν τὴ μόρφωσί τους, κι' ἔτσι πνευματικὰ ὁλοκληρωμένοι καὶ ἠθικὰ τέλειοι νὰ ἀκτινοβολοῦν σὲ κάθε πέρασμά τους. Παράλληλα ὁ ραδιοφωνικός μας πομπὸς θὰ μεταδίδῃ κι' ἐκλεκτὰ μουσικὰ κομμάτια καὶ Ἑλληνικὰ τραγούδια, ὥστε τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. νὰ ψυχαγωγοῦνται καὶ νὰ μορφώνωνται καλλιτεχνικά. Καὶ ὄχι μόνον τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., ἀλλὰ καὶ κάθε Ἕλληνας, παρακολουθῶντας τὸ ραδιοφωνικὸ πομπὸ τῆς Ὀργανώσεως, θὰ ἀπολαμβάνῃ τῆς μορφωτικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς του ἐνεργείας καὶ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρία νὰ παρακολουθῇ τὴν Ἐθνικὴ δρᾶσι καὶ τὶς κατευθύνσεις τῆς Ὀργανώσεως».

Ἡ γένεσι τῆς Δ. Α. Σ.

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ
ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΙΣ

Μέσα στὸ βρασμὸ καὶ στὴ ζύμωσι τῶν περασμένων χρόνων, μόλις ξεκίνησε ἡ Ἑλλάδα γιὰ καινούργιους δρόμους καὶ γιὰ καινούργιες κατευθύνσεις, ὁ Ἀρχηγὸς καὶ δημιουργὸς τῆς νέας αὐτῆς Ἑλληνικῆς ὁρμῆς ἔρριξε τὰ μάτια του στοὺς νέους, ποὺ θὰ γίνονταν αὔριο σύμφωνα μὲ τὶς γνώσεις καὶ τὴ μόρφωσί τους οἱ πρωτοπόροι μιᾶς ἰδεολογικῆς κινήσεως καὶ οἱ βοηθοὶ τῆς ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.

Κι' ὁ πρῶτος πυρῆνας σχηματίζεται τὴν 7 Νοεμβρίου τοῦ 1937 μὲ τὴ μετονομασία τοῦ Παμφοιτητικοῦ σὲ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσι Νεολαίας. Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς τοῦ ἴδιου χρόνου, σὰν ἕνα μεγάλο δῶρο, ἔπαιρνε ὁ Ἀρχηγὸς ἀπὸ τὴν ψυχὴ 500 ἀγοριῶν καὶ 150 κοριτσιῶν φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν τὸν ὅρκο γιὰ ἀφοσίωσι, ἀγάπη καὶ προσήλωσι στὴν ἰδέα γιὰ τὴν ὁποία ἤθελε Ἐκεῖνος νὰ τοὺς ἑνώσῃ.

Μιὰ γκρίζα βροχερὴ μέρα μὲ τὴ γκρίζα πρώτη στολή, στὸ προαύλιο τῶν Παλαιῶν Ἀνακτόρων στέκονταν οἱ πρῶτοι νέοι γιὰ μιὰ ἱεροτελεστία.

Σὰν ἱερέας καὶ σὰν Προφήτης παρέδωσε ὁ Ἀρχηγὸς τὴν πρώτη σημαία στὴ Διοίκησι καὶ μὲ τὰ μάτια γεμάτα ἀπὸ τὴν ψυχική του ἀγαλλίασι παρακολουθοῦσε τοὺς νέους ἐκείνους, τοὺς πρώτους ποὺ προσέφεραν αὐθόρμητα τὴν καρδιά τους καὶ τὴ νειότη τους στὸν πιὸ ἱερὸ βωμὸ τῶν ἀνθρώπινων ἀξιῶν.

Τὸ τί ἐπετελέσθηκε στὰ δυὸ χρόνια τῆς συστάσεως τῆς Δ. Α. Σ., εἶναι καταπληκτικό. Ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ὑλικὴ πλευρὰ ἀλλὰ πρὸ παντὸς στὸν κόσμο τῶν ψυχῶν καὶ τῶν ἰδεῶν. Ἕνας νέος τύπος φοιτητοῦ καὶ φοιτήτριας παρουσιάζεται. Καθαρισμένος καὶ λαμπικαρισμένος σὰν νέος ἥλιος μετὰ τὴ βροχή, ἀνεβαίνει σταθερὸς καὶ γερὸς πρὸς τὸν ἑλληνικὸ οὐρανό. Δὲν ἔχει πιὰ τὴν ἀλαζονεία καὶ τὸ παραφούσκωμα τῶν κενῶν του γνώσεων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ πολίτου, ἀλλὰ σὰν παιδί, σὰν παλληκάρι ἀδρὸ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, σὰν βλαστάρι τῆς ἑλληνικῆς γῆς σκέπτεται καὶ κινεῖται πάνω στὰ ἑλληνικὰ δεδομένα καὶ τὴν ἑλληνικὴ ἀλήθεια. Καὶ τὸ κορίτσι, ποὺ φωνασκοῦσε πρὶν γιὰ δικαιώματα καὶ χειραφετήσεις ξέρει πὼς βαθειὰ μέσα του κεῖται ἡ ἀλήθεια τῆς ὑπάρξεώς του στὸ πλαίσιο τοῦ ἑλληνικοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ βιολογικὸ βάθρο. Ἔχει νοιώσει τὴ βαθειὰ ἀλήθεια τοῦ μεγάλου σοφοῦ τοῦ αἰῶνος μας: «Ἡ γυναῖκα, καθαρὴ καὶ πολύτιμη, ὅμοια μὲ τὸ διαμάντι, φωτισμένη μὲ τὶς ἀρετὲς ἑνὸς κόσμου, ποὺ ἀκόμα δὲν ὑπάρχει. Ἡ ἀκτῖνα ἑνὸς ἀστεριοῦ λάμπει στὴν ἀγάπη σας! Ἡ ἐλπίδα σας εἶναι: Ὤ! ἂς γεννοῦσα τὸν ἐξαιρετικό!».

Καθωδηγημένη ἀπὸ ἕναν γεμᾶτο νεανικότητα καὶ γνῶσι Ἀρχηγό, φροντισμένη ἀπὸ ἕναν νέο, πληρωμένον σὰν θεῖο κροντῆρι ἀπὸ ἐνθουσιασμό, διοικούμενη ἀπὸ παιδιὰ καὶ κορίτσια φανατικὰ γιὰ τὴν ἰδέα κι' ἀκούραστα γιὰ τὴν πορεία, ἡ σπουδάζουσα αὐτὴ νεολαία διανύει μὲ γερὰ βήματα τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο πρὸς τὴν κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου τοῦ Γ΄ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ πρωτοπόρος καὶ πρωτοστάτις.

Σ. Καραϊσκάκη

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

Ο ΞΑΝΘΟΣ ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΣ

Εκεῖ στὸ ὄμορφο καὶ ἱστορικὸ νησάκι τοῦ Αἰγαίου τὴν Πάτμο, πού, μὲ τὰ γραφικά του λιμάνια, τὶς ὁλοκάθαρες ἀμμουδιὲς καὶ τὰ δαντελλωτὰ ἀκρογιάλια, μοιάζει σὰν ἅγια ζωγραφιά, τὸ 1772, ἕνας ἀκόμη ἐκλεκτὸς Ἑλληνικὸς βλαστός, ὁ Ἐμμανουὴλ Ξάνθος, βλέπει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα του παιδικὰ χρόνια τὰ μεγάλα καὶ συμπαθητικὰ μάτια του γυρίζουν ἀνήσυχα καὶ βυθίζονται νοσταλγικὰ πρὸς τὸ Ἰκάριο πέλαγος ποὺ φαντάζουν τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ νησιά, ὅπως στενάζουν κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ.

Μαθητεύει στὴν ἀπὸ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς περιώνυμο σχολὴ τῆς Πάτμου καὶ τὴ φλογερὴ ψυχή του τὴν ἐξάπτει τὸ πέρασμα, μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια αὐτὴ σχολή, τόσων ἐνδόξων καὶ ἐκλεκτῶν τέκνων τοῦ Γένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρώτη θέσι κατέχει ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄ καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος, ποὺ ἀργότερα θ' ἀφήση τὸ θρόνο του γιὰ νὰ πάη στὰ Ψαρὰ νὰ εὐλογήση καὶ ν' ἀγωνιστῆ μὲ τὸ λαὸ γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ Ἔθνους.

...Ἦταν πεπρωμένο! Πάνω στὸν ἱερὸ βράχο, ποὺ στάθηκε ὁ τόπος τῆς ἐξορίας τοῦ πεφιλημένου μαθητοῦ τοῦ Σωτῆρος Ἰωάννου καὶ ἡ ἱερὴ θέσις τῆς ἀποκαλυπτικῆς αὐτοῦ ὀπτασίας, ὁ ἀνδρωθεὶς πλέον Ξάνθος ὡραματίστηκε μιὰν ἄλλην ἀποκάλυψιν ὄχι ὀλιγώτερον θείαν, ὄχι ὀλιγώτερο κοσμοϊστορική, τὴν ἰδέα τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ Γένους.

* * *

Νέος ἀκόμη εἴκοσι χρονῶν, ὠθούμενος ἀπὸ μιὰ ἀκατανίκητη δύναμι ἀφήνει τὰ στενὰ ὅρια τῆς Πατρίδος του γιὰ νὰ ξενητευτῆ στὴν Τεργέστη, τὸ κέντρο τοῦ ἐμπορίου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Θάλεγε κανεὶς πὼς ἡ δίψα καὶ ἡ ἀνησυχία τῆς ψυχῆς του βρῆκε τὴν ἐκπλήρωσί της. Ἀλλὰ τὸ ἡφαίστειο ποὺ κλείνει μέσα στὸ εἶναι του δὲν ἔχει τελειωμό. Δὲν ἡσυχάζει καὶ δὲν βρίσκει πουθενὰ τὴ γαλήνη.

Τὸ 1812 βρίσκεται στὴν Πόλι. Συνάπτει μιὰ Ἑταιρεία ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων μὲ τρεῖς ἄλλους Ἕλληνας ἐμπόρους καὶ φεύγει γιὰ τὰ Γιάννενα πρὸς ἀγορὰν λαδιῶν, περνάει ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαύρα καὶ ὅπως εἶναι ἰδεῶν ἐλευθέρων εἰσάγεται εἰς τὴν ἑταιρείαν τῶν ἐλευθέρων Κτιστῶν, ἀπὸ ἕνα φίλο του Παναγιωτάκη Καραγιάννη.

Ἡ εἴσοδός του καὶ ἡ μύησίς του στὴν Ἑταιρεία τῶν κτιστῶν τοῦ δυναμώνει τὰ ἐνδόμυχα ὄνειρα γιὰ τὴν ἵδρυσι μιᾶς ἄλλης παρεμφεροῦς μυστικῆς ἑταιρείας, ποὺ σκοπό της νὰ εἶχε τὴν ἐκπλήρωσι τοῦ πόθου ποὺ τοῦ κατέτρωγε τὴν ψυχή, τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος του.

Τὸ 1813 ἀνεβαίνει στὴν Ὀδησσὸ καὶ ἐκεῖ γνωρίζεται μὲ τὸ Σκουφᾶ καὶ τὸν Τσακάλωφ, νέους μὲ αἰσθήματα πατριωτικὰ καὶ φιλελεύθερα. Γίνηκαν ἀχώριστοι φίλοι κι' οἱ τρεῖς. Περπατοῦν τὰ βράδυα πάντα μαζὶ καὶ στὸ κάθε τους βῆμα ὀρθώνεται ἡ ἴδια σκέψι, τὸ ἴδιο ἐρώτημα: Τὸ ἄθλιο κατάντημα τῆς ἀγαπημένης των Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν Τυραννία.

Στὰ μάτια τους ἀκτινοβολεῖ ἡ λάμψι τῆς λευτεριᾶς. Τὸ Ἔθνος δὲν πρέπει νὰ περιμένη ἄλλο' πρέπει νὰ σηκωθῆ μόνο του χωρὶς τὴ βοήθεια ἡγεμόνων καὶ βασιλέων.

Εἶναι τὰ λόγια καὶ οἱ σκέψεις ποὺ ἀνταλλάσσουν στὶς ζεστὲς βραδυὲς τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1814. Ὁ Ξάνθος πρωτοστατεῖ καὶ ἐπιμένει. Ὁ Σκουφᾶς ὑπερθεματίζει, ὁ Τσακάλωφ συμφωνεῖ. Ἡ Φιλικὴ Ἑταιρεία συντελεῖται καὶ τὸ μέλλον προοιωνίζεται λαμπρόν.

* * *

Τρία χρόνια ἔχουν περάσει' ἐμπορικὲς ἀσχολίες ὑπεχρέωσαν τὸν Ξάνθο νὰ ἀφήση τοὺς φίλους του καὶ νὰ κατεβῆ στὴν Πόλι ὡς λογιστὴς τοῦ μεγαλεμπόρου Παλαιολόγου.

Μιὰ περίεργη νάρκη ἀπὸ τοῦ 1814 ὡς τὸ 1817 ἔχει σκεπάσει τὰ φλογερὰ λόγια καὶ τὴν ἱερὴ ἀπόφασι τῆς Ὀδησσοῦ. Ξαφνικὰ ἕνα γράμμα τοῦ Τσακάλωφ τὸν πληροφορεῖ ὅτι τίποτε ἀπ' ὅσα εἶχαν συμφωνήσει δὲν ἔχει ξεχαστῆ κι' ὅτι ἀρχίζει πιὰ ἔντονη ἡ κίνησις. Τὸ 1818 συναντῶνται στὴν Πόλι κι' ὁ Τσακάλωφ μπαρκάρεται γιὰ τὸ Πήλειο γιὰ νὰ καταφέρη τὸν Ἄνθιμο Γαζῆ νὰ δεχθῆ νὰ μεταφέρουν ἐκεῖ τὴν ἕδρα τῆς Ἑταιρείας. Ἀργότερα, κατὰ τὸν Ἀπρίλη, τὴν ἡμέρα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ὁ Ξάνθος κάνει Ἀνάστασι μὲ τὸ Σκουφᾶ ποὺ κατέβηκε κι' αὐτὸς στὴν Πόλι μαζὶ μὲ τὸν Λουριώτη καὶ τὸν Ἀναγνωστόπουλο.

Ὁ Ξάνθος τοὺς φιλοξενεῖ στὸ φτωχικό του σπιτάκι τοῦ Ἀρναούτκιοϊ. Καὶ τὸ σπιτάκι αὐτὸ γίνεται βωμὸς καὶ ἑστία καὶ στρατηγεῖο μαζί. Ἀπὸ ἐκεῖ ξεκινάει κάθε στιγμὴ καὶ μιὰ προσταγὴ καὶ ἕνα σύνθημα σ' ὅλον τὸν Ἑλληνισμό:

Σηκωθῆτε!.... Ἡ ὁρμή τους εἶναι ἀφάνταστη ἐκείνη τὴν ἐποχή. Κατηχοῦν καὶ μυοῦν ἀδιάκοπα τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλο τοὺς ἐξέχοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ πάνω σ' αὐτὴ τὴν κρίσιμη στιγμὴ ξεψυχάει ὁ Σκουφᾶς.

Ἀπὸ ἐδῶ κι' ἐμπρὸς ἀνοίγει διάπλατα ὁ ὁρίζων τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀνεκτίμητης δράσεως τοῦ Ξάνθου, ποὺ τοῦ ἀσφαλίζει τὴν μερίδα τῆς ἄφθαστης δόξας τῶν πατέρων τῆς ἐλευθερίας.

Ξεκινάει μὲ τὴν ὑψηλὴ ἐντολὴ τῆς Ἑταιρείας γιὰ τὴν Πετρούπολι. Στὶς 16 Ἰανουαρίου παρουσιάζεται στὸν Καποδίστρια καὶ τοῦ προτείνει νὰ ἀνταλλάξη τὴ θέσι τοῦ διπλωμάτου μὲ τὸν τίτλο τοῦ «Γενικοῦ Ἐφόρου» τοῦ Ἐθνικοῦ κινήματος. Ἀλλ' ὁ Καποδίστριας ἔχει ἀντιρρήσεις' δὲν ἐνόμιζε τοὺς Ἕλληνας ἱκανοὺς καὶ ὡρίμους νὰ ἐλευθερωθοῦν μόνοι των.

Ὁ Ξάνθος εἶχε μαντέψει τὴν ἄρνησί του αὐτὴ καὶ δὲν ἀπελπίζεται' ἄλλωστε εἶχε ἀντιρρήσεις· ἀπὸ τὴν ἀρχή, γιὰ νὰ δοθῆ ἡ ἀρχηγία στὸν Καποδίστρια. Χωρὶς νὰ ρωτήση κανένα παίρνει τὴ μεγάλη ἀπόφασι καὶ τὴν ἱστορικὴ εὐθύνη νὰ διορίση τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη Ἀρχηγό. Ὁ Πρίγκηψ ἐγνώριζε τὴν ὕπαρξι τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τὸν Κατακάζη ποὺ εἶχε ἀναλάβει νὰ μυήση τὴν οἰκογένεια τῶν Ὑψηλάντηδων. Ὁ Ξάνθος δικαιώνεται ἀπόλυτα ἀπὸ τὴν ἱστορία διὰ τὴν πρωτοβουλία στὴν ἐκλογή του. Ὁ μονόχειρ Πρίγκηψ εἶναι ὁ γενναῖος μεταξὺ τῶν γενναίων ποὺ μπορεῖ καὶ ξέρει νὰ τραβήξη τὸ σπαθὶ τῆς λευτεριᾶς.

Μετὰ τὸ μέγα κίνημα ἡ δραστηριότης τοῦ Ξάνθου φτάνει στὸ κατακόρυφο. Δίπλα στὸν Ἀρχηγὸ στέκεται πολύτιμος προστάτης καὶ συντάσσει τὰ σχέδια συνθηκῶν, καταστατικά,

Ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ἐμμανουὴλ Ξάνθου

Ὀργανισμοὺς Ἐφορειῶν, ἐνεργεῖ ἀλληλογραφία μὲ τοὺς σημαίνοντας ὁπλαρχηγοὺς καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν, ἂς ποῦμε, τοῦ κινήματος. Γιατὶ ὁ Ξάνθος εἶναι καὶ ἀναδεικνύεται ἔξοχος καὶ εὐφυὴς διπλωμάτης. Γυρίζει παντοῦ ἀπὸ στεριὲς σὲ θάλασσες, ἀπὸ τὴ μιὰ ἀποστολὴ στὴν ἄλλη, γιὰ νὰ ἑτοιμάση τὴν Ἐπανάστασι.

* * *

Τὸ 1827 ὁ ἐθνικὸς ρόλος τοῦ Ξάνθου τελειώνει. Φεύγει ξεχασμένος ἀπὸ ὅλους γιὰ τὴν Ὀδησσὸ γιὰ νὰ κερδίση τὸ ψωμὶ τῆς οἰκογενείας του. Δέκα ὁλάκερα χρόνια ἀργότερα ἡ κυβέρνησις τὸν θυμᾶται καὶ ὁ Ὄθων τοῦ ἀπονέμει τὸ χρυσὸ σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος... Ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἔχει οὔτε τὸ φαγητὸ τῆς οἰκογενείας του. Φτωχὸς καὶ ἁπλὸς ὅπως πάντα δέχεται τὸ κτύπημα τῆς μοίρας καὶ ἀγωνίζεται γιὰ τὸν ἐπιούσιο, ἐνῷ οἱ πολλοὶ φιλονικοῦν

(Ἡ συνέχεια στὴ σελίδα 224)

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΟΦΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

Πυθαγόρας

Ο Πυθαγόρας, ένας άπό τούς μεγαλυτέρους σοφούς τῆς ἀρχαιότητος, ἐγεννήθη περὶ τὸ 580 π. Χ. Ἀγνοεῖται ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Γνωστὸν εἶναι μόνον ὅτι τὰ ἔτη τῆς νεότητός του τὰ ἐπέρασε εἰς τὴν Σάμον.

Ὁ περίφημος Πολυκράτης, τύραννος τῆς Σάμου, θέλων πιθανῶς νὰ σταματήσῃ μίαν ἀποδημίαν τῶν ὑπηκόων του, ἀπηγόρευσε τὴν ἔξοδον τῶν νέων ἀπὸ τὴν νῆσον. Ὁ Πυθαγόρας, περιφρονῶν τὴν ἀπαγόρευσιν, ἐγκατέλειψε τὴν Σάμον καὶ ἐπεδόθη εἰς μακρὰ συνεχῆ ταξίδια. Μετέβη εἰς Μίλητον, ὅπου ἔλαβε μαθήματα ἀπὸ τὸν σοφὸν Θαλῆν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς νὰ τὸν μυήσουν εἰς τὴν ἐπιστήμην των.

Διηγοῦνται ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Καμβύσης, ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον, ἔφερεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὡρισμένον ἀριθμὸν αἰχμαλώτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Πυθαγόρας.

Ἔπειτα ἀπὸ αἰχμαλωσίαν δώδεκα ἐτῶν, ὁ Πυθαγόρας — ἦτο τότε 60 ἐτῶν — ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σάμον, ἀλλὰ δὲν ἐγκατεστάθη ἐκεῖ. Ἐπεχείρησεν ἕνα ταξίδι στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἰταλία καὶ σταμάτησε στὸν Κρότωνα, πόλιν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ μίαν σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδασκε τὰς δοξασίας του.

Ὁ Πυθαγόρας εἶχε τραγικὸν τέλος. Διηγοῦνται ὅτι μία φατρία εἶχε σχηματισθῆ στὸν Κρότωνα ἐναντίον τῶν ὀπαδῶν τοῦ Πυθαγόρα. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φατρίας αὐτῆς ἦτο ὁ Κύλων ὁ ὁποῖος ἔβαλε φωτιὰ στὸ σπίτι ποὺ ἔμενε ὁ Πυθαγόρας. Ἐκεῖ, εἰς ἡλικίαν 80—90 ἐτῶν, ἐχάθη ὑπὸ τὰς φλόγας.

Ὁ Πυθαγόρας ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς σχολῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξεπήδησαν περίφημοι ἀστρονόμοι: ὁ Ἱκέτας, Ἡρακλείδης ὁ Πόντιος, ὁ Φιλόλαος...

Ὁ Πυθαγόρας διδάσκων στὸν Κρότωνα.

Ἰδοὺ ποία ἦτο ἡ βάσις τῆς διδασκαλίας του: Ὁ ἥλιος εἶναι ἀκίνητος στὸ διάστημα καὶ πέριξ του κυκλοφοροῦν οἱ πλανῆται καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Γῆ. Οἱ δύο ἀστέρες, ὁ Ἑωσφόρος (Αὐγερινὸς) καὶ ὁ Ἕσπερος, εἶναι ἕνα, τὸ ἴδιο ἀστέρι, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη. Ἡ Γῆ εἶναι στρογγύλη, ἔτσι ὥστε μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν κάτοικοι ὄρθοὶ εἰς μίαν διεύθυνσιν ἀντίθετον πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἡμεῖς εἰς τὸ ἡμισφαίριό μας. Ἡ Γῆ στρέφεται περὶ ἑαυτὴν καὶ παράγει μὲ αὐτὴν τὴν κίνησιν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Οἱ μαθηταί του ἐδιδάσκοντο μαθηματικά, ἀστρονομικά, φιλοσοφικὰ καὶ ἰατρικά. Ἀπεριόριστος ἦτο ὁ σεβασμὸς τῶν μαθητῶν πρὸς τὸ κῦρος τῶν ὑπὸ τοῦ Πυθαγόρα λεγομένων (Αὐτὸς ἔφα). Γνωστὸν εἶναι τὸ θεώρημα τοῦ Πυθαγόρα: «Παντὸς ὀρθογωνίου τριγώνου τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτεινούσης ἰσοῦται πρὸς τὰ τετράγωνα τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν».

Γνωστὸς ἐπίσης εἶναι καὶ ὁ περίφημος αὐτοέλεγχος, τὸν ὁποῖον ὁ Πυθαγόρας ἐδίδαξε νὰ κάμνουν οἱ μαθηταί του ἑκάστην ἑσπέραν πρὸ τοῦ ὕπνου: «Τί ἔπραξα; Τί παρέβην; Τί ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμω δὲν ἐξετέλεσα;».

Εἰς τὰ ἠθικὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος, ἐξέχουσαν θέσιν κατέχουν τὰ «Χρυσᾶ Ἔπη» τῶν Πυθαγορείων. Ἰδοὺ αὐτά:

«Ἀθάνατον Θεὸν πρῶτα νὰ τιμᾷς. Νὰ σέβεσαι τὸν ὅρκον. Τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς σου νὰ τιμᾷς. Τὸν ἄριστον νὰ κάμνῃς φίλον. Νὰ μὴ ἐχθρεύεσαι τὸν φίλον σου γιὰ μικρὸ φταίξιμο. Ἀπὸ ὅλους τὸν ἑαυτόν σου νὰ ἐντρέπεσαι περισσότερον. Νὰ εἶσαι δίκαιος καὶ μὲ λόγους καὶ μὲ ἔργα. Νὰ μὴ κάμνῃς ποτὲ καμμίαν αἰσχρὰν πρᾶξιν, μήτε μὲ ἄλλους, μήτε μόνος σου. Πρᾶττε ὅσα οὐδέποτε θὰ σὲ βλάψουν. Νὰ σκέπτεσαι καλά, πρὶν κάμῃς κάτι, διὰ νὰ μὴ κάμνῃς ἀνόητα. Ἄθλιος ὅποιος λέγει καὶ πράττει ἀνόητα. Ὁ συνετὸς ἐκτελεῖ μόνον ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα οὐδέποτε μετὰ ταῦτα εἶναι δυνατὸν νὰ μετανοήσῃ. Τὰς ἀτυχίας νὰ ὑποφέρῃς μὲ πραότητα καὶ νὰ μὴ ἀγανακτῇς. Νὰ εἶσαι ἐγκρατὴς πρωτίστως στὸ φαγητό σου, στὸν ὕπνο καὶ στὸ θυμό σου. Νὰ ἔχῃς μέτρον στὰ φαγητά, στὰ ποτὰ καὶ στὰ γυμνάσια. Μέτρον δὲ εἶναι ἐκεῖνο, ποὺ ποτὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σὲ λυπήσῃ. Μὴν ἀμελῇς τὴν σωματικήν σου ὑγείαν. Νὰ ζητᾷς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ γιὰ κάθε ἐργασίαν ποὺ ἐπιχειρεῖς, γιὰ νὰ τὴν φέρῃς εἰς πέρας. Αὐτὰ νὰ κάμνῃς, αὐτὰ νὰ μελετᾷς, αὐτὰ νὰ ἀγαπᾷς,διότι αὐτὰ θὰ σὲ ὁδηγήσουν εἰς τὸν δρόμον τῆς θείας ἀρετῆς».

Βούλα Γ. Βασιλειάδου

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Σὰν παράξενο τὸ τραγούδι σου, κὺρ Βασίλη, εἶπε ὁ Πρωτοσπαθάρης. Κρύβει κάποιο νόημα, μὰ δὲν εἶναι χεροπιαστό. Ἐκεῖ ποὺ πάει ὁ νοῦς νὰ τὸ σκλαβώση, τοῦ ξεγλιστράει καὶ φεύγει καὶ μοιάζει σὰν ἴσκιος, ποὺ ὅσο τρέχεις τὸ κατόπι του, τόσο αὐτὸς ξεμακραίνει καὶ γίνεται πιὸ ἀνάερος.

— Παντοῦ γυρεύει κάτι ὁ κὺρ Γρηγορᾶς, φώναξε δυνατὰ ὁ Ἔπαρχος καὶ ξέσπασε σὲ δυνατὰ γέλια.

— Καὶ μὴ δὲν ἔχει κάθε πρᾶμα τὴν ἀφορμή του καὶ τὸ λόγο του; παρατήρησε ἐκεῖνος σοβαρά.

—Ἒ λοιπὸν τὸ τραγούδι εἶναι τραγούδι. Τίποτ' ἄλλο. Γιὰ νὰ τ' ἀκοῦς καὶ νὰ χαίρεσαι καὶ ν' ἀποξεχνᾶς τὶς πίκρες καὶ τὰ βάσανά σου.

— Ἡ κόρη μαθὲς ἡ ροϊδινὴ καὶ ξανθομαλλοῦσα ἦταν τὸ στοιχειό, ποὺ πῆρε τὴ μορφὴ τούτη γιὰ νὰ πλανέση τὸ γιὸ τῆς χήρας, εἶπε μὲ τὴ βαθειὰ γλυκειὰ φωνή του ὁ γέρο τραγουδιστής, ποὺ δὲν κατάλαβε καλὰ καλὰ τί ζητοῦσε ὁ κὺρ Γρηγορᾶς νὰ βρῇ στὸ τραγούδι του.

Ὁ Φωκᾶς σηκώθηκε καὶ τράβηξε ἀργὰ κατὰ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο...Τ' ἀψηλὰ δέντρα στέκανε ἀκίνητα λουσμένα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ κάποτε κάποτε ξέφευγε μέσα ἀπὸ τὰ βαρειὰ φορτωμένα σύννεφα. Ἡ χλαλοή, ποὺ κάνανε οἱ δοῦλοι μαζεμένοι στὴν αὐλὴ καὶ στὸ σταῦλο, ἔφτανε ὡς ἐκεῖ... Ἀνάσανε βαθειά.

—Ὅπου νἆναι θὰ ξεσπάση μπόρα, εἶπε ὕστερα γυρνῶντας στὸν τραγουδιστή, πρόστεσε:

— Μ' ἀρέσει τὸ τραγούδι σου, γέρο... μὰ τὸ τέλος, θαρρῶ, πὼς θὰ χρειαστῇ νὰ τ' ἀλλάξῃς... Γιατὶ θὰ βρεθῇ καὶ κάποιος ποὺ θὰ τὸ βγάλη τὸ δαχτυλίδι ἀπὸ τὸ βυθό... Πολλὰ εἶναι τὰ στοιχειά, ἀρχόντοι, ποὺ τρῶνε τὰ παλληκάρια... καὶ ξέρω ἕνα, μὰ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, ποὺ κατάπιε ὡς τὰ τώρα ἀρίφνητα... Ἐκεῖ... καταμεσῆς στὴ θάλασσα ξαπλωμένο...

— Ἡ Κρήτη! ἀκούστηκε μιὰ φωνή.

Ὅλοι στράφηκαν ξαφνιασμένοι.

Ὁ Δημήτρης κι' ὁ Μιχαὴλ ὡς τὰ τώρα εἶχαν μείνει σιωπηλοί, καθὼς δὰ κι' ἔπρεπε, μιὰ καὶ ποὺ αὐτοὶ ἦσαν μονάχα μικροὶ κι' ἀσήμαντοι ἀκόμα, ἀνάμεσα σὲ τόσο σημαντικὰ καὶ ἀξιοσέβαστα πρόσωπα. Τὰ ὀρεχτικὰ φαγητὰ ἐξ ἄλλου τοῦ Πρωτοσπαθάρη, ἡ κουβέντα ὕστερα ποὺ ὅλοι περίμεναν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ γυρίση σὲ ζητήματα σπουδαῖα, ἔκαναν τοὺς ἀρχόντους νὰ προσέχουν κάθε ἄλλο παρὰ τοὺς δυὸ ἄγουρους... Ὡς τόσο τ' ἄγρυπνο μάτι τοῦ Δομέστικου εἶχε πέσει κάμποσες φορὲς ἀπάνω τους ἐξεταστικὸ καὶ περίεργο καὶ μάλιστα, ὅταν ὁ γέρο τραγουδιστὴς τοὺς εἶχε σκλαβώσει μικροὺς καὶ μεγάλους μὲ τὸ τραγούδι καὶ τὸ λαοῦτο του.

Τότες ἀλήθεια ἄξιζε νὰ τοὺς δῇ κανείς.

Ὁ Δημήτρης πρῶτα μὲ σταυρωμένα μπροστὰ στὸ στῆθος τὰ βραχιόνια, λιγάκι χλωμός, κοίταζε ἴσια μπροστά του. Ἡ συγκίνησή του ἦταν φανερή· ὅμως τὴ συγκρατοῦσε μὲ τὴ δύναμη κείνη ποὺ ἦταν φυσικὴ στὴν ἀρχοντικὴ του ράτσα. Ἡ Μιχαὴλ ὕστερα· τοῦτος ἦταν ὁλότελα ἀναστατωμένος γιατὶ τὸ παράβολο πραματευτάδικο αἷμα τοῦ πατέρα του εἶχε ἀνάψει ἀκούοντας τὴν ἱστορία τοῦ «νιούτσικου λεβέντη»· κατάλαβε εὐτὺς τὴν ἄτιμη ἐπιβουλὴ τοῦ στοιχειοῦ ποὺ μεταμορφώθηκε σὲ κόρη, καὶ μόνο ποὺ δὲ φώναξε «Μή!», ὅταν εἶδε πὼς τὸ παλληκάρι μὲ τὴ γενναία καρδιὰ ποὺ εἶχε, ἔπεσε εὔκολα στὴν παγίδα κι' ἔδωσε πίστη στὰ ψευτόλογα καὶ τὰ καμώματα τῆς ἄτυχης τάχα κοπέλλας. Κλίνοντας τὸ κορμὶ μπροστά, μὲ τὰ μάτια στηλωμένα στὸ γέρο τραγουδιστή, σὰ γεράκι ποὺ φερμάρει, ἔλεγες, νὰ τώρα δὰ θὰ χυθῇ κατὰ πάνω του... Τὰ λόγια τοῦ θείου του ποὺ ἀναρωτιόνταν, ποιὸ τάχα νἆναι τὸ νόημα τοῦ τραγουδιοῦ, τὸν ἔρριξαν σὲ σκέψεις κι' ὅταν ὁ Φωκᾶς, πολὺ ἔξυπνα, θέλησε νὰ ξεκρίνη μέσα ἀπὸ τὸ μῦθο τὴν κρυμμένη ἀλήθεια, αὐτὸς πρῶτος τὴν ὠνομάτισε μὲ τ' ὄνομα ποὺ περισσότερο τῆς ταίριαζε τὴν ἐποχὴ τούτη... «Ἡ Κρήτη!» φώναξε.

Ὅλοι ἔνοιωσαν πὼς ὁ ἄγουρος εἶχε δίκηο. Τὸ στοιχειὸ τοῦτο ἀληθινὰ ξαπλωμένο καταμεσῆς στὴ θάλασσα σὰ γοργόνα, ξελόγιαζε μὲ τὴν ἐπίβουλη ὀμορφιά της τρεῖς κόσμους κι' «ἀρίφνητα», ὅπως πολὺ σωστὰ εἶπε ὁ Δομέστικος, ἦταν τὰ τίμια παλληκάρια ποὺ χύσαν τοῦ κάκου τὸ αἷμα τους προσπαθῶντας νὰ τὴν κερδέψουν....

Τὰ λαγωνικά σου κὺρ-Γρηγορᾶ τ' ὡσμίστηκαν τὸ στοιχειό.

Ἕνα γέλιο, ὅλο σαρκασμὸ κι' ἀντροκάλεσμα ἀνέβαινε ἀπὸ τὰ γαλάζια πέλαγα κι' ἀντιλαλοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ θόλο τ' οὐρανοῦ.

Ὁ Φωκᾶς ποὺ τὸ περίμενε, θαρρεῖς, τὸ φέρσιμο τοῦτο, χαμογέλασε ἱκανοποιημένος· προχώρησε ὕστερα κατὰ τὸ μέρος ποὺ κάθονταν τὰ δυὸ ἀγόρια, στάθηκε πίσω, ἔβαλε τὰ χέρια στοὺς ὤμους τους καὶ εἶπε κοιτάζοντας τὸν Πρωτοσπαθάρη:

— Τὰ λαγωνικά σου, κὺρ Γρηγορᾶ, τ' ὡσμίστηκαν τὸ στοιχειό... Χά, χά!! Μοῦ τὰ δίνεις νὰ πάω σὲ κυνῆγι;

Παρ' ὅλο ποὺ γελοῦσε ἦταν φανερὸ πὼς μιλοῦσε σοβαρὰ καὶ πὼς ἡ στιγμὴ τούτη ἦταν ἐπίσημη.

Ὁ κὺρ Γρηγορᾶς τὸ κατάλαβε κι' ἀπάντησε εὐτὺς μὲ συγκίνηση...

—Ἂν εἶναι θέλημα Θεοῦ, στοὺς ὁρισμούς σου ἐνδοξότατε...

— ... Ὅσο γιὰ τὴ δική τους γνώμη δὲν τὸ ζήτησα, καθὼς βλέπεις, γιατὶ τὴν ἔξεκρινα καθαρὰ στὰ λόγια καὶ τὰ φερσίματά τους... εἶπε πάλι ὁ Φωκᾶς κι' αὐτὴ τὴ φορὰ μὲ γοργὰ βήματα πῆγε καὶ κάθησε στὴ θέσι του...

— Μοῦ ὑποσχέθηκες ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, κὺρ Γρηγορᾶ, πρόστεσε.

Ὁ Πρωτοσπαθάρης γύρισε τότε στὸν ἀψηλὸ δοῦλο ποὔστεκε σταυροχεριασμένος μπροστὰ στὸ βαρὺ βῆλο καὶ πρόσταξε:

— Φώναξε τὸ ἀρχοντόπουλο, τὸ γιὸ τοῦ Ἀκρίτα Κομιτᾶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ'.

Ἡ Νανὼ

Ὁ Γρηγόρης στὸ μεταξὺ τοῦτο περίμενε, καθὼς ξέρουμε, στὴ διπλανὴ σάλα..

Γιατὶ ὁ Πρωτοσπαθάρης δὲν τοὔδωσε θέση στὸ τραπέζι, ὅπως ἔκανε γιὰ τὸ Δημήτρη καὶ τὸ Μιχαήλ; Αὐτὸ τὸ πρόβλημα κανένας ἀπὸ τοὺς τρεῖς φίλους δὲν κατάφερε νὰ τὸ λύση. Κι' ὅμως δὲν ἦταν καὶ πολὺ δύσκολο· μονάχα ποὺ δὲν ἤξεραν τὸν τρόπο ποὺ σκεπτότανε ὁ κὺρ Γρηγορᾶς, ποὺ δὲν ἔκανε τίποτα χωρὶς νὰ τὸ μετρήση πρῶτα καὶ νὰ τὸ καλολογαριάση.

Τὸ λοιπόν, νὰ πῶς σκέφτηκε στὴν περίστασι τούτη. Πρέπει ὁ γιὸς τοῦ Κομιτᾶ νὰ κάνη ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερη ἐντύπωση στὸ Δομέστικο, ἔτσι ποὺ τὸ ἀποτέλεσμα νὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τὴν ἐπιθυμία του, νὰ τὸν πάρη δηλαδὴ μαζί του καὶ νὰ τὸν προστατέψη... Καὶ γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ τὸν παρουσιάση σὰν κάτι ξέχωρο, μοναδικό, ὕστερα ἀπὸ τὸ τραγούδι τοῦ γέρου ποὺ θὰ ἑτοίμαζε, νὰ ποῦμε, τὶς καρδιὲς νὰ δεχτοῦνε μὲ λαχτάρα τὴ διήγηση σχετικὰ μὲ τὸ μοναστῆρι καὶ νὰ δοῦνε μὲ τὰ μάτια τους, ἂν ὄχι τὸ σπουδαιότερο, δίχως ἄλλο ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ συμπαθητικοὺς ἥρωες.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΑΥΡΙΑΝΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

> Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν.

Μὲ τὴν εἰς τὸ αὐριανὸν Εὐαγγέλιον παραβολήν του ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ στὸν νοῦ του πῶς θὰ ἀπολαύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα καλὰ εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν οὔτε νὰ τὸν βασανίζῃ ἡ σκέψις πῶς θὰ ἀποκτήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα, διότι αὐτὰ ὄχι μόνον εἶναι προσωρινὰ ἀλλὰ καὶ ἀπομακρύνουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ παραγγέλματα τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀπολαύσεις αὐτοῦ τοῦ κόσμου ὅλαι εἶναι ἔργα τοῦ Διαβόλου, ὁ ὁποῖος εἰς κάθε στιγμὴν παρακινεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ κακόν. Γι' αὐτὸ ὁ πραγματικὸς Χριστιανὸς πρέπει ὅσο μπορεῖ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς προσκαίρους αὐτὰς ἀπολαύσεις. Ἔχοντας στὸ νοῦ του ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ μαζί του κανένα ἀπὸ τὰ ἐπίγεια ἀγαθά, καὶ ἐπειδὴ ἀκόμα δὲν γνωρίζει οὔτε τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἀποθάνῃ, πρέπει νὰ προσπαθῇ ἀδιάκοπα καὶ σ' ὅλη του τὴ ζωὴ νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ στὸν ἐπουράνιο Θεὸ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ γίνῃ ἱκανὸς νὰ καταλάβῃ θέσι εἰς τὰ δεξιά του καὶ ν' ἀπολαύσῃ τὴν αἰωνίαν μακαριότητα.

Ἔχοντες λοιπὸν ὡς παράδειγμα τὴν αὐριανὴ Παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου, πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὰς ἀνοήτους ἐκείνου πράξεις καὶ νὰ μὴ λέγωμεν εἰς τὴν ψυχήν μας ὅπως ἐκεῖνος: «Ψυχὴ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου», ἀλλὰ πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ πλουτίσωμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ ἔργα θεάρεστα, τέτοια ποὺ νὰ μᾶς κάμουν ἱκανοὺς νὰ ἀξιωθῶμεν τῆς θείας τοῦ Θεοῦ εὐλογίας.

Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Ἡ Ἁγία Γραφὴ δὲν εἶναι μονάχα τὸ θεῖο βιβλίο ποὺ ἀποκαλύπτει στοὺς ἀνθρώπους τὴ θρησκευτικὴ ἀλήθεια στὴ φωτεινότερη καὶ καθαρώτερη μορφή της· δὲν εἶναι μονάχα τὸ πολυτιμότερο θησαύρισμα συμπυκνωμένης πρακτικῆς πείρας καὶ σοφίας, ὁ κῶδιξ τῆς ὑψηλοτέρας ἠθικῆς ποὺ δείχνει στὸν ἄνθρωπο τὸν μεγάλο του προορισμὸ καὶ τὸν βοηθεῖ στὴν χάλκευσι ἀνωτέρου ἠθικοῦ χαρακτῆρος. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, — ἢ καλύτερα μαζὶ μὲ αὐτὰ κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὰ — λάμπει κι' ἡ ἀσύγκριτη φιλολογικὴ ἀξία τῆς Βίβλου. Αἰῶνες τώρα ἀναγνωρίζεται, ὄχι μόνο ἀπὸ ἁπλοῦς πιστούς, μὰ κι' ἀπὸ σοφοὺς συγγραφεῖς ἡ ἄφθαστη λογοτεχνικὴ πνοὴ ποὺ διέπει τὴ Γραφὴ καὶ ποὺ ἐλάχιστα ἔργα μέσα στὴν παγκόσμιο λογοτεχνικὴ παραγωγὴ τῶν αἰώνων θὰ μποροῦσαν νὰ ποῦν ὅτι τὴν παρουσιάζουν.

Παίρνοντας στὰ χέρια τὴν Παλαιὰ Διαθήκη— τὸ πρῶτο τμῆμα τῆς Ἁγίας Γραφῆς,— ὄχι μονάχα στὰ καθαρῶς ποιητικὰ βιβλία της, μὰ καὶ στὰ προφητικὰ καὶ στὰ διδακτικὰ καὶ σ' αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἱστορικά, πολὺ συχνὰ σταματᾷ κανεὶς μπροστὰ σὲ ὑπέροχα λογοτεχνικὰ κομμάτια.

Οἱ ὄμορφες κι' ἀφελεῖς ἀγροτικὲς καὶ ποιμενικὲς διηγήσεις ποὺ βρίσκομε στὴν ἱστορία τῆς ζωῆς τῶν πατριαρχῶν, στὰ βιβλία τῶν Βασιλειῶν, τῆς Ρούθ κι' ἄλλα, εἶναι γεμάτες δροσιὰ κι' ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ βουνοῦ.

Τὰ βιβλία πάλι τῆς Γραφῆς, ποὺ ἀπ' τὸ περιεχόμενό τους ὠνομάσθησαν «διδακτικά», καὶ τὰ προφητικὰ βιβλία παρουσιάζουν ἀκόμη πλουσιώτερα λογοτεχνικὰ χαρίσματα, ρητορικὴ τέχνη, ὕφος συναρπαστικό, ζηλευτὴ ζωντάνια. Ἔτσι οἱ προφῆται παίρνουν μιὰν ἐξέχουσα θέσι μέσα στὴν ἱστορία τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας, ὄχι μονάχα γιατὶ αὐτοὶ ἐδημιούργησαν ἕνα δικό τους, ἐντελῶς πρωτότυπο, φιλολογικὸ εἶδος, μὰ καὶ γιατὶ μπόρεσαν νὰ ἐκφράσουν ἔννοιες λεπτὲς καὶ βαθειὲς μὲ θαυμαστὴ λογοτεχνικὴ μαεστρία. Ἰδιαιτέρως μάλιστα ὁ μεγαλύτερος ἀπ' τοὺς προφήτας, ὁ Ἠσαΐας, ξεχωρίζει ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους γιὰ τὴ μεγαλοφυΐα του, γιὰ τὴ συγγραφική του δεινότητα καὶ τὰ μεγάλα πνευματικά του χαρίσματα. Ρυθμός, γλῶσσα, εἰκόνες πλούσιες, μεταφορὲς καὶ παραβολὲς κι' ἀλληγορίες, εἶναι τὰ γνωρίσματα τοῦ προφήτου αὐτοῦ, ποὺ μὲ τόση περιγραφικότητα καὶ μὲ τόσες λεπτομέρειες προφήτευσε τὴν ἐνσάρκωσι καὶ τὴ ζωὴ τοῦ Σωτῆρος.

* * *

Μά, καθὼς εἴπαμε, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὑπάρχουν καὶ καθαυτὸ ποιητικὰ βιβλία. Τέτοια προπάντων εἶναι ὁ Ἰώβ, τὸ Ἆσμα ᾀσμάτων κι' οἱ Ψαλμοί. Τὰ δύο πρῶτα μάλιστα ἔχουν καὶ δραματικὸ χαρακτῆρα κι' ἔγιναν ὡς τώρα ἀρκετὲς προσπάθειες κατὰ καιροὺς γιὰ τὴ δραματοποίησί τους. Εἰδικώτερα, τὸ βιβλίο τοῦ Ἰώβ, βιβλίο ἀπὸ τὰ πιὸ βαθειὰ φιλοσοφημένα, ντύνει τὴ φιλοσοφικὴ καὶ θρησκευτική του σκέψι μὲ μιὰ ἀριστουργηματικὴ λογοτεχνικὴ περιβολή. Εἶναι ἀπρόσιτο στὴν ποιητική του πνοή, θαυμαστὸ στὴ βαθειὰ γνῶσι τῶν μυστικῶν τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὑπέροχο στὶς εἰκόνες ποὺ περιστάνουν τὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ καθὼς αὐτὸ ἐκδηλώνεται μέσα στὸ μεγαλεῖο τῆς φύσεως. Ὁ Δάντης, ὁ Μίλτων, ὁ Γκαῖτε χρωστᾶνε πολλὰ στὸ μοναδικὸ αὐτὸ βιβλίο. Ἰδιαιτέρως μάλιστα ὁ Γκαῖτε στὸ κλασσικὸ πιὰ βιβλίο του «Φάουστ» ἔχει ἐπωφεληθῆ πολὺ ἀπ' τὸν Ἰώβ.

Ἐκεῖ ὅμως ὅπου ὁ θρησκευτικὸς λυρισμὸς φθάνει στὸ ὑπέρτατο σημεῖο, ἐκεῖ ὅπου ἡ θρησκευτικὴ μοῦσα ἔκαμε τὶς μεγαλύτερες κατακτήσεις της κι' ἀνέβηκε στὰ πιὸ αἰθέρια ὕψη, εἶναι οἱ Ψαλμοί. Ὁ Λαμαρτῖνος, ἕνας ἀπ' τοὺς κορυφαίους ποιητὰς τῆς Γαλλίας, κρίνοντας τοὺς Ψαλμούς, ἔγραφε γιὰ τὸν ἐστεμμένο ποιητή τους τὸν Δαβίδ: «Πολλὲς φορὲς ὁ θεῖος αὐτὸς ψάλτης ἐσυγκίνησε τὴν καρδιά μου καὶ συνήρπασε τὴν σκέψι μου. Εἶν' ὁ μεγαλύτερος ἀπ' τοὺς λυρικοὺς ποιητάς. Εἶν' ὁ βασιλιᾶς τῶν χειριστῶν τῆς λύρας. Ποτὲ χορδὲς ἀνθρώπινες δὲν ἐσκόρπισαν φθόγγους τόσο γλυκοὺς καὶ ἠχηροὺς καὶ διαπεραστικούς. Ποτὲ ἡ ποιητικὴ διάνοια δὲν ἔθεσε στὸν ἑαυτό της στόχο τόσον ὑψηλὸ καὶ ποτὲ δὲν ὕψωσε τὴ φωνή της μὲ μεγαλύτερη ἐπιτυχία. Ποτὲ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ δὲν ἐξεχύθηκε μπροστὰ στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους σὲ αἰσθηματικὲς ἐκφράσεις τόσο τρυφερές, τόσο συμπαθεῖς καὶ τόσο σπαρακτικές. Οἱ μυστικώτεροι στεναγμοὶ τῆς ἀνθρώπινης καρδιᾶς βρῆκαν τοὺς πιὸ κατάλληλους τόνους των πάνω στὰ χείλη καὶ στὴν κινύρα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ».

Μὲ τὸν ἴδιο θαυμασμὸ ἐκφράζονται γιὰ τὴν ποίησι τῶν Ψαλμῶν κι' ὁ μεγάλος Γερμανὸς ποιητὴς Χάϊνε, ὁ κορυφαῖος τραγικὸς τῆς Ἀγγλίας Σαίξπηρ, ὁ Πασκὰλ καὶ ἄλλοι.

Κι' ἀλήθεια, μέσα στοὺς Ψαλμοὺς τί δὲν βρίσκει κανείς! Ὅλα τὰ συναισθήματα κι' ὅλοι οἱ παλμοὶ τῆς ψυχῆς μας, ὅλοι οἱ πόθοι οἱ ἀκοίμητοι κι' εὐγενικοί, ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ καλύτερο κι' εὐγενέστερο τοῦ πνευματικοῦ μας κόσμου, ἐκφράζονται ἐδῶ σ' ἕναν τέλειο ρυθμό, σὲ μιὰν ὑπέροχην ἐκφραστικότητα. Ὕμνοι δοξολογίας κι' ὕμνοι εὐχαριστήριοι ἀναπέμπονται πρὸς τὸν αἰώνιο Δημιουργὸ ποὺ περιβάλλεται τὸ φῶς σὰν ἱμάτιο, ποὺ περιπατεῖ ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Πόθος κι' ἀγάπη κι' ἀφοσίωσις τῆς ψυχῆς πρὸς Ἐκεῖνον, ἐλπίδα κι' ἐμπιστοσύνη πρὸς Αὐτὸν ποὺ ἀνοίγει τὸ χέρι καὶ σκορπίζει στὴ γῆ ἄφθονα τὰ δῶρα τῆς εὐεργετικῆς καλωσύνης του, καὶ ποὺ ἀκόμα κι' οἱ σκύμνοι τῶν λεόντων ὑψώνουν τὸ βλέμμα μὲ προσδοκία πρὸς Αὐτὸν γιὰ νὰ ζητήσουν τὴν τροφή τους.

Κι' ὕστερα, πουθενὰ ἀλλοῦ οἱ περιγραφὲς τῆς φύσεως δὲν εἶναι τόσο ἀριστοτεχνικὲς ὅσο ἐδῶ. Περιγράφοντας τὸ νυχτερινὸ μεγαλεῖο τοῦ οὐρανοῦ, ἀκούει ὁ ποιητὴς μέσα στὴ σιγηλὴ ἁρμονία τῶν ἄστρων τὸν αἰώνιον ὕμνο πρὸς τὴν ἀκατάλυτη δημιουργικὴ πανσοφία τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος. Τὴν αὐγὴ πάλι βλέπει τὸν ἥλιο ποὺ προβάλλει μὲ μεγαλοπρέπεια ἀπ' τὴν ὄρθρινὴ φαντασμαγορία τοῦ ἀνατολικοῦ ὁρίζοντος κι' ἀνεβαίνει ἀργὰ καὶ διασχίζει τὸ δρόμο του ἐπάνω στὸ στερέωμα.

Μιλάει ἀκόμα ὁ ψαλμῳδὸς γιὰ τὴν καταιγίδα: ὁ οὐρανὸς σκεπασμένος ἀπὸ μελανὰ σύννεφα ποὺ στροβιλίζονται βαρειά, ξεσπάει σὲ βροντές, οἱ ἀστραπὲς σχίζουν τὸ στερέωμα, ἡ βροχὴ πέφτει καταρράχτης, ἡ ἔρημος σείεται ἀπ' τὴ θύελλα, τὰ δένδρα συντρίβονται, οἱ πανύψηλοι κέδροι τοῦ Λιβάνου σπάζουν στὴν ὁρμὴ τῶν ἀνέμων. Μιλάει γιὰ τὶς ὀμορφιὲς τῶν δασῶν καὶ τῶν βουνῶν: Γάργαρα νερὰ κατρακυλᾶνε στὰ φαράγγια καὶ στὶς ρεματιὲς καὶ τρέχουν τ' ἄγρια ζῷα νὰ σβύσουν τὴ δίψα τους. Μέσα στοὺς θάμνους καὶ στὴν ἄγρια βλάστησι ποὺ στεφανώνει γύρω τὶς ὄχθες, ἔχουν στήσει τὶς φωλιές τους τὰ πουλιὰ κι' ἀντιλαλεῖ ὁλοῦθε τὸ γλυκό τους κελάδημα. Πέρα τρέχουν τὰ ἐλάφια καὶ χάμω στῶν βράχων τὶς σχισμὲς βρίσκουν καταφύγια οἱ τρομαγμένοι λαγοί. Ἄλλοτε περιγράφει τὴ θάλασσα «τὴ μεγάλη κι' εὐρύχωρη». Στὴν ἐπιφάνειά της «πλοῖα διαπορεύονται», στὰ βαθειὰ νερά της κόσμοι ὁλόκληροι ζοῦν καὶ κινοῦνται. Σηκώνεται τρικυμία, καὶ τὸ μικρὸ καράβι ποὺ ταξιδεύει γίνεται ἔρμαιο τῶν κυμάτων. Οἱ ναυτικοὶ τὰ χάνουν. Τὰ κύματα ὀγκώνονται, ὑψώνονται ὁλοένα πιὸ ἀπειλητικά, «ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν νεφελῶν καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων». Καὶ ὅταν πάλι περιγράφῃ καταστάσεις ψυχικές, τότε πιὰ εἶναι ἀπροσπέλαστος: «Γιατὶ περίλυπη εἶσαι ψυχή μου, καὶ γιατὶ συνταράζεις με; Στήριξε τὶς ἐλπίδες σου ἐπάνω στὸν Θεό. Αὐτὸν καὶ πάλι θὰ δοξολογήσω, Αὐτὸν ποὺ εἶν' ὁ Λυτρωτής μου κι' ὁ Θεός μου!».

Ἀ. Ἰ. Γκ—ς

ΧΑΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΞΗΣ

Ο Χατζῆ - Γιάννης Μέξης εἶναι ἕνας ἥρωας, ἕνας ἀδικημένος ἀπὸ τὴν ἱστορία ἀγωνιστής. Τί κι᾿ ἂν στὰ χοντρὰ καὶ βαρειὰ βιβλία της τὸ ὄνομά του ἀναφέρεται μὲ κτυπητὰ μαῦρα γράμματα; Τί κι᾿ ἂν ἔδρασε ὅσο λίγοι στὴν Ἐπανάστασι; Στὴ μνήμη πολλῶν σημερινῶν Ἑλλήνων ἐξακολουθεῖ νὰ μένη ἄγνωστος. Μερικοὶ ξέρουν λίγα πράγματα ἀπὸ τὴ ζωή του, ἄλλοι μόνο τ᾿ ὄνομά του, κι᾿ ἄλλοι τὸν ἀγνοοῦν ὁλότελα.

Ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης γεννήθηκε στὶς Σπέτσες, στὰ 1754, τὸ ὄμορφο αὐτὸ νησὶ μὲ τοὺς βοτσαλοστρωμένους δρόμους, τὰ σπιτάκια του καὶ τὰ ποιητικὰ καφφενεδάκια. Ἡ οἰκογένειά του εἶχε τὶς ρίζες της ἀπὸ τὴν Ἤπειρο καί, ὅπως ὑποστηρίζουν μερικοὶ ἱστορικοί, πρωτοφάνηκαν σ᾿ αὐτὸ τὸ μέρος στὴν ἐποχὴ τῶν Κομνηνῶν. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ περιφήμου Σκενδέρμπεη, ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν σὲ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ὁ πατέρας τοῦ Γιάννη Μέξη, Θεόδωρος, γιὰ ν᾿ ἀποφύγη τὴν καταδίωξι αὐτὴ τῶν Τούρκων, πῆγε πρῶτα εἰς τὸ Λεωνίδι τῆς Κυνουρίας καὶ ὕστερα στὶς Σπέτσες, ὅπου, ὅπως σᾶς εἶπα, ἀπόκτησε τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνο ποὺ ἔμελλε νὰ παίξη σπουδαῖο ρόλο στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι. Ὁ γυιὸς τοῦ Θεόδωρου Μέξη, ὅταν μεγάλωσε, δὲν ἄργησε σιγὰ - σιγὰ νὰ γίνη πλούσιος καὶ ν᾿ ἀποκτήση μεγάλην ἰσχὺ στὸ νησί του. Γι᾿ αὐτὴ τὴν ἐπιρροὴ ποὺ εἶχε ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης ἐπάνω στοὺς συμπατριῶτες του, διωρίστηκε ἀπ᾿ τὸ Σουλτάνο «ναζίρης» στὰ 1817, δηλαδὴ προεξάρχων τῶν προκρίτων τοῦ νησιοῦ. Τὸ σπίτι του, ποὺ βίσκεται ἀκόμη ἀκέραιο στὶς Σπέτσες, ὅταν τὸ ἐπισκεφθῆ κανεὶς θὰ νοιώση τὸ μεγαλεῖο τοῦ σπιτονοικοκύρη ποὺ τὸ εἶχε. Εἶναι ἕνα σπίτι ἀραβοβενετσιάνικου ρυθμοῦ σὲ σχῆμα Π τριόροφο, μὲ θαυμάσιους θόλους καὶ ἕνα ὄμορφο ἐξώστη. Δυὸ στενὲς πέτρινες σκάλες, ἀριστερὰ καὶ δεξιά, ὁδηγοῦν στὸ δεύτερο πάτωμα, ποὺ εἶναι οἱ μεγάλες αἴθουσες τοῦ Συμβουλίου τῶν ἀρχόντων. Ὁ ἐπισκέπτης τοῦ ἀρχοντικοῦ τοῦ Μέξη ἀμέσως αἰσθάνεται ἕνα σεβασμὸ ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ γύρω ἀντικείμενα, τὸ θησαυροφυλάκιο, τὸ τζάκι, τὶς μεγάλες αἴθουσες καὶ ὅλ᾿ αὐτά, ποὺ εἶναι τώρα τελείως γυμνά. Τόση ἰσχὺ εἶχε ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης στὶς Σπέτσες, ποὺ ἄλλοι τὸν ὠνόμαζαν «Πασᾶ τῶν Σπετσῶν» καὶ ἄλλοι «Καπετὰν Χατζῆ».

Μὲ τὸν πλοῦτο ποὺ διέθετε κατώρθωσε νὰ συνδεθῆ συγγενικὰ μὲ τὶς πρῶτες οἰκογένειες τοῦ Νησιοῦ παντρεύοντας τὶς τέσσερις κόρες του μὲ τοὺς γυιοὺς τῶν οἰκογενειῶν Χατζῆ Ἀναργύρου, Νικολοῦ Γιάννη Λάμπρου, Γεωργίου Κούτση καὶ Ἀδριανοῦ Λαζάρου Μανιάτη, τοὺς δὲ γυιούς του μὲ τὶς κόρες τῶν οἰκογενειῶν Μπουμπουλίνας, Ἀναγνώστη Βασίλη Γκίνη καὶ Λαζάρου.

Περίφημη εἶναι ἡ ἀντίθεσί του μὲ τοὺς Μποτασαίους, τοὺς ὁποίους ἐξώρισε στὸν Πόρο κατὰ τὶς ἐμφύλιες διαμάχες μεταξὺ τῶν Σπετσιωτῶν, ὡς ἀρχηγὸς τῶν ἀριστοκρατῶν. Εὐτυχῶς ὅμως, λίγον καιρὸ πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Μέξης συμφιλιώθηκε μαζί τους καὶ οἱ Μποτασαῖοι γύρισαν στὶς Σπέτσες.

Τὰ καράβια του «Λεωνίδας», «Ἐπαμεινώνδας», «Περικλῆς» καὶ «Θεμιστοκλῆς», πρὶν ἀκόμη ἡ ἐπανάστασι ξεσπάση στὶς Σπέτσες, ἄρχισαν τὸν ἀγῶνα τους κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐπέτυχαν δέ, ὅπως ἀναφέρεται, νὰ πιάσουν δέκα πέντε ἐχθρικὰ ἐμπορικὰ σκάφη.

Ὁ πρῶτος ποὺ ξάναψε τὴν ἐπανάστασι στὰ νησιὰ Ὕδρα, Σπέτσες καὶ Ψαρὰ ἦταν ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης. Αὐτὸς ὁ ἴδιος πῆγε στὴν Ὕδρα γιὰ νὰ ξεσηκώση ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα τοὺς Ὑδραίους, ποὺ δίσταζαν ἀκόμη καὶ στὰ Ψαρὰ ἔστειλε τὸν ἔμπιστό του Γκίκα Τσούπα, ἡ μετάβασι τοῦ ὁποίου (στὶς 10 Ἀπριλίου) προκάλεσε τὴν ἐξέγερσι τῶν Ψαριανῶν κατὰ τῶν Τούρκων. Λίγος καιρὸς ἐπέρασε καὶ ὁ Μέξης διωρίστηκε ἀρχιέφορος τῶν Σπετσῶν ἀπὸ τὸν Ὑψηλάντη, πρᾶγμα ποὺ τὸ ζήτησαν οἱ ἴδιοι οἱ πρόκριτοι. Ἂν σκεφθῆ κανεὶς ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς προσωπικὲς ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε στὸν ἀγῶνα, διέθεσε καὶ 715.456 χρυσὲς δραχμὲς τότε, θὰ ἀντιληφθῆ τὴ μεγάλη φιλοπατρία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν ἀνδρεία του ὅμως ὁ Χατζῆ - Γιάννης Μέξης ἔδειξε στὶς 8 Σεπτεμβρίου 1822 μὲ τὸ νὰ ἀποκρούση, μὲ πολὺ λίγες δυνάμεις, τὸ στόλο τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ ποὺ πήγαινε νὰ καταστρέψη τὶς Σπέτσες, ὅπως κατάστρεψε καὶ τὰ Ψαρά, γιὰ νὰ τροφοδοτήση ὕστερα τὸ Ναύπλιο. Νὰ λοιπὸν πῶς διηγεῖται τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ὁ γυιός του Νικόλαος Μέξης ποὺ εἶχε λάβει μέρος καὶ ὁ ἴδιος στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ ναυμαχία, σ᾿ ἕνα φύλλο τοῦ «Αἰῶνος» τοῦ 1857.

«Τὴν 8 Σεπτεμβρίου τοῦ 1822 ἀνεμένετο ὁ Τουρκικὸς στόλος ὑπὸ τὸν Μεχμὲτ πασᾶν νὰ καταπλεύση πρὸ τῶν Σπετσῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀνοχύρωτοι, καὶ νὰ βομβαρδίση καὶ καταστρέψη τὴν νῆσον αὐτὴν ὅπως τὰ Ψαρά, μεθ᾿ ὃ θὰ διηυθύνετο πρὸς τροφοδότησιν τοῦ φρουρίου Ναυπλίου. Τούτου ἕνεκεν ἀπεφάσισαν οἱ πρόκριτοι τὰ μὲν γυναικόπαιδα νὰ μεταφερθοῦν εἰς Ὕδραν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βεβαίας σφαγῆς, οἱ δὲ ἄνδρες νὰ ἐπιβοῦν τῶν πλοίων ἐγκαταλείποντες ἐπίσης τὴν καταδικασμένην νῆσον.

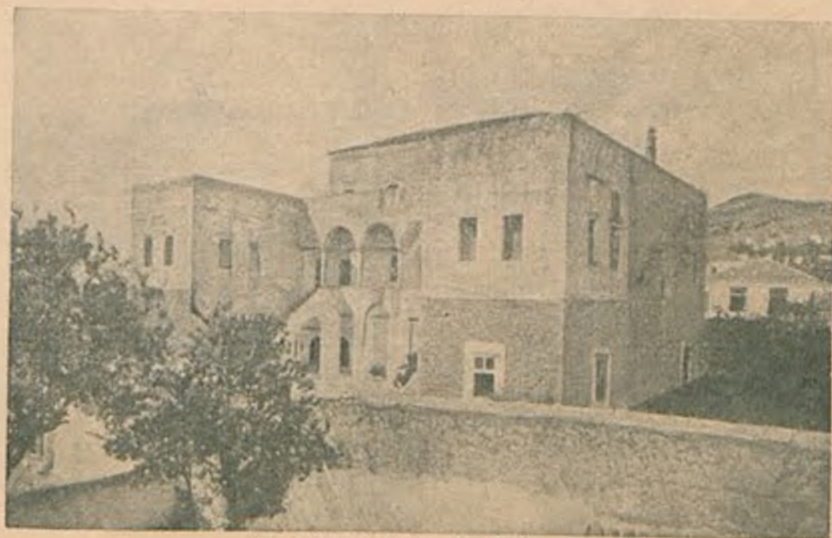
Εἰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην δὲν συνεφώνησεν ὁ προεξάρχων τῶν προκρίτων («Ναζίρης» τῶν Σπετσῶν) Χατζῆ Γιάννης Μέξης καὶ ἀντέστη σφοδρῶς.

— Ἐὰν ἐσεῖς — εἶπε — θέλετε νὰ φύγετε, ἐγὼ δὲν ἐννοῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὴν πατρίδα μου.

Περιστοιχισθεὶς δὲ ὑπὸ φρουρᾶς ἐκ 38 ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ υἱός του Νικόλαος, οἱ γαμβροί του Ἰωάννης Κούτσης, Νικόλ. Ἀδριανὸς Λαζάρου, ὁ Ἀναστ. Ἀνδροῦτσος, ὁ Κ. Λιάρδος, ὁ Νικόλ. Κολεξανδρῆς κλπ. καὶ ἀσπασθεὶς πάντας τοὺς ἀπομείναντας, ἀφοῦ τοὺς ἤκουσε στέρξαντας νὰ συναποθάνουν μετ᾿ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς νήσου, ἔχων δὲ βοηθοὺς καὶ κατὰ θάλασσαν τὸν ἕτερον γαμβρόν του Δημ. Λεωνίδαν καὶ τὸν Κοσμᾶν Μπαρμπάτσην, μὲ τὸ πυρπολικόν του ἐκανόνισε τὰ πάντα πρὸς ἀπελπιστικὴν ἀντίστασιν.

Παρεσκεύασε τότε 3 κανονιοστάσια, ἐξ ὧν τὸ ἰσχυρότερον εἰς τὴν θέσιν Φανάρι, καὶ διέταξε συγχρόνως καὶ ἐτοποθέτησαν καὶ ὅσα φέσια εὑρέθησαν ἐπὶ τῶν ἀσφοδέλων (κοινῶς καραμπουσιῶν) πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ φαίνωνται μακρόθεν ὡς πολὺς στρατὸς καὶ ἔθεσε καὶ πυρὰ εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου.

Ὅταν ὁ τουρκικὸς στόλος ἔφθασεν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν Σπετσῶν καὶ τῆς παραλίας τοῦ Κρανιδίου στενόν, τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν ἠμποροῦσαν ὡς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀνέμου νὰ παραταχθοῦν εἰς μάχην πρὸ τῶν Σπετσῶν, ἐκ τούτου δὲ διηρέθησαν ὡς ἔτυχον, τὰ μὲν μετὰ τοῦ ναυάρχου Μιαούλη ἀποσυρόμενα πρὸς τὸ Πορτοχέλι τοῦ Κρανιδίου, τὰ δὲ εἰς τὸ μεταξὺ Δοκοῦ καὶ τῆς ξηρᾶς στενόν. Ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασεν ἡ πρώτη πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ, ἠρ-

Τὸ σπίτι τοῦ Μέξη στὶς Σπέτσες

Ἕνα ἀπὸ τὰ περίφημα καμαραϊκὰ (κρητικὰ) ἀγγεῖα.

Η ΑΓΓΕΙΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Ἀγγεῖον ἀνατολίζοντος ρυθμοῦ.

Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα τὰ ἀγγεῖα ἤτανε ἀπὸ τὰ πιὸ ζηλευτὰ ἀντικείμενα τέχνης, καὶ μάλιστα ἀληθινοὶ θησαυροί. Ἂν ἀπὸ τοὺς ζωγράφους τῆς ἀρχαιότητος μᾶς εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀπελλῆ, τοῦ Ζεύξιδος, τοῦ Παρασίου, τὰ ἔργα τους ὅμως μᾶς εἶναι τελείως ἄγνωστα καὶ χαμένα, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ κρίνουμε τὴ ζωγραφικὴ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἴτε τῆς νωπογραφίας εἴτε τῶν μωσαϊκῶν. Καὶ ὅμως ἡ ζωγραφικὴ ποὺ στολίζει τὰ ἀγγεῖα μπορεῖ θαυμάσια νὰ μᾶς προσφέρη μιὰ τέτοια ἰδέα.

Πῶς φτιάνανε λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι τὰ ἀγγεῖα καὶ πῶς τὰ ζωγραφίζανε;

Πρῶτα θὰ ρωτήσουμε πῶς κατώρθωναν νὰ σχηματίζουν ἕνα ἄργιλλον τόσο θαυμαστὸ καὶ ξεκαθαρισμένο ἀπὸ τὶς ξένες περιττὲς οὐσίες του καὶ νὰ γίνη πολτὸς ὁμοιογενὴς καὶ τέλειος ἀπὸ κάθε ἔποψι, ποὺ σήμερα εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσουμε.

Πῶς κατωρθώνανε νὰ φτιάνουνε τὰ βερνίκια τους καὶ τὶς μπογιές τους, μὲ τὰ ὁποῖα προσδίνανε τόση λαμπρὴ ἐμφάνισι καὶ τόση ἀξιοθαύμαστη ἀντοχή.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξιοθαύμαστη καὶ ἄφθαστη γιὰ μᾶς τέχνη.

Ἡ χημικὴ ἀνάλυσι μᾶς λέει ὅτι ἀνακατώνανε διάφορες μετάλλινες οὐσίες καὶ προσθέτανε ὀξείδιον τοῦ σιδήρου, μαγνήσιον καὶ σόδα.

Διακρίνουμε δύο εἴδη ἀγγείων: Τοῦ Κεραμεικοῦ τῆς Ἀθήνας, ζωγραφισμένα μὲ μαῦρο ποὺ ἔχουνε φόντο τὸ φυσικὸ χρῶμα τῆς ἀργίλλου καὶ ἡ ἄλλη κατηγορία μὲ μαῦρο φόντο καὶ ζωγραφισμένα μὲ τὸ κόκκινο χρῶμα ὅμοιο μὲ τὴν ἄργιλλον.

Ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς διαφορές, ποὺ εἶναι θεμελιώδεις, βγαίνουν σειρὰ ἄλλων διαφορῶν. Τὴν ὁμοιογένεια τοῦ πολτοῦ ἴσως τὴν πετυχαίνανε μὲ τὸ νὰ πατᾶνε τὴν ἄργιλλον πολλὲς ὧρες μέσα σὲ μιὰ λεκάνη ἀπὸ νερὸ καὶ ἀφοῦ κάνανε αὐτὸ βάζανε μέσα ἕνα κόκκινο χρῶμα γιὰ νὰ δυναμώνουν τὸν τόνο.

Δὲν μποροῦμε ἐπίσης νὰ ὁρίσουμε πῶς ἀκριβῶς ἤτανε οἱ φοῦρνοι τότε ὅπου ψήνανε τὰ πήλινα ἀγγεῖα.

Ἂν θέλουμε νὰ βροῦμε τέτοια ντοκουμέντα ἀπὸ διάφορες ζωγραφικὲς παραστάσεις, βλέπουμε ὅτι οἱ φοῦρνοι ἐκεῖνοι ἤτανε πρωτόγονοι καὶ ἁπλοῖ. Σὲ μιὰ σχετικὴ παράστασι βλέπουμε τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ νὰ στεφανώνη τοὺς ἐργάτες τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς τους.

Νὰ λοιπὸν πῶς τὰ ἀντικείμενα τέχνης ἤτανε ἁγιοποιημένα στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὰ προστάτευε ἡ σοφὴ Παλλάδα.

Ὁ Ἡρόδοτος ἐπίσης μᾶς περιγράφει τὸ ἑξῆς περίεργον ἐπεισόδιον μεταξὺ ἀγγειοπλαστῶν καὶ τοῦ Ὁμήρου:

Τὴν ἄλλη μέρα ἐκεῖ ποὺ οἱ ἐργάτες βάζανε στὸ φοῦρνο τὰ ἀγγεῖα, πέρασε ὁ Ὅμηρος. Καὶ ἐπειδὴ τὸν ξέρανε γιὰ φημισμένο τραγουδιστὴ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἀπαγγείλη ἕνα στίχο καὶ γιὰ ἀνταμοιβὴ θὰ τοῦ χάριζαν ἕνα ὡραιότατον δοχεῖον.

Ὁ Ὅμηρος λοιπὸν δέχτηκε τὴν τὴν προσφορὰ καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδάη ἕνα χαριτωμένο τραγοῦδι γεμᾶτο εἰρωνεία:

Ἀμφορεὺς τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ἀγγεῖον Καμαραϊκὸν τῆς Κνωσοῦ.

«Ὦ σεῖς ἀγγειοπλάστες ποὺ μοῦ ὑποσχεθήκατε ἕνα δῶρο, ἀκοῦστε τὸ τραγοῦδι μου! Παρακαλῶ τὴν Ἀθηνᾶ τὴ σοφὴ θεά μας νὰ βοηθήση τὸ ἔργο σας νὰ σᾶς ψήνη καλὰ τὰ πολυδουλεμένα ἀγγεῖα σας, ἰδιαιτέρως ὅσα εἶναι ἀφιερωμένα στὴ λατρεία νὰ πουλοῦνται μὲ καλὴ τιμὴ στὴν ἀγορά. Νᾆναι ἡ τέχνη σας πηγὴ πλούτου, ὥστε νὰ μοῦ δοθῆ κι' ἄλλη εὐκαιρία νὰ σᾶς πῶ κι' ἄλλο τραγοῦδι πιὸ ὡραῖο ἀκόμα. Ἂν ἴσως ὅμως δὲν κρατῆστε τὴν ὑπόσχεσί σας ἡ κατάρα τῶν θεῶν ἂς πέση κατ' ἀπάνω σας, ἡ Παλλάδα ἂς καταστρέψη τὰ ἀγγεῖα σας κλπ.».

Καὶ τὸ τραγούδι τελειώνει μὲ ἕνα περίεργον λεξιλόγιον ἀπὸ κατάρες, καὶ ὅσο κωμικὸ καὶ νᾆναι φανερώνει ὅμως πόσο ἀξιοσέβαστη ἦταν τότε ἡ τέχνη καὶ ἡ ἀγγειοπλαστικὴ ἰδιαιτέρως, δεδομένου ὅτι τὴν προσέχανε πολὺ οἱ θεοί.

Ἡ ἐμφάνισι τῆς ἀγγειοπλαστικῆς τέχνης σημειώνει τὸ ξύπνημα τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Στὴν Ἑλλάδα ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 3ην χιλιετηρίδα π. Χ.

Περίφημοι εἶναι οἱ ἀμφορεῖς τῆς Κερκύρας, τὰ κυλινδροειδῆ μὲ ἄσπρο φόντο ἀγγεῖα τῆς Ἀθήνας, τὰ κορινθιακὰ ποὺ εἴπαμε. Ἐξ ἄλλου ἡ Αἴγινα, ἡ Λακεδαίμων, οἱ Κυκλάδες, ἡ Ἐρυθραία, ἡ Μικρὰ Ἀσία ἔδωσαν ἐπίσης τὰ δικά τους.

Τὰ σχήματα τῶν ἀγγείων αὐτῶν εἶναι θαυμαστὰ καὶ ἡ ζωγραφική τους ἄλλο τόσο εἶναι ἀξιοθαύμαστη κι' αὐτὴ καὶ ὡραία.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρησιμότητά τους ὑπάρχουν τρεῖς κατηγορίες ἀγγείων:

Ἡ πρώτη περιλαμβάνει ἀγγεῖα μεγάλα ποὺ χρησιμεύουν γιὰ τὴν ἀποθήκευσι ἰδίως τοῦ λαδιοῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ καὶ εἶναι περισσότερα ἀπὸ δέκα εἴδη. (Πίθος, ἀμφορεύς, πέλεκυς, κρατήρ, δῖνος, στᾶμνος, ὑδρία κλπ.).

Ἡ δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τὰ δοχεῖα ποὺ χρησιμεύουν γιὰ τὰ διάφορα ποτά, (κάλπη, οἰνοχόος, ὀλπή, κνάθος, κύπελλον, κάνθαρος, φιάλη, κόθων, σκῦφος, ρύτον, ἀριβάλλον, ἀλάβαστον, πυξὶς κλπ.).

Ἡ τρίτη κατηγορία εἶναι δοχεῖα ποὺ μεταχειρίζονται γιὰ φάρμακα καὶ μυρωδιές, (λεκάνη, λήκυθος, ψυκτήρ, λάγινος, πλημοχόος, λουτροφόρος, ἐπίνητρον, σταλακτίτης, ἀσκὸς κλπ.).

Ὁ ζωγράφος ἀρχίζει πρῶτα νὰ σχεδιάζη γραμμὲς λεπτότατες, δηλαδὴ χαράζει τὸ μαῦρο ἐπίγραμμα τῆς εἰκόνος καὶ ὅταν βλέπη ὅτι τὸ σχέδιο πέτυχε καλά, τότε ἀρχίζει νὰ βάζη ὅλες τὶς λεπτομέρειες, δηλαδὴ τὰ μάτια, τὸ στόμα, τοὺς μῦς καὶ τέλος τὰ λεπτότατα καὶ ὡραῖα ροῦχα. Μποροῦσε νὰ χάραζε τὸ περίγραμμα μὲ σκληρὸ κοντύλι. Ἔβαφε μὲ μαῦρο τὴν εἰκόνα, καὶ πάνω στὸ μαῦρο ἔβαζε τοὺς τόνους, ἄσπρους καὶ ρόζ, καὶ περνοῦσε ἔπειτα ὅλο τὸ φόντο μὲ βερνίκι καὶ ἔβαζε τὸ ζωγραφισμένο ἀγγεῖο στὸ φοῦρνο.

I. K.

χισεν ὁ κανονιοβολισμὸς ἐκ τῆς νήσου τῶν Σπετσῶν ὑπὸ τοῦ κανονιοστασίου τοῦ Χατζῆ - Γιάννη Μέξη, συγχρόνως δὲ 3 πλοῖα τοῦ Ἀν. Κριεζῆ, τοῦ Α. Παναγιώτα καὶ τοῦ Ἰωάν. Τσούπα ἀντέστησαν ἰδιορρύθμως κατὰ τοῦ εἰσβαλόντος ἐχθροῦ, ἀντιπαραταχθέντα κατὰ τῶν πλησιασάντων πρώτων πλοίων.

Ἐκείνην τὴν ὥραν ἐξῆλθε τῶν Σπετσῶν καὶ ὁ Κοσμᾶς Μπαρμπάτσης μὲ τὸ πυρπολικόν του, ὅστις παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ πλοίου τοῦ Δημ. Λεωνίδα καὶ παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Χατζῆ - Γιάννην καὶ τὰς ζητωκραυγὰς τῶν ἀνδρῶν τῆς φρουρᾶς, διευθύνεται μετὰ θάρρους ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ ρίπτει τὸ πυρπολικόν του κατὰ τῆς ναυαρχίδος. Δυστυχῶς ὅμως προσέτρεξαν τότε ἐγκαίρως τὰ ἄλλα τουρκικὰ πλοῖα καὶ τὴν διέσωσαν ἐκ τῶν φλογῶν, κατασβέσαντα τὸ πῦρ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν μάχην καὶ τὰ πλεῖστα Σπετσιώτικα πλοῖα ὡς πλησιέστερα τῶν Ὑδραΐκῶν. Μόλις ὅμως εἶχεν ἀρχίσει νὰ γενικεύεται ἡ ναυμαχία, παρεμποδιζομένου ἔστω καὶ προσωρινῶς τοῦ περαιτέρω εἴσπλου τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἡ ναυαρχὶς τούτου δίδει ἀπροόπτως σημεῖα ἀποχωρήσεως. Τὰ Τουρκικὰ σκάφη, ὑπείκοντα εἰς τὸ παράγγελμα, σπεύδουν ν' ἀνακρούσουν πρύμναν καὶ ἐννοεῖται ὅτι κατεδιώχθησαν μέχρι τῆς ἑσπέρας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, οἱ ὁποῖοι ἔτριβαν τὰ μάτια των».

(Συνέχεια στὴ σελίδα 224).

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΧΟΡΤΑΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΙΚΑΝΟΙ ΠΟΛΙΤΑΙ

Εὐτυχισμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ποὺ ἠμπορεῖ νὰ προσφέρῃ ὁτιδήποτε, καὶ τὸ μικρότερο, ἐλεύθερα, μὲ κόπο καὶ αὐτοθυσία καὶ ὄχι σὰν ἐλεημοσύνη γιὰ τὴν Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος. ΙΩΑΝ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος! Καὶ πρὶν ὅλα τὰ χρόνια ἀκούαμε τὴ φράσι αὐτὴ νὰ μᾶς χτυπᾷ τ' αὐτιά, ἴσως χωρὶς νὰ μᾶς ἐγγίζῃ τὴν ψυχή. Εἶχε χάσει τὴν ἔννοιά της, κι' εἶχε καταντήσει κενὴ καὶ χωρὶς νόημα. Οἱ ρήτορες τὴν πετοῦσαν σὲ κάθε περίπτωσι καὶ οἱ σωτῆρες τοῦ λαοῦ τὴν ἀνέφεραν σὰν κάτι νεκρὸ καὶ πετρωμένο. Τώρα ἔρχεται ἕνας Ἀρχηγὸς καὶ λέγοντας αὐτὴ τὴ φράσι τρέμει ἀπὸ συγκίνησι. Ὁραματίζεται ἀληθινὰ μιὰ ἀναδημιουργία καὶ πιστεύει ἄσειστα σ' αὐτή. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν φτάνει. Τὴν πίστι του τὴ γνήσια καὶ βαθειὰ μεταδίδει καὶ στὴν ψυχή μας. Τὴν μεταδίδει στὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Τὴν ἁπλώνει στὸ κάθε τι ποὺ ξέρει ὅτι θὰ συμβάλῃ γι' αὐτὴ τὴν ἀναγέννησι. Καὶ σὰν προφήτης μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ μυστικὸ τῆς εὐτυχίας. Εὐτυχισμένος εἶναι ὅποιος προσφέρει ἐλεύθερα καὶ ὄχι σὰν ἐλεημοσύνη. Ἡ ἐλεημοσύνη καταστρέφει καὶ ταπεινώνει τὰς συνειδήσεις. Ἡ ἐλεύθερη προσφορὰ μόνο ἐπιτυγχάνει τὸν σκοπό της. Πρὶν ἔδινε ὁ πλούσιος κι' ἔπαιρνε ὁ φτωχός. Χάσμα μεταξὺ τῶν δύο ἀγεφύρωτο: ὁ φθόνος. Τώρα δίνει ὁ ἀδελφὸς στὸν ἀδελφό! Ἔτσι μᾶς θέτει τὴ νέα ἠθικὴ γραμμὴ Ἐκεῖνος. Ἕνας λαὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀδέλφια τοῦ ἰδίου αἵματος καὶ τῆς ἰδίας φυλῆς. Εἶναι τὸ συμπαγὲς σῶμα μὲ ἀλληλοσύνδεσι καὶ ἀλληλοεξάρτησι ὀργάνων καὶ κυττάρων. Ἡ καταστροφὴ τοῦ ἑνὸς ταράσσει τὴν ἰσορροπία καὶ τῶν ἄλλων.

Μὲ τὸν συνηθισμένο του λοιπὸν βαθυστόχαστο τρόπο ἔρριξε τὸ μάτι του καὶ τὴ σκέψι του καὶ στὸ πεινασμένο παιδί. Στὸ μαθητή, ποὺ ἀγωνίζεται νὰ μεγαλώσῃ, νὰ μάθῃ, νὰ νοιώσῃ. Πῶς μποροῦν ὅμως νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, στὰ ὁποῖα ὑποβάλλεται ὁ νεαρὸς ὀργανισμός, ὅταν τόση λίγη φροντίδα λαμβάνεται γι' αὐτόν; Καὶ πῶς μπορεῖ νὰ βλαστήσῃ καὶ τὸ πιὸ ἁπλὸ φυτό, ὅταν δὲν τὸ φροντίζῃ κανεὶς γιὰ νερὸ καὶ γιὰ λίπασμα; Κακομοιριασμένο θὰ περάσῃ τὴ μικρὴ ζωή του καὶ ἡ ἀπόδοσι καὶ ἡ καρποφορία του θἆναι ἐλαχίστη. Τὸ παιδὶ φυσικὰ ἔχει ἕνα πιὸ ἀξιοθαύμαστο καὶ πιὸ πολύπλοκο μηχανισμὸ ἀπὸ ἕνα φυτό. 160 ὀστᾶ, 368 μῦς, δυὸ ἑκατομμύρια ὑδρογόνους ἀδένας, κύτταρα, ἀγγεῖα κι' ἕνα σωρὸ λεπτὰ πράγματα, ποὺ μόνο ἡ κανονικὴ των λειτουργία μᾶς ἐγγυᾶται δύναμι γιὰ ἐργασία, ἱκανότητα στὴν ζωή, δημιουργία, εὐτυχία ἀτόμου, ἑπομένως καὶ συνόλου. Καὶ σκέφθηκε τὶς 200 χιλιάδες μαθητὲς ποὺ ὑποσιτίζονται καὶ χάνουν σιγὰ μὰ βέβαια γιὰ ὅλη τους τὴν ζωὴ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὸ θάρρος γιὰ τελεία ἀπόδοσι. «Τὸ χορτασμένο παιδί, εἶπε, εἶναι ὁ μελλοντικὸς μοχλὸς ποὺ θὰ βοηθήσῃ σὲ ἀναγεννήσεις ἀληθινές. Θὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ τὸ πιὸ φυσικὸ θάρρος καὶ τὴν πιὸ πηγαία εὐθυμία τοὺς κόπους τῆς βλάστησής του, τῆς μάθησης κι' ἀργότερα τῆς ζωῆς. Στὴν ἡλικία αὐτὴ ὁ ὑποσιτισμὸς φέρνει καταστροφές, ποὺ δὲν θὰ μπορέσουν μὲ κανένα τρόπο νὰ ἐξαλειφθοῦν πιὸ ὕστερα». Σκέφθηκε ὅτι τὸ Κράτος καὶ ἡ Κοινωνία εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ βοηθήσουν στὸ σκοπὸ καὶ ἐκήρυξε σὲ συναγερμὸ γιὰ τὰ «μαθητικὰ συσσίτια».

Νέο κορίτσι,

Πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι τὰ μαθητικὰ αὐτὰ συσσίτια ἔχουν ἄμεσο σχέσι μὲ τὸν ὁραματισμὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ: Ἀναγέννησι τῆς Ἑλλάδος, ὅσο κι' ἂν σοῦ φαίνεται αὐτὸ παράξενο. Ἡ μεγάλη Δέσποινα, ἡ σεβαστὴ μητέρα, ἡ γυναῖκα τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ ἡ γνήσια Ἑλληνίδα, δόθηκε μ' ὅλη της τὴν καρδιὰ στὸ ἔργο αὐτό, ποὺ μᾶς καλεῖ σὲ ἐλεύθερη προσφορὰ Ἐκεῖνος.

Μᾶς καλεῖ καὶ μᾶς προτρέπει γιὰ συνεργασία καὶ γιὰ βοήθεια. Γυναῖκα ἐκείνη, γυναῖκες κι' ἐμεῖς. Δὲν πρέπει νὰ μὴν ἐνστερνισθοῦμε τὴν προτροπή της.

Γιὰ σκεφθῆτε ἕνα παιδὶ χλωμό, ἀσθενικό, κάτω ἀπὸ μιὰ φτωχικὴ στέγη νὰ σκύβῃ πάνω ἀπὸ τὸ βιβλίο του καὶ νὰ μὴν μπορῇ νὰ προχωρήσῃ, γιατὶ ὁ ὑποσιτισμός, ἡ ἀνεπάρκεια τροφῆς, τοῦ ἐλαττώνει τὴν ἱκανότητα. Ἤτανε σφαλερὴ ἡ μέθοδος τῶν παιδαγωγῶν νὰ ὑποβάλλουν τὸ μαθητὴ σὲ δοκιμασίες ὡρισμένης μορφῆς γιὰ νὰ τὸν ταξιθετήσουν σὲ μιὰ βαθμῖδα εὐφυΐας. Τὸν μεγαλύτερο ρόλο στὸ ζήτημα αὐτὸ παίζει ἡ διατροφή, κι' αὐτὸ δὲν τὸ ἐξήταζαν.

Τώρα ἂς βοηθήσουμε ἐμεῖς — πρὸ πάντων οἱ μητέρες οἱ παροῦσες καὶ οἱ μέλλουσες — ὑλικὰ καὶ ψυχικὰ τὸ ἔργο αὐτὸ τὸ σοβαρό. Ἂς βοηθήσουμε νὰ ἀνυψωθῇ τὸ ἐπίπεδο τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἱκανότητος τῆς φυλῆς μας, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ λαοῦ μας.

Τώρα λοιπὸν ποὺ ὁ Ἀρχηγὸς ζητᾷ νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τὴ ρίζα του τὸ κακό, ἂς συνεργασθοῦμε μὲ τὴ γυναῖκα μας μὲ καλωσύνη καὶ στοργή, μὲ τὴν βεβαιότητα πῶς δουλεύουμε γιὰ τὸ καλὸ τῶν παιδιῶν μας καὶ τῆς οἰκογενείας μας.

Σ. Καρ.

τῶν ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ μας

Η ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΚΙ' Η "ΝΕΟΛΑΙΑ,,

Ἔτσι βρῆκα τὴ φιληνάδα μου προχτές. Μπροστὰ στὴν κουζίνα της μὲ τὴν καθαρὴ ποδιά της, τὸ φρέσκο της χαμόγελο καὶ μὲ μιὰ «Νεολαία» στὸ χέρι.

«Ξέρεις, μοῦ λέγει, τὸ σκαπανάκι μου ἀφίνει τὴ «Νεολαία» καὶ τὴν πιάνει ὁ ἄνδρας μου. Σὰν φύγουν ἐκεῖνοι τὴν ἀπολαμβάνω ἐγώ. Γιατί; νὰ σοῦ πῶ τὸ μυστικό. Μὲ ὠφελεῖ. Κι' ἐγὼ καθὼς ξέρεις εἶμαι μόνο γιὰ σκόπιμα πράγματα».

Ἔτσι ἔλεγε ἡ φίλη μου καὶ μελετοῦσε μὲ προσοχὴ μιὰ νέα συνταγὴ γιὰ ἐφαρμογή. Ἕτοιμα τὰ δοχεῖά της, γενικὰ τ' ἅρματά της περίμεναν. Μόνο τὸ παράγγελμα: πῦρ! θὰ ἐδίδετο στερνὰ ἀπὸ τὴν προσοχὴ καὶ μελέτη καὶ ἡ μάχη μὲ κουτάλια καὶ γαβάθες θἄρχιζε. Εἶναι ἡ ἀλήθεια πὼς ἡ φίλη μου βγαίνει πάντα νικήτρια. Ἂς τὴ βοηθήσουμε κι' αὐτὴ κι' ὅλες σας πάλι στὴν καθημερινὴ αὐτὴ μάχη.

Φρικασὲ ἀπὸ λαγὸ ἢ κουνέλι

Ἕνα κουνέλι ἢ τὸ σχετικὸ κομμάτι λαγοῦ κόβετε σὲ κομμάτια μερίδων καὶ τσιγαρίζετε μέσα σὲ βούτυρο καὶ φέτες κρομμύδι. Βγάζετε τὸ κρέας ἀπὸ τὸ πάχος καὶ τὸ βάζετε μέσα στὴν κατσαρόλα. Μὲ τὸ πάχος ἑτοιμάζετε μιὰ σάλτσα. Μέσα στὸ πάχος ποὺ τσιγαρίζεται ρίχνετε δυὸ κουταλιὲς ἀλεῦρι καὶ ὅταν κοκκινίσῃ ζεστὸ νερό. Ἀρχίζετε μὲ ἁλάτι, πιπέρι, μπαχάρι, λεμόνι, τομάτα, κάπαρη καὶ μιὰ πρέζα ζάχαρι. Τὴ σάλτσα αὐτὴ χύνετε πάνω ἀπὸ τὸ κρέας καὶ τ' ἀφήνετε νὰ βράσῃ σὲ χαμηλὴ φωτιά. Ἐν τῷ μεταξὺ βράσετε τὰ μαρούλια καὶ τὸν ἀρακᾶ. Τὸ ζουμὶ μπορεῖ νὰ μεταχειρισθῆτε γιὰ σοῦπα μὲ λίγον ἀρακᾶ μέσα, λίγο μαρουλάκι καὶ ἕνα αὐγό.

Ὅταν βράσῃ τὸ κρέας, προσθέτετε στὸ τέλος τὸν ἀρακᾶ καὶ τὰ μαρούλια γιὰ τὸ φρικασέ. Ἐδῶ δὲν χρειάζεται αὐγολέμονο.

Μπορεῖτε νὰ δώσετε μαζί, βαλμένες γύρω στὴν πιατέλα σὰν στεφάνι, μικρὲς πατάτες βρασμένες σὲ νερὸ μὲ ἁλάτι καὶ λίγο κίμινο.

ΤΑ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Τώρα ποὺ οἱ συννεφιὲς ἄρχισαν καὶ τὸ φθινόπωρο ρήμαξε τὸν μικρό μας κῆπο μὲ τὰ λουλούδια καὶ τὶς πρασινάδες, δὲν μᾶς ἀπομένει τίποτε ἄλλο παρὰ σὰν καλλιτεχνικὲς ψυχὲς τοῦ σπιτιοῦ νὰ δημιουργήσωμε ἕνα περιβάλλον ποὺ νὰ μᾶς ξεγελᾷ καὶ νὰ μᾶς θυμίζῃ καλοκαίρι καὶ ἡλιόφεγγο. Μποροῦμε νὰ στολίσωμε τὸ σπίτι μας μὲ γλάστρες, ποὺ μὲ τὸ πράσινό τους μᾶς ξεκουράζουν τὸ μάτι καὶ μᾶς εὐφραίνουν τὴν ψυχή. Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ ὅτι τὰ λουλούδια εἶναι πολυτέλεια. Εἶναι ζωϊκὴ καὶ ψυχικὴ ἀνάγκη. Ὅμως, ὅπως αὐτὰ μᾶς δίνουν τὴ χαρά, πρέπει καὶ μεῖς νὰ τοὺς χαρίζωμε τὴν φροντίδα καὶ τὴν περιποίησί μας. Προσέξετε τώρα τὸν χειμῶνα τὰ πράσινά σας τὰ λάστιχα, τὰ δενδρόφυλλα, τὶς λατάνιες, τὶς γαλάτειες, τὶς κακτέες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ σχετικὸ πότισμα καὶ λίπασμα, μὴ ξεχνᾶτε κάθε ἑβδομάδα νὰ πλύνετε τὰ φύλλα τους μ' ἕνα πινέλλο χοντρὸ καὶ μαλακὸ βουτηγμένο στὸ νερό. Ὅπως τὸ δέρμα δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τὴν ἄδηλο ἀναπνοὴ ὅταν οἱ πόροι φράζωνται ἀπὸ στρῶμα ἀκαθαρσίας, ἔτσι καὶ τὸ φυτό, ὅταν τὰ φύλλα του σκεπάζωνται ἀπὸ στρῶμα σκόνης, ὑποφέρει, μαραζώνει καὶ καταστρέφεται.

ΚΗΛΙΔΕΣ ΚΑΠΝΟΥ Σ' ΑΣΠΡΑ ΜΑΝΔΗΛΙΑ

Πόσες φορὲς δὲν ἀγανακτήσαμε μ' αὐτὸν τὸν καπνό, ποὺ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δάχτυλα τοῦ πατέρα μας, ἀδελφοῦ ἢ συζύγου κηλιδώνει μὲ κίτρινα στίγματα καὶ τὰ ἄσπρα μανδήλια. Κι' ἕνα μανδήλι ἄσπρο μὲ κηλίδες εἶναι κάτι ἀηδές. Ἀδύνατο νὰ βγοῦνε μὲ τὸ πλύσιμο. Τί θὰ κάνουμε ὅμως τὰ καινούργια λινὰ μανδήλια; Καὶ ὅμως ἀκοῦστε: Ὑπάρχει ἕνα βέβαιο μέσο, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ ἐξαφανισθοῦν τέλεια τὰ ἀνεπιθύμητα αὐτὰ σημάδια. Πρῶτα-πρῶτα πρέπει τὰ μανδήλια, ὅπως συνήθως, νὰ πλυθοῦν. Κατόπιν τρίβουμε τὶς κηλίδες μὲ ἕνα μῖγμα κρόκου αὐγοῦ καὶ σπίρτου. Τὰ ἀφίνουμε μισὴ ὥρα κατόπιν νὰ μαλακώσουν. Κατόπιν τὰ πλένουμε μὲ μερικὲς σταγόνες κονιὰκ καὶ ζεστὸ νερό. Στὸ τέλος πρέπει νὰ τὰ ξεβγάλουμε μὲ κρύο νερὸ πολλὲς φορές.

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΩΦΕΛΙΜΗ ΣΟΦΙΑ

Παραπονιέσαι, νέα οἰκοδέσποινα, ὅτι τὸ γλυκό σου δὲν ἔγινε ὅπως πρέπει, δὲν ἔπηξε ἀρκετά, ἂν καὶ μὲ προσοχὴ ἀκολούθησες τὶς ὁδηγίες ποὺ σοῦ ἔδωσε γραπτὲς ἡ φίλη σου. Σὲ πιστεύω, γιατὶ ξέρω πὼς εἶσαι νοικοκυροῦλα ζηλευτὴ καὶ εὐσυνείδητη. Ὅμως μπορεῖ νὰ συμβῇ ἀπὸ κάτι ποὺ δὲν ἔστεκε στὴ γραφτὴ συνταγὴ καὶ δὲν τὸ προέβλεψες ἑπομένως. Π. χ. ὅταν τὰ κυδώνια ἦτανε χτυπημένα ἢ μαυρισμένα ἢ ὅταν τὸ ζουμὶ ἔβρασε πολλὴ ὥρα καὶ σὲ δυνατὴ φωτιά, ἢ ὅταν ἔβαλες περισσότερη ζάχαρι. Ὅταν ἄλλη φορὰ θέλῃς νὰ κάνῃς γενικὰ πελτὲ ἀπὸ μῆλα ἢ κυδώνια, γιὰ κάθε ἀπρόοπτο καὶ γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο νὰ προσθέσῃς μιὰ κουταλιὰ χυμὸ ἀπὸ καρόττα. Εἶναι μιὰ μικρὴ ἀλλὰ μὲ πολλὴ ἐνέργεια σοφία γιὰ τὴ νοικοκυρά.

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Καὶ τὰ πόδια σου μικρά, ἔ; συμπλήρωσε γελῶντας.

Ὁ Κάπης, χαρούμενος ποὺ ξανάβρισκε τὸν Ἀλέξη, τοῦ ἔδειχνε τὴ χαρά του τραβῶντας μὲ τὰ δόντια τὸ μανίκι τῆς μπλούζας του.

Στὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ ἐξηγοῦσα στὸ θεῖο Γάσπαρο ὅτι ὁ Ματτίας ἦταν φίλος μου καὶ σύντροφός μου, ἕνα πολὺ καλὸ παιδὶ ποὺ τὸ γνώρισα ἄλλοτε, ποὺ τὸ ξαναβρῆκα τώρα καὶ ποὺ ἔπαιζε κορνέτο στὴν ἐντέλεια.

— Κι' ἀπὸ δῶ ὁ κύριος Κάπης! εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος. Χαίρω πολύ. Αὔριο εἶναι Κυριακὴ κι' ἅμα ξεκουρασθῆτε θὰ μᾶς δώσετε μιὰ παράστασι. Ὁ Ἀλέξης μᾶς λέει πὼς τὸ σκυλί σου εἶναι σοφώτερο ἀπὸ δάσκαλο κι' ἀπὸ ἠθοποιό.

Ὅση στενοχώρια αἰσθάνθηκα πρὶν μὲ τὴ θειά, τόσο θάρρος τώρα μὲ τὸν ἀνοικτόκαρδο θεῖο. Ἦταν ἀντάξιος ἀδελφὸς τοῦ «πατέρα».

— Μιλῆστε μαζί, παιδιά. Θἄχετε βέβαια νὰ πῆτε πολλὰ οἱ δυό σας. Ἐγὼ θὰ μιλήσω μὲ τὸν ἀνθρωπάκο αὐτόν, ποὺ παίζει κορνέτο στὴν ἐντέλεια.

Καὶ μιὰ ἑβδομάδα νὰ εἴχαμε στὴ διάθεσί μας πάλι λίγο θὰ ἦταν! Ὁ Ἀλέξης ἤθελε νὰ μάθη μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σίγμα πῶς τὰ πέρασα στὸ ταξίδι μου· κι' ἐγὼ πάλι βιαζόμουν νὰ μοῦ πῆ μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τὴν καινούργια του ζωή. Ἔτσι κατάντησε νὰ ρωτοῦμε κι' οἱ δυό μας, χωρὶς ν' ἀποκρίνεται κανείς!

Περπατούσαμε σιγὰ κι' οἱ ἐργάτες ποὺ γύριζαν στὰ σπίτια τους μᾶς ξεπερνοῦσαν. Πήγαιναν σὲ μιὰ μακριὰ γραμμὴ ποὺ ἔπιανε ὅλο τὸ δρόμο, μαῦροι ὅλοι τους ἀπὸ τὴν ἴδια σκόνη, ποὺ τὸν σκέπαζε κι' αὐτὸν μ' ἕνα στρῶμα πυκνό.

Κοντὰ στὸ σπίτι ὁ θεῖος Γάσπαρος μᾶς πλησίασε καὶ μᾶς εἶπε:

— Παιδιά, θὰ δειπνήσετε μαζί μας.

Ποτὲ πρόσκλησι δὲν μ' εὐχαρίστησε περισσότερο· γιατὶ καθὼς πηγαίναμε, συλλογιζόμουν πὼς ἅμα φθάναμε στὴν πόρτα θ' ἀναγκαζόμαστε ἴσως νὰ χωρισθοῦμε. Ἡ ὑποδοχὴ τῆς θειᾶς, βλέπετε, δὲν μοῦ ἔδινε καμμιὰ ἐλπίδα...

— Νὰ ὁ Ρεμῆς κι' ὁ φίλος του! τῆς εἶπε μπαίνοντας στὸ σπίτι ὁ Γάσπαρος.

— Τοὺς εἶδα πρωτήτερα.

— Τόσο τὸ καλύτερο· ἡ γνωριμία ἔγινε· θὰ δειπνήσουν μαζί μας.

Ἤμουν βέβαια πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ θὰ δειπνοῦσα μὲ τὸν Ἀλέξη, ποὺ θἄμενα δηλαδὴ ὅλη τὴ βραδυὰ μαζί του· μὰ γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, πρέπει νὰ πῶ πὼς ἤμουν εὐχαριστημένος καὶ ποὺ θὰ δειπνοῦσα. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ φύγαμε ἀπ' τὸ Παρίσι, ἐτρώγαμε ὅπου κι' ὅπως ἐτύχαινε, μὰ σπάνια ἐκάναμε ἕνα γεῦμα σωστό, καθισμένοι σὲ καρέκλα, μὲ σούπα σὲ πιάτο. Μὲ ὅ,τι κερδίζαμε εἴμαστε ἀλήθεια σὲ θέσι νὰ τρῶμε ἄφθονα καὶ σὲ πολὺ καλὰ ξενοδοχεῖα· μὰ ἔπρεπε νὰ φυλᾶμε τὰ λεπτά μας γιὰ τὴν ἀγελάδα τοῦ Βασιλόπουλου, κι' ὁ Ματτίας ἦταν τόσο καλὸ παιδί, ὥστε χαίρουνταν ὅσο σχεδὸν κι' ἐγώ, ποὺ θὰ κάναμε τέτοιο δῶρο τῆς μάνας Μπαρμπερίνας.

Ἡ εὐτυχία ἑνὸς καλοῦ δείπνου δὲν μᾶς δόθηκε οὔτ' ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Κάθησα σὲ καρέκλα, μπροστὰ σὲ τραπέζι, μὰ σούπα τίποτα! Οἱ ἑταιρεῖες τῶν Μεταλλείων ἔχουν ἱδρύσει κάτι μαγαζιά, ὅπου οἱ ἐργάτες τους βρίσκουν ὅ,τι τοὺς χρειάζεται γιὰ νὰ ζοῦν. Αὐτὸ βέβαια εἶναι εὐεργετικώτατο· γιατὶ οἱ ἐργάτες ἀγοράζουν καλῆς ποιότητος πράγματα καὶ φθηνά· ἔπειτα τὰ πληρώνουν θέλοντας καὶ μή, γιατὶ τοὺς κρατοῦν ἀπὸ τὸ μισθό τους κάθε δεκαπενθημερία κι' ἔτσι δὲν κάνουν χρέη ποτέ. Μὰ ἔχει καὶ τὸ κακό του. Στὴ Βάρση, ἄξαφνα, οἱ γυναῖκες δὲν ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ ἐργάζουνται ὅσο οἱ ἄντρες τους λείπουν στ' ἀνθρακωρυχεῖα. Συγυρίζουν μόνον τὸ σπίτι, ἔπειτα συγυρίζουνται, κάνουν βίζιτες στὴ γειτονιά, πίνουν καφέδες καὶ σοκολάτες ἀπὸ τὸ μαγαζί, ἢ φλυαροῦν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα ὅλη τὴν ἡμέρα. Βραδυάζει, γυρίζουν οἱ ἄντρες τους γιὰ νὰ φᾶνε καὶ δὲν τοὺς ἔχουν ἑτοιμάσει τίποτα. Οὔτε προφθαίνουν νὰ μαγειρέψουν ἐκείνη τὴν ὥρα. Ἀλλὰ πετιοῦνται στὸ μαγαζὶ καὶ παίρνουν φαγιὰ κ ρ ύ α: τυρί, σαλάμι, ζαμπόνι, ρέγγες...

Αὐτό, ἂν δὲν γίνεται πάντα, γίνεται ὅμως συχνότατα. Ἔτσι καὶ μεῖς, ἐκεῖνο τὸ βράδυ, δὲν εἴχαμε σούπα. Ἡ θειὰ Γασπαρίνα εἶχε φλυαρήσει. Ἦταν ἄλλως τε ἡ συνήθειά της καί, καθὼς εἶδα ἀργότερα, οἱ λογαριασμοί της στὸ μαγαζὶ δυὸ μόνον εἰδῶν πράγματα εἶχαν: καφὲ καὶ σοκολάτα πρῶτα, κι' ἔπειτα σαλαμικά. Ὁ θεῖος ὅμως ἦταν καλόβολος ἄνθρωπος, ποὺ ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπ' ὅλα τὴν ἡσυχία του· ἔτρωγε τὰ σαλαμικά του, δὲν παραπονιοῦνταν καθόλου, ἢ κι' ἂν ἔκανε καμμιὰ παρατήρησι, θἄταν πολὺ μαλακή. Ἄξαφνα, προτείνοντας τὸ ποτῆρι του, ἔλεγε:

— Ἂν δὲν καταντήσω ἐγὼ μπεκρῆς μ' αὐτὰ τἄλμυρά, ποὺ μοῦ δίνεις κάθε μέρα νὰ τρώω, θὰ πῆ πὼς εἶμαι πολὺ δυνατὸς ἄνθρωπος. Κάμε μας, καϋμένη, αὔριο καὶ καμμιὰ σούπα.

— Μὰ θἄχω καιρό;

— Τί, οἱ ὧρες εἶναι πιὸ μικρὲς ἀπάνω στὴ γῆ παρ' ἀπὸ κάτω;

— Καὶ ποιὸς θὰ σᾶς μπάλωνε τὰ ροῦχα σας, ποὺ τὰ λυώνετε;

Κοιτάζοντας τότε τὰ ροῦχά του μαυρισμένα ἀπὸ τὸ κάρβουνο καὶ σχισμένα ἐδῶ καὶ κεῖ:

— Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔλεγε, σὰ βασιληᾶδες εἴμαστε ντυμένοι!

Τὸ δεῖπνο μας δὲν ἐβάσταξε πολύ.

— Μικρέ, μοῦ εἶπε ὁ θεῖος Γάσπαρος, θὰ πλαγιάσης μὲ τὸν Ἀλέξη.

Ἔπειτα στὸ Ματτία: — Καὶ σύ, ἂν θέλης νἄρθης στὴ σοφίτα, θὰ βρεθῆ κανέν' ἀχυρόστρωμα νὰ γλυκοκοιμηθῆς.

Ὅλο τὸ βράδυ κι' ἀρκετὸ μέρος ἀπὸ τὴ νύχτα, ὁ Ἀλέξης κι' ἐγὼ ἀγρυπνήσαμε γιὰ νὰ τὰ ποῦμε.

Στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ὁ θεῖος Γάσπαρος ἦταν σ φ υ ρ ῆ ς, κτυποῦσε δηλαδὴ μὲ μιὰ σφῦρα τὸ κάρβουνο καὶ τὸ ἔρριχνε κάτω. Ὁ Ἀλέξης ἦταν ὁ κ υ λ ι σ τ ή ς του, δηλαδὴ αὐτὸς ἔσπρωχνε, κυλοῦσε ἀπάνω στὶς γραμμές, μέσα στὸ ἀνθρακωρυχεῖο, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐξορύξεως ἴσαμε τὸ πηγάδι, ἕνα βαγονάκι φορτωμένο κάρβουνο. Ὅταν τὸ βαγονάκι ἔφθανε στὸ πηγάδι, τὸ κρεμνοῦσαν ἀπὸ ἕνα χοντρὸ σχοινί, καὶ μιὰ μηχανὴ τὸ ἀνέβαζε ἀπάνω.

Ἂν καὶ λίγο καιρὸ εἶχε σ' αὐτὴ τὴν ἐργασία, ὁ Ἀλέξης αἰσθάνουνταν ἀπὸ τώρα ἀγάπη καὶ περηφάνεια γιὰ τὸ ἀνθρακωρυχεῖο του: ἦταν τ' ὡραιότερο καὶ τὸ περιεργότερο τοῦ τόπου. Καὶ μοῦ τἄλεγε μὲ τὴ σπουδαιότητα ταξιδιώτη, ποὺ γυρίζει ἀπὸ ἄγνωστη χώρα καὶ βρίσκει αὐτιὰ πρόθυμα νὰ τὸν ἀκοῦνε.

Περνούσες πρῶτα μιὰ μεγάλη στοά,

Παιδιά, θὰ δειπνήσετε μαζί μας.

σκαμμένη στὸ βράχο, κι' ὕστερα ἀπὸ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας εὕρισκες μιὰ ὄρθια σκάλα. Ὕστερα ἀπὸ τὴ σκάλα αὐτή, μιὰ ἀνεμόσκαλα ξύλινη· ἔπειτα ἄλλη σκάλα, κι' ἄλλη ἀνεμόσκαλα. Καὶ τέλος ἔφθανες στὸ πρῶτο ἐπίπεδο τοῦ ἀνθρακωρυχείου — πρῶτο πάτωμα νὰ ποῦμε — σὲ βάθος πενῆντα μέτρων. Γιὰ νὰ φτάσης στὸ δεύτερο, σὲ βάθος ἐνενῆντα μέτρων, καὶ στὸ τρίτο, σὲ βάθος διακοσίων, ἦταν τὸ ἴδιο πάλι σύστημα ἀπὸ σκάλες κι' ἀνεμόσκαλες. Ὁ Ἀλέξης ἐδούλευε στὸ τρίτο πάτωμα, κι' ὡς νὰ φθάση κεῖ κάτω, ἔκανε τρεῖς φορὲς ἀπ' ὅσο κάνουν ἐκεῖνοι ποὺ ἀνεβαίνουν στὰ καμπαναριὰ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων!

Ἀλλὰ τὸ ἀνεβοκατέβασμα εἶναι εὔκολο στοὺς πύργους τῆς μεγάλης ἐκκλησιᾶς, ποὺ οἱ σκάλες τους εἶναι κανονικὲς καὶ φωτισμένες, ἐνῷ οἱ σκάλες τοῦ ἀνθρακωρυχείου, καμωμένες κατὰ τὶς ἰδιοτροπίες τοῦ βράχου, ἔχουν τὰ σκαλοπάτια τους πότε ψηλὰ καὶ πότε χαμηλά, πότε στενὰ καὶ πότε πλατειά. Κανένα ἄλλο φῶς παρὰ τῆς λυχνίας σου, καὶ χάμω μιὰ λάσπη γλυστερή, ποὺ τὴ βρέχει ἀδιάκοπα τὸ νερὸ ποὺ πέφτει σταλαγματιὰ - σταλαγματιὰ καὶ σοῦρχεται κάποτε ψυχρὸ καὶ στὸ πρόσωπο.

Νὰ κατεβῆς διακόσια μέτρα δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα, μὰ δὲν εἶναι κι' ὅλο. Πρέπει, ἀπὸ διάφορες στοὲς κι' ἀπὸ διάφορα κεφαλόσκαλα, νὰ φθάσης στὸ μέρος τῆς ἐργασίας σου. Ἀλλὰ οἱ στοὲς τοῦ Τρουγέρα, ὅλες μαζί, ἔχουν μάκρος τριανταπέντε ὡς σαράντα χιλιόμετρα. Φυσικά, δὲν εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ διατρέχης καὶ τὰ σαράντα χιλιόμετρα· κάποτε ὅμως ἡ πορεία σου εἶναι πολὺ κουραστική, γιατὶ περπατᾶς μέσα στὸ νερό, ποὺ ἀναβλύζει ἀπὸ τὶς σχισμάδες τοῦ βράχου, σχηματίζει ρυάκι στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ τρέχει ἔτσι ὡς τὶς δεξαμενές, ἀπ' ὅπου τὸ τραβοῦν ἀντλίες καὶ τὸ χύνουν ἔξω.

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ — ἐξακολουθοῦσε νὰ μοῦ λέη ὁ Ἀλέξης — μέσα στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ἀπαντᾶς καὶ στοὲς ποὺ οἱ θόλοι τους κι' οἱ τοῖχοι τους εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ ρίζες καὶ κορμοὺς δένδρων. Τοὺς περιορίζουν αὐτοὺς τοὺς κορμοὺς ὅσο μποροῦν· μὰ κάποτε μεγαλώνουν τόσο, ὥστε ἡ στοὰ στενεύει πολύ, μικραίνει, καὶ γιὰ νὰ περάσης πρέπει νὰ σκύφτης ἢ νὰ σέρνεσαι. Ἐκεῖ βλέπεις νὰ φυτρώνουν μανιτάρια, ἄλλα ἄγνωστα φυτά, καθὼς καὶ μιὰ ἄσπρη μούσκουλη, ποὺ λάμπει στὸ μαῦρο σὰ χιόνι. Ἐκεῖ βλέπεις ἀράχνες, μυῖγες καὶ πεταλοῦδες ἀλλοιώτικες ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ πετοῦν ἔξω στὸ φῶς. Ὑπάρχουν ἀκόμη ποντίκια ποὺ τρέχουν παντοῦ καὶ νυχτερίδες, κρεμασμένες στοὺς θόλους ἀνάποδα, μὲ τὸ κεφάλι κάτω.

Οἱ στοὲς αὐτὲς διασταυρώνονται καί, ὅπως σὲ μιὰ πόλι, ὑπάρχουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ πλατεῖες καὶ σταυροδρόμια. Ἄλλες στοὲς εἶναι ὡραῖες καὶ μεγάλες σὰ λεωφόροι, ἄλλες στενὲς καὶ χαμηλὲς σὰ σοκάκια. Μόνο ποὺ ἡ ὑπόγεια αὐτὴ πόλι φωτίζεται πολὺ λιγώτερο ἀπ' ὅσο οἱ ἄλλες τὴ νύκτα, γιατὶ δὲν ὑπάρχουν οὔτε φανάρια, οὔτε γκάζια, παρὰ μόνο οἱ λυχνίες ποὺ κρατοῦν οἱ μεταλλευτές. Μὰ κι' ὅταν λείπη τὸ φῶς, ὁ θόρυβος σοῦ λέει πὼς δὲν βρίσκεσαι σὲ νεκροταφεῖο. Ἐδῶ οἱ κανονιὲς τῶν φουρνέλλων, ἐκεῖ τὰ σφυροκοπήματα, παρακάτω τὸ κύλισμα τῶν βαγονιῶν, ἀλλοῦ ὁ κρότος τῶν ἀνελκυστήρων κι' ἀπάνω ἀπ' ὅλα τὸ μουγγρητὸ τῆς ἀτμοχημανῆς, ποὺ εἶναι στημένη στὸ δεύτερο πάτωμα.

Ἀμὴ τὰ δυστυχήματα;... Δυὸ ἑβδομάδες μετὰ τὸν ἐρχομό του στὴ Βάρση, ὁ Ἀλέξης παρευρέθηκε σ' ἕνα τέτοιο δυστύχημα καὶ παρὰ τρίχα μάλιστα νὰ γίνη θῦμα. Ἦταν μιὰ ἔκρηξι ἀπὸ γκριζού. Ἔτσι ὀνομάζεται τὸ εὔφλεκτο ἐκεῖνο ἀέριο, ποὺ σχηματίζεται μόνο του στὰ ἀνθρακωρυχεῖα καὶ κάνει ἔκρηξι μόλις ἔλθη σ' ἐπαφὴ μὲ φλόγα. Τίποτε τρομερώτερο! Μόλις ἡ φλόγα μιᾶς λυχνίας ἢ ἑνὸς σπίρτου ἀγγίση τὸ ἀέριο, ἡ ἀνάφλεξί του ξεσπᾶ ἀμέσως σ' ὅλες τὶς στοὲς καὶ καταστρέφει τὰ πάντα. Ἡ θερμοκρασία κάποτε ἀνεβαίνει τόσο ψηλά, ὥστε τὸ κάρβουνο στὸ ἀνθρακωρυχεῖο γίνεται κώκ.

Μιὰ τέτοια ἔκρηξι, ἐδῶ κι' ἔξη ἑβδομάδες, εἶχε σκοτώσει καμμιὰ δεκαριὰ ἐργάτες στὴ Βάρση κι' ἡ χήρα ἑνὸς ἀπ' αὐτοὺς εἶχε τρελλαθῆ. Κατάλαβα τότε πὼς ἦταν αὐτὴ ποὺ εἶχα ἀπαντήσει στὸν ἐρχομό μου, νὰ σέρνη ἀπ' τὸ χέρι τὸ παιδάκι της καὶ νὰ γυρεύη «δροσερὸ δρόμο»...

Γιὰ νὰ προλαμβάνουν αὐτὰ τὰ δυστυχήματα, παίρνουν ἕνα σωρὸ προφυλάξεις. Καὶ πρῶτο, τὸ κάπνισμα στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ἀπαγορεύεται αὐστηρότατα. Ἔπειτα οἱ ἐργάτες μεταχειρίζουνται λυχνίες τοῦ Ντάβυ — ἔτσι λέγονται ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου Ἄγγλου φυσικοῦ ποὺ τὶς ἐπενόησε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΟΠΛΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 21

Τὰ σπουδαιότερα ὅπλα μὲ τὰ ὁποῖα πολέμησαν οἱ πρόγονοί μας στὴν Ἐπανάστασι τοῦ 1821 ἦταν τὸ καρυοφύλλι καὶ τὸ σπαθί.

Τὸ καρυοφύλλι ἦταν ἕνα ὅπλο πρωτόγονης ἐποχῆς, ἔπαιρνε φωτιὰ μὲ στουρνάρι κι' ἔφτανε τὸν ἐχθρὸ σὲ μιὰ ὡρισμένη μικρὴ ἀπόστασι. Τὸ κοντάκι του ἦταν στολισμένο μὲ διάφορα ἀσημικὰ καὶ πετράδια. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει πὼς τὸ καρυοφύλλι τοῦ Καραϊσκάκη ἦταν ὅλο ἀσήμι.

Τὰ δυὸ αὐτὰ ὅπλα ἦταν ἀπαραίτητα σὲ κάθε κλέφτη. Νὰ πῶς τραγουδάει ὁ κλέφτης τὴν τυραννισμένη ζωή του ποὺ πέρασε πενῆντα χρόνους.

Τὸ χέρι μου προσκέφαλο καὶ τὸ σπαθί μου στρῶμα
καὶ τὸ καρυοφυλλάκι μου πάντα στὴν ἀγκαλιά μου.

Οἱ κλέφτες ὅμως δὲν εἴχανε μόνο αὐτὰ τὰ δυὸ ὅπλα. Ὁ λαϊκὸς ποιητὴς ἀναφέρει πολλὰ εἴδη ντουφεκιῶν.

...σέρνει ντουφέκι, σισανὲ κι' ἐγγλέζικα κουμπούρια,
ἔχει καὶ στὴ μεσούλα της σπαθὶ μαλαματένιο.

Ἡ λέξις «σισανὲ» εἶναι περσικὴ καὶ σημαίνει ντουφέκι μὲ ἑξάγωνη μποῦκα. Τέτοια ὅπλα σώζονται καὶ σήμερα ἀκόμη. Εἶναι λίγο μακρύτερα ἀπ' τὰ συνήθη καὶ πολὺ βαρειά, γιατὶ εἶναι ὁλόκληρα σιδερένια.

Ἐκτὸς λοιπὸν ἀπὸ τὸ ντουφέκι αὐτό, βλέπουμε πὼς χρησιμοποιοῦσαν καὶ κουμπούρια ἐγγλέζικα... Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δὲν ἦταν κατάλληλα γιὰ μάχες διαρκείας....

Καὶ τὸ σπαθὶ ἦταν στολισμένο μὲ τὰ ἴδια πετράδια ὅπως καὶ τὸ καρυοφύλλι καὶ πολλὲς φορὲς ἡ χοῦφτα του ἦταν ὅλη μαλαματένια. Τέτοια σπαθιὰ ἦταν τῶν Κολοκοτρωναίων. Τὰ μακρυὰ σπαθιὰ τὰ ὠνόμαζαν γιαταγάνια.

Ὅπως καὶ τὰ ντουφέκια, ἔτσι καὶ τὰ σπαθιὰ φέρνανε διάφορα ὀνόματα.

Τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι λέει:

Ντουφέκι μου περήφανο, πιστόλια πέρα πέρα
καὶ σὺ σπαθί μου «δαμασκὶ» μὲ τὴ χρυσὴ τὴ χοῦφτα

Ἂν τὸ πιστόλι ἦταν μεγάλο ὠνομάζονταν «πατρῶνα». Λίγοι κλέφτες ἔσερναν τέτοιου εἴδους πιστόλι, γιατὶ ἤτανε ὁλόκληρο χρυσωμένο ἢ ἀσημένιο.

Πότε θὰ κάμη ξαστεριά, πότε θὰ γαληνέψη
νὰ πάρω τὸ ντουφέκι μου, τὴν ὄμορφη «πατρῶνα»
καὶ ν' ἀνεβῶ στὸν Ὄλυμπο...

Ἄλλο ἐξάρτημα τῶν κλεφτῶν στὶς μάχες ἤτανε ἡ μπαλάσκα. Χρησίμευε γιὰ νὰ βάζουν μέσα τὰ βόλια...

Νὰ πῶς ἀντρειεύεται ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μπότσαρη στὰ τούρκικα στρατεύματα ποὺ τὴν κυνηγᾶν...

Τοῦρκοι γιὰ μὴν παιδεύεσθε, μὴν ἔρχεσθε κοντά μου,
σέρνω φουσέκια στὴν ποδιὰ καὶ βόλια στὶς μπαλάσκες.

Τὰ κανόνια σ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἦταν κι' αὐτὰ ἀτελῆ. Ὠνομάζονταν τόπια.

Δὲν προσκυνᾶμε Ἀλῆ πασᾶ, ὁ νοῦς σου μὴν τὸ βάζη,
ἀλλὰ θὰ γίνη πόλεμος μὲ τόπια, μὲ ντουφέκια...

Τέτοια κανόνια βρίσκονται καὶ σήμερα στὸ Ἡρῷον τοῦ Μεσολογγίου, ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῆς πολιορκίας ἀκόμη.

Ἐπίσης ἡ λαϊκὴ μοῦσα μᾶς ἀναφέρει πὼς οἱ κλέφτες στὶς μάχες χρησιμοποιοῦσαν καὶ χατζάρια...

Αὐτὰ σχεδὸν ἦταν τὰ τιμημένα ὅπλα μὲ τὰ ὁποῖα πάλαισαν οἱ πρόγονοί μας γιὰ νὰ χαρίσουν σὲ μᾶς σήμερα τὸν ἀέρα τῆς λευτεριᾶς.

Καὶ σὰν τελείωναν τὰ βόλια τους καὶ καταλάβαιναν πὼς ὁ θάνατος τοὺς περιμένει, ἔβγαζαν τὰ σπαθιὰ καὶ ρίχνονταν κατὰ μέτωπο στὸν ἐχθρό.

...Τρεῖς μέρες κάναν πόλεμο, τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες
χωρὶς ψωμί, χωρὶς νερό, χωρὶς νὰ κλείσουν μάτι.
Κι' ἔχυναν τ' ἀσημόκουμπα γιὰ βόλια στὰ ντουφέκια
καὶ σὰν σωθήκανε κι' αὐτὰ ὁ Τσιόλκας ὁ καϋμένος
ξεσπάθωσε καὶ χύθηκε σὲ χίλιους Ἀρβανίτες
γιὰ ν' ἀποφύγη ἀποκλεισμό, νὰ πιάση ριζοβούνια.

Παῦλος Βέργας

Η ΕΛΛΑΔΑ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΑ

(Φωκικόν — Σχιστή: ἡ ὁδὸς τοῦ μιάσματος)

Ἀπὸ τὴν πόλι τῆς Δαυλίδος μποροῦσε κανείς, ἀκολουθῶντας τὴν εὐθεία, νὰ φθάσῃ στοὺς Δελφούς. Ἐκεῖ βρισκόταν καὶ τὸ περίφημο μαντεῖο τοῦ Ἀπόλλωνος.

Σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ κεῖ συναντοῦσε ἀριστερὰ τοῦ δρόμου ἕνα μεγάλο οἰκοδόμημα, ποὺ ἐκαλεῖτο «Φωκικόν». Μέσα στὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ καὶ κατὰ μῆκος τῆς δεξιᾶς καὶ ἀριστερᾶς πλευρᾶς του ὑπῆρχον κίονες, ἴσοι στὸν ἀριθμὸν μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν φωκικῶν πόλεων. Εἰς τὸ βάθος δὲ δὲν ὑπῆρχον κίονες, ἀλλὰ ἕνα ἄγαλμα ποὺ παρίστανε τὸν Δία ἐπάνω στὸν θρόνο του. Δεξιά του ἦταν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἥρας καὶ ἀριστερὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς.

Εἰς τὸ οἴκημα αὐτὸ συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν φωκικῶν πόλεων, συζητοῦσαν τὰ ζητήματα ποὺ ἐνδιέφεραν τὰς πόλεις των καὶ ἔλυον τὰς μεταξύ των διαφοράς. Τὴν ἐποχὴ δὲ ἐκείνη, ὡς γνωστόν, κάθε πόλις ἦτο αὐτοδιοίκητος καὶ ἀπετέλει ἕνα εἶδος ἀνεξαρτήτου κράτους. Ἦταν λοιπὸν τὸ «Φωκικόν», ὅπως καὶ τὸ «Ἀμφικτιονικόν» ἕνα εἶδος σὰν τὴ σημερινὴ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Λίγο μακρύτερα ἀπὸ τὸ «Φωκικόν» ἦτο ἡ ὁδὸς ἡ λεγομένη «Σχιστή». Ὁ δρόμος αὐτὸς ὡδηγοῦσε διὰ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς τοὺς Δελφούς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ ὁ δρόμος διεσταυροῦτο, ἡ Σχιστὴ ἐλέγετο στὴν ἀρχαιότητα καὶ «Τρεῖς Κέλευθοι». Ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι τὸ σημερινὸ «Μέγα Σταυροδρόμι», μεταξὺ τοῦ ὑψώματος Βαρδιανὰ πρὸς Βορρᾶν καὶ τοῦ Καστρὶ πρὸς Νότον. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῆς ὁ Οἰδίπους ἐφόνευσε τὸν γέροντα πατέρα του Λάϊον, πού, ὅπως λέγει ἡ ἱστορία, δὲν τὸν ἐγνώριζε. Ὁ τάφος τοῦ Λαΐου, κατὰ τὸν Παυσανία, βρισκόταν ἀκριβῶς εἰς τὸ τρίστρατο. Ἐπάνω στὸν τάφο εἶχαν συσσωρευθῆ πέτρες. Τὸ πτῶμα τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ ὑπηρέτου του τὰ ἔθαψε ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς τῶν Πλαταιῶν Δαμασίστρατος.

Ἐδῶ ἂς μᾶς ἐπιτραπῆ κάποια παρένθεσις.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευαν βαθειὰ στὴ Μοίρα. Ἐφρόνουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἐγεννᾶτο, ὡς τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου του, ἀκολουθοῦσε τὸ δρόμο ποὺ εἶχαν προαποφασίσει γι' αὐτὸν οἱ θεοὶ μαζὶ μὲ τὶς τρεῖς Μοῖρες. Τὴν πεποίθησιν αὐτὴ τὴν συναντοῦμε ἀκόμα καὶ σήμερα σὲ ὅλους, τοὺς Ἀνατολικοὺς πρὸ πάντων, λαούς. Ὁπωσδήποτε, ἡ πίστις πρὸς τὸ πεπρωμένον ἦταν τόσο βαθειὰ ριζωμένη στὴν ἀρχαία ἀντίληψι, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι νὰ πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι ὄχι μονάχα οἱ θνητοί, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθάνατοι δὲν μποροῦσαν νὰ ξεφύγουν, μὲ κανένα τρόπο, ἀπὸ τὸ πεπρωμένο αὐτό.

Ὁ μῦθος τοῦ Οἰδίποδος στηρίζεται ἀκριβῶς πάνω στὴν πεποίθησι καὶ τὴν πίστιν αὐτὴ τῶν ἀρχαίων. Συμβολίζει τὴν τραγικὴν προσπάθειαν τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ πεπρωμένο του καὶ πέφτει ἀκριβῶς στὸ ἔγκλημα, ποὺ τοῦ εἶναι «γραμμένο» νὰ διαπράξῃ, τὴ στιγμὴ ποὺ νομίζει πὼς ξέφυγε ὁριστικὰ πλέον τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε.

* * *

Ὁ Λάϊος καὶ ὁ Οἰδίπους εἶναι δύο ἀπὸ τὶς τραγικώτερες μορφὲς τῆς ἀρχαίας μυθολογίας. Ἀποτελοῦν ἐπίσης δυὸ ἐντονώτατες εἰκόνες τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, τῶν ἀνθρωπίνων συναισθημάτων.

Οἰδίπους καὶ Ἀντιγόνη

Ὡστόσο εἶναι δυὸ φυσιογνωμίες ὁλωσδιόλου ἀντίθετες. Ὁ Λάϊος, ὁ πατέρας ποὺ φονεύεται ἀπὸ τὸ παιδί του, ποὺ δὲν τὸν γνωρίζει, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ συνειδητὰ ἔρχεται σὲ σύγκρουσι καὶ ἀντίθεσι μὲ τὴ θεία προσταγή. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ νομίζει πὼς ἔχει τὴ δύναμι νὰ παραβῆ τὸ θεῖο νόμο καὶ τὴν θεία τιμωρία. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐγκληματεῖ καὶ κάμνει ἀκολασίες περιφρονῶντας τὸν ἱερὸ καὶ ἀνθρώπινο νόμο καὶ προσπαθῶντας ν' ἀποφύγῃ, δολιευόμενος θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, τὴν τιμωρία. Ἀντίθετα, ὁ Οἰδίπους εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ προσπαθεῖ ν' ἀποφύγῃ τὸ πεπρωμένο καὶ τὴ θεία ὀργὴ καὶ πέφτει στὸ ἔγκλημα καὶ στὴν ἄδικη πρᾶξι, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ. Τέλος προσφέρεται ὁ ἴδιος θυσία, γιὰ νὰ ἐξιλεώσῃ ἕνα ἔγκλημα, μολονότι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπεύθυνος γι' αὐτό.

Εἰς τὸν μῦθο τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ Οἰδίποδος ἡ ἀρχαιότητα μᾶς ἔδωκε τὶς ἀριστουργηματικώτερες εἰκόνες τῆς ἀνθρωπίνης τραγωδίας. Πάνω στὸ μῦθο αὐτό, ποὺ ἀναφέρθηκε πρώτη φορὰ στὰ Ὁμηρικὰ Ἔπη, οἱ Ἕλληνες τραγικοὶ (ὁ Σοφοκλῆς στὶς τραγωδίες του «Οἰδίπους τύραννος» καὶ «Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ», ὁ Αἰσχύλος στοὺς «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας», ὁ Εὐριπίδης εἰς τὶς «Φοίνισσες»), μᾶς ἔδωσαν τὰ ὑπέροχα ἐκεῖνα ἀριστουργήματα τοῦ ἀρχαίου πνεύματος, αἰώνια μνημεῖα τῆς βαθειᾶς ἀναλύσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς τῶν ἀρχαίων, ποὺ ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερον ἀκόμη, ἔπειτα ἀπὸ τόσους αἰῶνες, νὰ συγκινοῦν τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ παραμένουν ἀνυπέρβλητα δημιουργήματα ἀριστοτεχνικῆς περιγραφῆς τῶν σφοδροτέρων συναισθημάτων καὶ παθῶν καὶ τῶν βασικωτέρων ἀδυναμιῶν τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Προτοῦ συνεχίσωμε εἶναι ἀκόμα ἀνάγκη νὰ σημειώσουμε κάτι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν κατανόησι τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ὁ ἀρχαῖος κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ θρύλους καὶ μύθους. Ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τὸν ἁπλὸ μῦθο πάντοτε πρέπει ν' ἀναζητήσωμε κάτι βαθύτερο, κάτι πραγματικώτερο, κάτι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Γιατὶ ὁ ἀρχαῖος μῦθος δὲν εἶναι ἕνα ἁπλὸ παραμύθι. Τὰ πρόσωπα τοῦ ἀρχαίου μύθου, ὅταν εἶναι πλάσματα φαντασίας, ἀποτελοῦν συχνὰ προσωποποίησι τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ποὺ οἱ ἄνθρωποι προσπαθοῦσαν νὰ ἐξαϋλώσουν, νὰ τοὺς δώσουν καθολικώτερη μορφή, νὰ περιγράψουν καὶ νὰ ζωγραφίσουν μ' ἐντονώτερα χρώματα. Ἄλλοτε ἀποτελοῦν τὴν περιγραφὴ ἀπομεμακρυσμένων γεγονότων, ἐξωραϊσμένων μέσα στὸ μυθικὸ περίβλημα καὶ ἄλλοτε τὴν γιγαντώδη ἀνθρώπινη προσπάθεια στὸν ἀγῶνα κατανικήσεως τῆς φύσεως, γεγονότα, ποὺ εἶχαν πιὰ λησμονηθῆ στὶς μεταγενέστερες ἐποχὲς καὶ ποὺ ἡ ἀδύνατη ἀνθρώπινη μνήμη ἀρκέσθηκε νὰ τὰ πλαισιώνῃ ὁλοένα περισσότερο μὲ ποιητικὴ μορφή, ὥστε στὸ τέλος νὰ ἔχουν ὁλωσδιόλου ἀλλοιωθῆ καὶ ν' ἀποτελοῦν μακρινὴν ἀνάμνησι γεγονότων, ποὺ κανεὶς πιὰ δὲν ἐνεθυμεῖτο. Οἱ μορφὲς ποὺ ἐκινοῦντο μέσα σ' αὐτόν, εἶχον παύσει πλέον νὰ εἶναι μορφὲς ἀνθρώπινες. Ἀπετέλουν τὸ σύμπύκνωμα τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας, καὶ σὰν τέτοιες, πῆραν κι' ἔφτασαν ὡς ἐμᾶς, μὲ τὴν ἀπίθανη μορφὴ ἐξωκόσμων καὶ ἀπιθάνων ὄντων.

Ι. Ν. Β—ς

Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Διαδοχικοῦ ζεύγους εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἑταιρείας Λιπασμάτων.

Φαλαγγίτισσαι τοῦ Λόχου Ε. Ο. Ν. Θηλέων Λεχαινῶν.

"Ανω: 1)
τῆς Ὑποδιοι
ραιῶς εἰς τὸν ἀγ
γείας. 2) .Ο Ὑφυ
νιαδάκης μὲ τὰ τ
εἰς τὴν Μαλακάσ
ρωτῆς τοῦ Γενικ
πείρου κατὰ τὴν π
ξιν τῆς σπορᾶς ε
λέσχης Ε. Ο. Ν.
νων. — Κάτω: "
τὴν αὐτάρκειαν εἰ
Δράμ

Φαλαγγῖται
κήσεως Πει-
ῶνα τῆς καλλιερ-
. Δ. Ἀσφ. κ. Μα-
γματα ἐργασίας
ν. 3) Ὁ ἀναπλη-
ῦ Διοικητοῦ Ἡ-
ανηγυρικὴν ἔναρ-
ς τὸν κῆπον τῆς
Θηλέων Ἰωαννί-
Ἡ ἐξόρμησις διὰ
Πλατανόβρυσον
ιας.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ταλαντίου Παντελεήμων, βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐγκαινιάζων τὰς καθιερωθείσας κατὰ Κυριακὴν θρησκευτικὰς ὁμιλίας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν, ἀπὸ τῶν νέων ἐγκαταστάσεων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν.

Τὸ Βῆμα τῶν Νέων

ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

'Η καρδιά μου ἀνθοβολεῖ
σάν ἕνα παρτέρι
γύρω ἡ φύσι μὲ καλεῖ
κι' ἀπαλὸ τ' ἀγέρι

Μὲ λικνίζει τόσο ἁβρά
μέσα στά λουλούδια,
ποὺ μοῦ λένε τρυφερά
λόγια καὶ τραγούδια.

"Ενα ρόδο μοῦ γελᾷ
μὲ καλωσορίζει
τὸ ζαμπάκι τὸ λιλά
ποὺ μοσχομυρίζει.

Κι' ἡ βιολέττα ντροπαλὴ
μὲ κρυφοκυττάζει'
μιὰ τουλίπα παρδαλὴ
χαιρετάει μὲ νάζι.

Μὰ γὼ φεύγω ἀπόνα ἀνθὸ
σ'ἄλλονε πηγαίνω
μέσ' στὸν ἥλιο τὸν ξανθὸ
τὸν εὐλογημένο.

Κι' ὅποιος μὲ θαρρεῖ τρελλὴ
τίποτα δὲν ξέρει:
'Η καρδιά μου ἀνθοβολεῖ
σάν ἕνα παρτέρι.

ΜΗΝΑΣ ΕΜΜ. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟ

Σὰν τὸν ἥλιο ποὺ ἁπλώνει στὰ πέλαγα
τὸ χρυσό του, τὸ τούλινο ἀτλάζι
ὅλο φλόγα γιομᾶτο ὁλοζώντανη
τὸ παιδὶ τῆς 'Ελλάδος πῶς μοιάζει!

Πάνωθέ του γαλάζιο, ὁλοκάθαρο
τοὐρανοῦ μας τὸ χρῶμα ἀντικρύζει
Καὶ στὸ 'γρό, τὸ σεντόνι τῆς θάλασσας
τοὺς γλυκούς του καϋμοὺς νανουρίζει.

"Αλλο Ναύτης νὰ γίνῃ νειρεύεται,
σὰν τὸ γλάρο μακριὰ νὰ πετάξῃ
κι' ἕνα βράδυ μὲ χρόνια βαθύπλουτος
στὸ μικρό του νησάκι ν' ἀράξῃ.

Κι' ἄλλο πιὸ τολμηρότερο στέκεται
καὶ μὲ ζήλεια κοιτάει τὸν αἰθέρα.
Πότε τάχα ψηλὰ σὰν τὸν "Ικαρο
νὰ πετάξῃ κι' αὐτὸ θἄρθῃ μέρα;

ΟΛΓΑ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ

'Η ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ἀρχίνησε νὰ ζῇ
Τ' 'Αρχαῖο τὸ πνεῦμα νέο μᾶς φωτίζει.
Καὶ πᾶμε ἑνωμένοι ὅλοι μαζὶ
Στὴ Δόξα τὴν παληά, ποὺ ξαναρχίζει.

Ξανάζησε μιὰ νύκτα Αὐγουστιανὴ
Τὸ Εἰκοσιένα μ' ὅλη του τὴ φλόγα
Κι' ὁ ΑΡΧΗΓΟΣ στὴν "Αγια Λαύρα τῆς [Φυλῆς
'Ύψωσε τὴ Σημαία μας κι' εὐλόγα.

Ξεχάστηκαν τὰ πάθη τὰ παληά!
Τὸ Δρᾶμα τέλειωσ', ἔπεσε ἡ αὐλαία
Καὶ μ' 'Εθνική, περήφανη καρδιὰ
'Εμπρὸς βαδίζει πάντα ἡ ΝΕΟΛΑΙΑ.

Καὶ παίρνομε τὸ δρόμο ὅλοι μαζὶ
Πρὸς μιὰν αὐγή, καινούργια, ἐλπιδοφόρα,
Στὸν Τρίτο 'Ελληνικὸ Πολιτισμὸ
Ποὺ θ' ἁπλωθῇ στὸν κόσμο καὶ στὴ Χώρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ

ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΑ

Φθινόπωρο! Τὰ χελιδόνια ἑτοιμάζονται γιὰ τὸ μεγάλο τους ταξίδι. 'Ο καλογιάννος θ' ἀπομείνῃ μοναχὸς τραγουδῶντας τὸν ἐρχομὸ τοῦ φθινοπώρου.

'Η θάλασσα, τὰ βουνά, οἱ κάμποι, οἱ πεδιάδες, θ' ἀντικρύσουν τὰ ταξιδιάρικα πουλιὰ στὸν μουντόχρωμο οὐρανό, ποὺ θύελλες κι' ἀνεμοστρόβιλους προμηνᾶ.

Χοντρὲς σταλαματιὲς αὐλακώνουν τὸ ξεραμένο χῶμα. 'Η ἀτμόσφαιρα, κρύα καὶ παγερή, βαρειὰ κι' ἀποπνιχτική, γεμίζει τὴν ψυχὴ μὲ τοῦ φθινοπώρου τὴν πάχνη. Λὲς καὶ προσεύχονται τὰ δέντρα καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ των γέρνουν ταπεινὰ στὴ γῆ. Στὰ τζάμια ἀκούγεται τὸ φθινοπωριάτικο κλάμα κι' ἡ βροχὴ φέρνει στὴ σκέψι εἰκόνες ξεθωριασμένες καὶ γεμίζει τὴν ψυχὴ μὲ βαρειὰ μελαγχολία.

Κάπου ἐκεῖ μακριὰ τὰ χελιδόνια συνεχίζουν τὸ κουραστικὸ ταξίδι των. 'Η μπόρα ξεσπάει δυνατή, ἡ θύελλα δυναμώνει κι' ἡ ἀντιμοζάλη φουρτουνιάζει τὶς ψυχές.

. . . .

...'Η πλάσι βάφεται χρυσῆ. Στὸν οὐρανὸ ξεχύνεται ὁρμητικὸς ὁ λαμπερὸς ἥλιος κι' ἡ φύσι ὁλόκληρη χορταίνει ζωὴ μετὰ τὴν καταστρεπτικὴ καταιγίδα. Οἱ κάμποι εἶναι πάλι καταπράσινοι, τὰ δέντρα φορτωμένα μὲ φύλλα καὶ ἀνθοὺς καὶ τὰ ζῶα βγαίνουν νὰ βοσκήσουν. 'Η φλογέρα τοῦ βοσκοῦ ξεχύνει τὸ μελωδικό της σκοπό.

... Κάπου ἐκεῖ μακριὰ φαίνονται τὰ χελιδόνια ποὺ ξαναγυρίζουν.

ΒΑΣΣΟΣ ΒΑΦΝΑΣ-ΠΟΥΛΑΤΖΑΣ

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ

Τὸ φεγγάρι προβάλλει πίσω ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ σὰ ζωγράφος βάζει ἐδῶ μιὰ πινελλιὰ ἀνοιχτὸ χρῶμα κι' ἐκεῖ μιὰ πινελλιὰ σκοῦρο. Καὶ ἔτσι μὲ τὶς πιὸ γλυκύτερες μεταπτώσεις τοῦ φωτὸς ζωγραφίζει τὸ γύρω τοπίο. Τὸ σκοτεινὸ χρῶμα τοῦ βουνοῦ σβήνει ἀμέσως κι' ἀρχίζουν νὰ διακρίνωνται οἱ ρεματιὲς κι' οἱ ραχοῦλες του, ὅλα φωτισμένα ἀπὸ τὸ ἀσημόχρωμο φῶς του. Τὰ μονοπάτια ποὺ διασχίζουν τὰ γυμνὰ μέρη τοῦ βουνοῦ φαίνονται σὰ φειδίσια ποτάμια λυωμένου ἀσημιοῦ. Καὶ στὸ βάθος διακρίνονται μερικὰ φῶτα ἑνὸς χωριοῦ θαμπωμένα ἀπ' τὴ λάμψι τοῦ ἀσημιοῦ.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ σκεπάζει ἀστροκέντητος ὁ ἑλληνικὸς οὐρανός, μὲ λίγα πουπουλένια συννεφάκια στὸ βάθος, ποὺ κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἀλλάζουν χρῶμα καὶ φωτισμό.

Μὰ ὅλα σβύνουν ἔτσι καὶ τὸ φεγγάρι, ἀφοῦ ἔκαμε ὅλο τὸ γῦρο καὶ φώτισε τὴ γῆ. Επαιξε κρυφτοῦλι κι' ἄλλαξε χίλιες φορὲς σχέδια στοὺς ἴσκιους τῶν δέντρων κάποιου δάσους. Εφθασε πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, τὴν ἀσήμωσε κι' αὐτὴ κι' ἀφοῦ ἔρριξε μιὰ τελευταία ἀχτίδα βούτηξε μέσα στὰ σταχτόχρωμα πιὰ νερά. Οἱ σκιὲς ἔσβησαν κι' ὅλα γύρω σκοτείνιασαν. "Υστερα ἀπὸ λίγο ὅμως φάνηκε νὰ γεμίζῃ τὴν ἀτμόσφαιρα ἕνα ἀόριστο φῶς. "Ηταν ἡ προειδοποίησι τοῦ ἄστρου τῆς μέρας ποὺ παρουσιάζεται κι' αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του, γιὰ νὰ μᾶς φωτίσῃ καὶ νὰ μᾶς θερμάνῃ. 'Αλλὰ ὅλα δύουν. Μόνον ἕνα λαμπρὸ ἄστρο δὲν θὰ δύσῃ ποτὲ ἀπ' τὸν ἑλληνικὸ οὐρανό: ὁ 'Ιωάννης Μεταξᾶς κι' ἡ ἀξέχαστη μέρα, ἡ 4η Αὐγούστου.

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ — ΕΙΡΗΝΗ

Νύχτα ἀπαισία. Τὸ μαῦρο σάβανό της ἔχει πέσει μὲ ὅλη του τὴ μαυρίλα ἀπάνω στὴ πόλι. Σύννεφα μαῦρα σκεπάζουν τὸν οὐρανό. Μόνο βαθειὰ στὸ φόντο τοῦ οὐρανοῦ βλέπεις ἕνα μέρος κόκκινο πότε βαθὺ καὶ πότε ἀνοικτότερο, καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κόκκινο ὑψώνονται στὸν αἰθέρα μεγάλες καὶ πυκνὲς τουλίπες καπνοῦ. Καὶ ἡ πόλις, βυθισμένη στὸ σκοτάδι, φαίνεται σὰ νεκροταφεῖο βουβό.

Οἱ κάτοικοι, κλεισμένοι στὰ σπίτια τους, μελαγχολικοί, σκοτεινοὶ σὰν τὸ περιβάλλον. Φῶτα στὴν πόλι δὲν ὑπάρχουν' μόνο στὰ σπίτια τους οἱ κάτοικοι ἔχουν φῶς καὶ αὐτὸ μὲ πρωτάκουστο τρόπο. Στὰ παράθυρα μεγάλες κουρτῖνες καὶ τ' ἀμπαζοὺρ διπλωμένα καὶ ἕνα σωρὸ προφυλάξεις, ὥστε τὸ φῶς νὰ μὴ γίνεται ὁρατὸ ἀπ' ἔξω.

Μὰ γιατί ὅλ' αὐτά; Τί συμβαίνει; 'Ο πένθιμος κρότος ἑνὸς τηλεβόλου ἀπ' τὸ μέτωπο ἀπ' ἐκεῖνο τὸ κόκκινο μέρος μᾶς λύει τὶς ἀπορίες.

Εἶναι πόλεμος. Εἶναι καταστροφή. Τί ἄσχημη, τί ἀπαισία λέξις. "Ολα τὰ κακὰ σέρνει τ' ὄνομά του. Πόλεμος! Μοῦ φαίνεται σὰν ἕνας ἄνθρωπος ἄσχημος καὶ σκληρὸς καβαλλάρης σ' ἄλογο ἐξαγριωμένο νὰ περνάῃ μέσα σὲ χιλιάδες πτώματα ξαπλωμένα στὸ φρικτὸ πεδίον τῆς μάχης.

Μὲ φόβο, μὲ τρόμο οἱ ἄνθρωποι πέφτουν νὰ κοιμηθοῦν. Καὶ ὅλοι τ' αὐτιά τους τἄχουν τέσσερα, γιατί μόλις ἀκούσουν τὸ σῆμα κινδύνου στὴν ἐμφάνισι τοῦ ἀεροπλάνου θὰ τρέξουν νὰ κρυφτοῦν στὰ ὑπόγεια, ἐκεῖ ποὺ θὰ εἶναι κάπως ἀσφαλισμένοι ἀπὸ τὸν κίνδυνο. 'Ο πόλεμος δυστυχῶς ἀφίνει βαθειὲς ρυτίδες στὸ πρόσωπο τῆς γῆς. 'Αφίνει κακὰ ποὺ μόνο ἡ εἰρήνη τὰ ἐξαλείφει καὶ φέρνει στὴ γῆ τὸ πρῶτο χαρωπὸ καὶ εἰρηνικὸ πρόσωπο.

Τώρα κοιτάξτε τὴν Εἰρήνη πόσο διαφέρει ἀπὸ τὸν Πόλεμο.

Γυναῖκα ὡραία, εὐτυχισμένη, κρατάει στὴν ἀγκαλιά της ἕνα παιδάκι ὑγιές, τὸν Πλοῦτο. Γαλήνη καὶ εὐτυχία εἶναι ζωγραφισμένες στὸ πρόσωπό της καὶ αἰσθάνεσαι ὅτι ἡ Εἰρήνη εἶναι μεγάλη θεὰ ποὺ ἀγαποῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔρχεται μετὰ τὸν Πόλεμο, ὅπως ἡ ἄνοιξις μετὰ τὸν χειμῶνα.

Λένε πὼς ἐμεῖς τὰ παιδιά, ἡ νέα γενεά, πρέπει νὰ ζήσωμε χωρὶς πολέμους εἰς τὸ μέλλον. Δὲν τὸ πιστεύω ὅμως, γιατί ἄκουσα νὰ λένε ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἀναγκαία ἀρρώστεια γιὰ τοὺς λαούς. Καὶ αὐτὸ μὲ κάνει νὰ δυσπιστῶ.

ΝΤΟΝΑ ΠΑΝΤΕΛΕΑΚΗ

ΕΜΠΡΟΣ

'Εμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιὰ
στὸ στίβο ἂς τρέξωμε τώρα
μὲ θάρρος, ζωή, λεβεντιά,
ἐμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιὰ
τῆς νίκης νὰ δρέψωμε δῶρα.

'Εμπρὸς' τῆς 'Ελλάδας παιδιὰ
στὸ στίβο ἂς πᾶμε καὶ πάλι
γεροὶ νὰ γενοῦμε δρομεῖς,
στὸ ἅλμα, στὴ σφαίρα ἐμεῖς,
στὸ δίσκο ἐμεῖς καὶ στὴν πάλη.

'Εμπρὸς τῆς 'Ελλάδας παιδιά,
ὁ στίβος ἐδῶ μᾶς προσμένει
κορμιὰ νὰ μᾶς πλάσῃ γερά,
στὸ πνεῦμα νὰ δώσῃ φτερά...
'Εμπρὸς μὲ μυρτιὰ στολισμένοι...

Μυστεγνὰ - Λέσβου Κ. ΔΟΥΡΑΜΑΝΗΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΜΟΥ ΑΡΧΗΓΟ

Ρυθμικὴ πρόζα.

Κι' ἅρπαξες μέσ' στὰ δυνατά σου χέρια τοῦ πλοίου τὸ τιμόνι... καὶ μὲ δεξιωσύνη τὸ πῆγες στὸ λιμάνι. Γύρω μιὰ γαλήνη ἁπλώθη καὶ γελούσανε τ' ἀστέρια. Γελούσανε καὶ παίζανε τ' ἀστέρια καὶ ὅλα μέσ' στὴ φύσι ἐγελοῦσαν κι' ἀκούραστα μ' ὁρμὴ ἐκυβερνοῦσαν Πατέρα κι' 'Αρχηγὲ τὰ δυό σου χέρια. 'Η χήρα, τ' ὀρφανὸ κι' ἡ φτώχεια, ὅλοι μ' εὐλάβεια προσεύχονταν γιὰ σένα κι' ἀνάσαναν τὰ στήθεια τὰ καϋμένα καὶ πῆρε τὸ χωριὸ ζωὴ κι' ἡ πόλι. Καὶ σκόρπισες ἀγάπη καὶ ἰσότη. Τὸ «δίκηο» τώρα στέκεται σὰ στέμμα. 'Εμέριασες τὸ δόλο καὶ τὸ ψέμα καὶ σήκωσες ψηλὰ τὴν ὥρια νειότη. Καὶ πλέχτηκαν γιὰ σένα ὕμνοι τόσοι καὶ γίνηκε ἡ 'Ελλάδα μας τραγοῦδι καὶ ἄνθισε τῆς Δόξας τὸ λουλοῦδι κι' ὁ κόσμος ὅλος ἔχει ξανανιώσει. 'Αθόρυβα, ἀπέριττα, μὲ χάρι ἐργάζεσαι, ἀκούραστα, Πατέρα κι' ἡ νύχτα σου γιὰ σένα εἶν' ἡμέρα. Τὰ λόγια σου ἀκριβὸ μαργαριτάρι. Καὶ νά! Εἶσαι τὸ "Ινδαλμά. Καὶ στ' ὄνομά σου ὁρκίζομαι. Παντοῦ ἡ εὐτυχία. 'Αγάπη... ὑποστήριξι... ἡσυχία εὑρήκανε τὰ δόλια τὰ παιδιά σου. "Ας δέξου ἀπὸ τὰ «Σύνορα» Πατέρα τὰ λόγια ποὖν' βγαλμένα ἀπ' τὴν ψυχή μου κι' ἂς κόβῃ ὁ Θεὸς ἀπ' τὴ ζωή μου ζωὴ γιὰ νὰ σοῦ δίνῃ πᾶσα μέρα.

ΝΙΚΟΣ Α. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
Κοτύλη—Ξάνθης

ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Δεύτερη πατρίδα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὰ κτυπήματα αὐτὰ ξάπλωσαν τὴν ἀντιλόπη ἀκίνητη πάνω στὰ χαμόκλαδα, ὅταν ὁ ναύκληρος σηκωνόταν σιγὰ σιγά, λέγοντας:

— Νὰ χαθῇ! Πολλὰ κύματα ἔφαγα στὴ ζωή μου, μὰ κανένα δὲν μ' ἔκανε νὰ πάρω τέτοια τούμπα!

Κι' ἄρχισαν ἀμέσως νὰ γδέρνουν τὴν ἀντιλόπη ποὺ τοὺς ἐξασφάλισε τροφὴ ὡς αὔριο τὸ βράδυ. Ἄναψαν φωτιὰ σ' ἐκεῖνο τὸ πλάτωμα, κοντὰ στὸ ποταμάκι μὲ τὸ καθαρὸ καὶ κρύο νερό, κι' ἔψησαν τὸ ἄφθονο καὶ νόστιμο κρέας της κι' ἔφαγαν ὅλοι μὲ τὴ μεγαλύτερη ὄρεξι.

Ἀφοῦ τέλειωσε τὸ φαιδρὸ αὐτὸ γεῦμα, ξεκίνησαν. Κι' ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους ἀχώριστοι. Κανένα ἐμπόδιο δὲν τοὺς παρουσιάσθηκε. Καὶ στὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα ἔφθασαν στὴν ἀκροδασιά.

Ἐλάφια καὶ ζαρκάδια περνοῦσαν ἀπὸ μακριά. Μὰ δὲν εἶχαν ἀνάγκη νὰ τὰ κυνηγήσουν. Ἀκόμη εἶδαν καὶ πολλὰ κοπάδια καμηλοπούλια, καθὼς καὶ μερικοὺς ἐλέφαντες.

Στὶς ἕξη, ἄναψαν πάλι φωτιὰ ἀπὸ ξερὰ ξύλα κι' ἑτοίμασαν τὸ γεῦμα τους ὅπως καὶ τὸ πρωΐ. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἐδῶ σπηλιὰ γιὰ νὰ διανυκτερεύσουν. Εὐτυχῶς ποὺ ὁ καιρὸς ἦταν λαμπρὸς καὶ θὰ μποροῦσαν νὰ περάσουν στὸ ὕπαιθρο.

Ἔτσι πέρασαν τὴ νύχτα. Καὶ τὰ χαράματα πάλι ξεκίνησαν.

Ὁ δρόμος δὲν παρουσίαζε καμμιὰ δυσκολία τώρα. Καὶ μόνο ποὺ λοξοδρομοῦσαν κάπου - κάπου, γιὰ νὰ περπατοῦν κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος ἔκαιγε πολύ.

Τὸ μεσημέρι ἀπάντησαν ἕνα ποτάμι, πλατὺ ὡς δέκα ὀργυιές, ποὺ τὸ γοργὸ νερό του ἔτρεχε πρὸς τὸ βοριᾶ. Κάθισαν κι' ἐγευμάτισαν ἐκεῖ, μὲ τὴ χθεσινὴ ὄρεξι καὶ φαιδρότητα, κι' ἔπειτα ἀκολούθησαν τὴν ἀριστερή του ὄχθη. Καὶ τὸ ποτάμι αὐτὸ ἦταν ὁ Μόντροζ.

Ὕστερ' ἀπὸ μιᾶς ὥρας δρόμο, ἄφησαν τὸν Μόντροζ, ποὺ ἔστρεφε ἀπότομα πρὸς τ' ἀνατολικά. Κι' ὕστερ' ἀπὸ ἄλλες δυὸ ὧρες, ὁ Φρίτς κι' ὁ Φραγκῖσκος ποὺ πήγαιναν μπροστά, ἔμπαιναν τέλος σὲ μιὰ χώρα ποὺ τὴν ἤξεραν.

— Τὸ Γκρύνταλ! φώναξαν μὲ χαρά.

Ἦταν πραγματικῶς ἡ περίφημη κοιλάδα καὶ δὲν εἶχαν παρὰ νὰ τὴν ἀνεβοῦν, γιὰ νὰ φθάσουν ὡς τὰ σύνορα τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας, ὡς τὴν πύλη της ποὺ τὴν ἐσχημάτιζε τὸ στενὸ τοῦ Φραγμοῦ. Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ οὔτε κόπος οὔτε πεῖνα δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς κρατήση.

Προχώρησαν λοιπὸν ἀκολουθῶντας μὲ βῆμα ταχὺ τὸν Φρίτς καὶ τὸν Φραγκῖσκο. Κι' ἡ ἀνυπομονησία τους εἶχε κορυφωθῆ, ἐπειδὴ ἔβλεπαν νὰ πλησιάζουν τὸ πολυπόθητο τέρμα.

Θὰ συναντοῦσαν πρῶτα - πρῶτα τὸ Ἔμπερφουρτ. Κι' ἂν εἶχαν τύχη ἴσως νὰ εὕρισκαν ἐκεῖ τὸν κ. Ζερμὰττ καὶ τὸν κ. Οὐόλστων, ποὺ συνήθιζαν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ καὶ πήγαιναν σ' ἐκεῖνο τὸ κτῆμα. Ἀλλὰ δὲν βρῆκαν κανένα στὸ κτῆμα. Μονάχα τὸ σπιτάκι βρίσκουνταν σὲ καλὴ κατάστασι. Ἄνοιξαν λοιπὸν τὰ παράθυρα καὶ τὶς πόρτες του κι' ἑτομάστηκαν νὰ ἐγκατασταθοῦν γιὰ λίγες ὧρες.

Τὰ κρεββάτια παραχωρήθηκαν στὶς γυναῖκες, στὸ μικρὸ Μπόμπη καὶ στὸν πλοίαρχο Γκούλδ. Ἐνῷ τὸ πάτωμα τοῦ ὑποστέγου, σκεπασμένο μὲ ἄχυρα, ἦταν ἀρκετὸ γιὰ τοὺς ἄλλους.

Κι' ἀφοῦ ἑτοίμασαν ἕνα καλὸ γεῦμα ἀπὸ τὰ τρόφιμα ποὺ βρῆκαν σ' ἕνα μεγάλο πανέρι ἀπὸ λυγαριά, κονσέρβες διαφόρων εἰδῶν, κρέατα καὶ ψάρια παστά, κι' ἀφοῦ ἔκοψαν φροῦτα ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ χορταρικὰ ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο, κι' ἀφοῦ ἤπιαν μερικὰ ποτήρια φοινικίτη ἀπ' τὰ βαρέλια τῆς ἀποθήκης ποὺ ἄνοιξαν, πῆγαν νὰ κοιμηθοῦν καὶ ν' ἀναλάβουν ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς τόσο εὐτυχισμένης αὐτῆς ἡμέρας. Κι' ὡς τὸ πρωῒ μπόρεσαν νὰ κοιμηθοῦν χωρὶς νὰ τοὺς διαταράξῃ κανείς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

Τὴν ἄλλη μέρα κατὰ τὶς ἑπτά, ἀφοῦ ἐπρογευμάτισαν μὲ ὅ,τι τοὺς εἶχε μείνει ἀπὸ τὴν προηγούμενη, ἔφυγαν γιὰ τὸ Φάλκενχορστ. Πέρασαν ἕνα γεφυράκι καὶ μπῆκαν σ' ἕνα πιὸ δασωμένο μέρος. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν, τὶς φωνὲς τῶν περδικῶν καὶ τῶν παπαγάλων καὶ τὰ οὐρλιάσματα τῶν τσακαλιῶν, δὲν ἀκουγόταν τίποτα ἄλλο.

Ὡστόσο ἐπλησίαζαν στὸ Φάλκενχορστ. Μισὴ ὥρα ἀκόμα, καὶ θὰ περνοῦσαν τὸ δάσος, ὅπου στὴν ἄκρη του ὑψωνόταν ἡ πελώρια ἐκείνη μαγκλιέρα, ἕνα δένδρο γιγάντειο, ποὺ οἱ τεράστιοι κλάδοι του στηρίζανε μιὰ ἐναέριο κατοικία.

Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε κάτω ἀπὸ κεῖνα τὰ δένδρα ποὺ περπάταγαν — μιὰ σιωπὴ ποὺ τοὺς προξενοῦσε τρόμο.

Βιάσανε τὸ βῆμα τους γιὰ νὰ περάσουν ὅσο μποροῦσαν πιὸ γρήγορα. Καὶ σὲ λίγο φάνηκε ἡ ἀκροδασιὰ κι' ἡ πελώρια ἐκείνη μαγκλιέρα. Τὸ γιγάντειο δένδρο ἦταν στὴ μέση μιᾶς αὐλῆς, καὶ γύρω του ὑπῆρχε φράκτης μὲ παλούκια.

..Ὁ Φρίτς κι' ὁ Φραγκῖσκος ἔτρεξαν στὴν πόρτα αὐτοῦ τοῦ φράκτη.

Τὰ κτυπήματα αὐτὰ ξάπλωσαν τὴν ἀντιλόπη.

Τὴ βρῆκαν ἀνοικτὴ καὶ μάλιστα μισοβγαλμένη ἀπ' τὶς θηλιές της.

Ἡ κατοικία ἦταν ἔρημη. Ἀπ' τὰ σπιτάκια, ἀπὸ τοὺς σταύλους, ποὺ ἤτανε κτισμένα στὴν περιοχὴ τοῦ φράκτη, δὲν ἔβγαινε κανένας κρότος, οὔτε ποδοβολητό, οὔτε φτερούγισμα, οὔτε μουγγρητό, οὔτε βέλασμα, οὔτε κακάρισμα. Κι' ὅμως πρόβατα, καὶ γίδια, κι' ἀγελάδες, καὶ πουλερικὰ δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὴν αὐλὴ ἐκείνη. Καὶ τὰ πράγματα κάτω ἀπ' τὰ ὑπόστεγα βρισκόντουσαν σὲ μεγάλη ἀκαταστασία.

Τὸ κτῆμα τοῦ Φάλκενχορστ εἶχε δυὸ κατοικίες: τὴ μιὰ πάνω στοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας καὶ τὴν ἄλλη κάτω ἀπὸ τὶς πελώριες ρίζες της.

— Πᾶμε μέσα! εἶπε ὁ Φρίτς μὲ συγκινημένη φωνή.

Καθὼς προχώρησαν, βρέθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα θέαμα λεηλασίας, ποὺ τοὺς ἄφησε ἐκπληκτους.

— Κάτι κακὸ βέβαια συνέβη, εἶπε ὁ πλοίαρχος Γκούλδ· ἀλλὰ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι τόσο μεγάλο, ὅσο τὸ φαντάζεσθε τώρα.

Κανένας δὲν ἀποκρίθηκε. Μὰ τί νὰ εἶχε λοιπὸν συμβῆ; Εἶχε πέσει στὴ Νέα - Ἐλβετία καμμιὰ ὀρδὴ ἀγρίων πειρατῶν, ποὺ ἀφθονοῦσαν τὸν καιρὸ ἐκεῖνο στὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό; Κι' ἄραγε νὰ εἶχαν προφθάσει οἱ δυὸ οἰκογένειες νὰ φύγουν καὶ νὰ κρυφθοῦν σὲ σίγουρο μέρος ἢ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ νησί; Ἢ μήπως εἶχαν πέσει στὰ χέρια αὐτῶν τῶν ἀγρίων, ἢ μήπως εἶχαν σκοτωθῆ;...

— Ἂς ἀνεβοῦμε πρῶτα ὅλοι, τοὺς ἐπρότεινε ὁ Τζὼν Μπλόκ, κι' ἴσως κεῖ πάνω κάτι μπορεῖ νὰ δοῦμε...

— Ἀπάνω!.. ἀπάνω!.. ἀποκρίθηκε ὁ Φρίτς στὴν πρότασι τοῦ ναυκλήρου.

Ἡ κατοικία ποὺ στηριζόταν στοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας εἶχε γλυτώσει ἀπ' τὴ λεηλασία, χάρις στὸ πυκνὸ φύλλωμα τοῦ δένδρου. Τὰ ἔπιπλα ἦταν στὴ θέσι τους, ἀπείρακτα. Φαίνεται πὼς δὲν εἴχανε ἰδεῖ τὴν πόρτα τῆς σκάλας. Μὰ οὔτε κι' ὁ κυκλικὸς ἐξώστης φαινόταν διόλου ἀπ' τὴν αὐλή. Ἀκόμη κι' ἀπ' τὴν ἀκροδασιὰ δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν διακρίνῃ, μέσα στοὺς πυκνοὺς κλώνους τῆς μαγκλιέρας, ποὺ εἶχε φουντώσει πολὺ τὰ τελευταῖα δώδεκα χρόνια.

Μόλις φθάσαν στὸν ἐξώστη, ὁ Φρίτς κι' ὁ Τζὼν Μπλὸκ σκαρφάλωσαν στοὺς ψηλότερους κλώνους, γιὰ νὰ ἰδοῦν ὅσο μποροῦσαν μακρύτερα. Καὶ μάλιστα μ' ἕνα κυάλι ποὺ βρῆκαν, κοίταξαν προσεκτικὰ κατὰ τὸ Φελσενχάϊμ καὶ τὸ ἀκρογιάλι. Ἀλλὰ δὲν εἶδαν ψυχή. Ἔλεγε κανεὶς πὼς οἱ δυὸ οἰκογένειες Ζερμὰττ καὶ Οὐόλστων δὲν ἦταν πιὰ στὸ νησί. Ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ δένδρου δὲν ἔβλεπαν κανένα καπνὸ ποὺ νὰ μαρτυράῃ γιὰ τὴν παρουσία τους. Τότε ὁ πλοίαρχος Γκούλδ ἐξέφρασε τὴν ὑποψία μήπως οἱ δυὸ οἰκογένειες εἴχανε φύγει μὲ τὴ θέλησί τους ἀπ' τὸ νησί, γιὰ νὰ βροῦν τοὺς δικούς τους, ἀφοῦ ὁ «Ξιφίας» δὲν εἶχε φανεῖ τὴν ὡρισμένη ἐποχή.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Γιατροῦ

Εἰς τί χρησιμεύουν οἱ ἀμυγδαλὲς

Οἱ ἀμυγδαλὲς γιὰ νὰ βρίσκωνται ἐκεῖ ποὺ εἶναι πρέπει νὰ ἔχουν κάποια ἀποστολή. Τίποτε δὲν ὑπάρχει στὸ σῶμά μας ἄσκοπο, ὅλα τὰ ὄργανα ἐκτελοῦν μιὰ ὡρισμένη λειτουργία, ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τὴν ὑγείαν καὶ ἰσορροπίαν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν. Τὰ πάντα ὁ Δημιουργὸς ἐποίησεν ἐν σοφίᾳ. Οἱ ἀμυγδαλὲς πρῶτον θεωροῦνται ὡς ἀμυντήρια ὄργανα. Τοῦτο ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν περισσοτέρων ἐρευνητῶν καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφέρουν τὴν θέσιν ποὺ κατέχουν οἱ ἀμυγδαλές. Ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδον τῶν μικροβίων εἰς τὸν πνεύμονα καὶ τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα ἤ, ὅταν περνοῦν ἀπὸ τὶς ἀμυγδαλὲς τὰ ἐξασθενίζουν, ὥστε ὅταν εἰσέρχωνται εἰς τὸν ὀργανισμὸν νὰ μὴ ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ βλάψουν. Δευτέρα ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ἔσω ἐκκρίσεως, δηλ. ὅτι οἱ ἀμυγδαλὲς βγάζουν μιὰ οὐσία εἰς τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἡ ὁποία μαζὶ μὲ ἄλλες, ὅπως τοῦ θυρεοειδοῦς ἀδένος ποὺ εἴπαμε ἄλλοτε (ἀριθ. τεύχ. 29) ρυθμίζουν ὡρισμένες λειτουργίες. Τοῦτο μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ διαπιστώσωμεν καὶ ἡμεῖς, διότι σὲ πολλὰ παιδιὰ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀμυγδαλῶν παρατηροῦνται διάφορες διαταραχὲς δυσκολοεξήγητες, ὅπως ἄλλα παχαίνουν πολύ, ἄλλα τοὐναντίον ἀδυνατίζουν περισσότερον, καὶ ἄλλα γίνονται νευρικά. Τρίτη ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ αἱμοποιητικὴ λειτουργία, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀμυγδαλὲς καὶ ἰδίως εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν πλουτίζουν τὸ αἷμα μὲ λεμφοκύτταρα. Τοῦτο εἶναι βέβαιον καὶ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῶν ἀμυγδαλῶν κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν.

Δὲν εἶναι ὅμως γνωστὸν ἐὰν ἡ αἱμοποιητικὴ λειτουργία τῶν ἀμυγδαλῶν ἐξακολουθῇ καὶ εἰς τὴν μεγαλυτέραν παιδικὴν ἡλικίαν. Τετάρτη λειτουργία τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ τῆς ἀποβολῆς. Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην οἱ ἀμυγδαλὲς ἀποβάλλουν ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τὰς βλαβερὰς τοξίνας καὶ διάφορα ἄλλα τοξικὰ προϊόντα τῆς καύσεως τοῦ ὀργανισμοῦ. Τοῦτο συμβιβάζεται καὶ μὲ τὴν ἰδικήν μας γνώμην, ποὺ γράφομε στὸ προηγούμενο ἄρθρο, ὅτι ἡ διόγκωσις τῶν ἀμυγδαλῶν ὀφείλεται καὶ εἰς τὸν ἐρεθισμὸν ποὺ παράγεται συνεχῶς κατὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν ἀρθριτικῶν τοξινῶν καὶ ἀλάτων διὰ τῶν ἀμυγδαλῶν.

Ἄλλη τέλος λειτουργία τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ ἡ πλέον πειστικὴ καὶ σοβαρὰ εἶναι ἡ ἀνασοποιητική. Τὰ μικρόβια ποὺ εἰσέρχονται στὶς ἀμυγδαλὲς σχηματίζουν μὲ τοὺς γύρω χυμοὺς τῶν ἱστῶν ἀντισώματα, τὰ ὁποῖα κατόπιν χρησιμεύουν εἰς τὴν καταπολέμησιν καὶ προφύλαξιν ἀπὸ τῶν διαφόρων νόσων ποὺ προσβάλλουν τὰ παιδιά. Οἱ ἀμυγδαλὲς δηλ. σχηματίζουν εἰδικὰ ἐμβόλια, τὰ ὁποῖα ἐμβολιάζουν τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἔτσι ἀποκτᾷ ἐν μέρει ἀνοσίαν διὰ πολλὰ μικρόβια. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὴν ἀτροφία τῶν ἀμυγδαλῶν εἰς τὸν ἐνήλικον, ὅτι δηλ. παύει ἡ ἀποστολὴ τῶν ἀμυγδαλῶν ἐφ' ὅσον ὁ ὀργανισμὸς ἐνεβολιάσθη ἀπὸ ὅλα τὰ μικρόβια.

Ἐνῷ ὅμως οἱ ἀμυγδαλὲς ἐκτελοῦν σπουδαῖες φυσιολογικὲς λειτουργίες εἰς τὸν ὀργανισμόν, γίνονται συχνότατα καὶ αἰτία πολλῶν δεινῶν, τόσον ὥστε νὰ παραβλέπωμεν τὴν ὠφέλειάν των πρὸ τῆς προφανοῦς βλάβης τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ νὰ σπεύδωμεν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν ἢ τὴν θεραπείαν των.

Εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον μας θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς ἐνδείξεις καὶ ἀντενδείξεις τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἀμυγδαλῶν, τώρα δὲ δι' ὀλίγων θὰ μιλήσωμεν διὰ τὰς συχνὰς διαταραχὰς τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ τὸν ἀντίκτυπον αὐτῶν εἰς τὸν ὀργανισμόν μας.

Ἡ πλέον συχνὴ διαταραχὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ ὀξεῖα ἀμυγδαλῖτις. Ὑπάρχουν παιδιὰ ποὺ προσβάλλονται συχνότατα ἀπὸ τὴν ὀξεῖα ἐμπύρετο ἀμυγδαλίτιδα, ἡ ὁποία καθίσταται ἐνοχλητικὴ καὶ προκαλεῖ ὡς θὰ ἴδοῦμε διαταραχὰς ἐνίοτε ἐπικινδύνους. Δευτέρα διαταραχὴ τῶν ἀμυγδαλῶν εἶναι ἡ χρονία ἐμπύρετος ἀμυγδαλῖτις. Εἶναι συχνή, διαρκεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐπιφέρει πολλὰς διαταραχὰς καὶ θεραπεύεται δι' ἀφαιρέσεως ἢ εἰδικῆς τοπικῆς θεραπείας. Αἱ διαταραχαὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὶς ἀμυγδαλὲς εἶναι πρῶτον ἡ χρονία νεφρῖτις μὲ ἄφθονον λευκωματουρίαν καὶ πολλὲς φορὲς μὲ αἱματουρίαν.

Δεύτερον βλάβαι καρδιακαί, αἱ ὁποῖαι ἐφ' ὅσον εἶναι πρόσφατοι θεραπεύονται μὲ τὴν θεραπείαν τῶν ἀμυγδαλῶν, ἐνῷ αἱ παλαιαὶ βελτιοῦνται μόνον. Τρίτον ἡ σκωληκοειδῖτις εἶναι συχνὴ ἐκ τῶν ἀμυγδαλῶν. Τέταρτον αἱ χρόνιαι ἐντερικαὶ παθήσεις, διάρροια καὶ ἐντερικὰ ἄλγη ἰδίως κατὰ τὴν νύκτα, ποὺ πολλὲς φορὲς συγχέονται μὲ σκωληκοειδίτιδα, ἡ ὁποία ἔγινε τελευταίως τῆς μόδας, ὀφείλονται σὲ χρονία ἀμυγδαλίτιδα. Τέλος ἡ μεγάλη ὑπερτροφία τῶν ἀμυγδαλῶν προκαλεῖ ἀναπνευστικὰς διαταραχὰς ποὺ φθάνουν κάποτε μέχρις ἄσθματος. Ἐπειδὴ δὲ δυσκολεύεται ἡ ἀναπνοὴ τοῦ παιδιοῦ, γίνονται συχνάκις αἰτία νὰ γίνῃ στενοθώρακας ἢ νὰ παρουσιάσῃ ἄλλες δυσμορφίες τοῦ στήθους, λόγῳ τῆς μαλθακότητος τῶν ὀστῶν κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Τὰ νέα βιβλία

«ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΣ' ΣΤΗ ΝΥΧΤΑ» ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἔκδοσις Γκοβόστη.

Ἔτσι ὀνομάζει ἕνα μικρὸ τόμο ἀπὸ ἐννιὰ διηγήματα — ἢ κάλλιο ζωγραφιὲς — ὁ συγγραφέας τὸ βιβλίο του. Γιατὶ νὰ τὸ λέγῃ ἔτσι δὲν ξέρω. Ξέρω μονάχα πὼς θὰ ταίριαζε νὰ τοῦ ἔδινε τὸν τίτλο: «Πορεία μέσ' στὴν αὐγὴ ἢ πορεία μέσ' στὸ φῶς», γιατὶ ἀληθινὰ τὰ μικρὰ αὐτὰ ἐννιὰ κομψοτεχνήματα δὲν ἔχουν τίποτα νὰ κάνουν μὲ τὴ νύχτα. Μπορεῖ βέβαια νάχουνε καὶ τὶς σκιερές τους πλευρές, ἀλλὰ αὐτὸ δυναμώνει πιὸ πολὺ τὰ φωτεινά τους σημεῖα. Ἂν μιλάω γιὰ σκιὰ ἢ φῶς δὲν εἶναι γιατὶ ξέρω ὅτι ὁ συγγραφέας ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πέννα χειρίζεται πολὺ καλὰ καὶ τὸ πινέλλο, ἀλλὰ γιατὶ ἀληθινὰ τὰ ἔργα του αὐτὰ ἔρχονται ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ζωγραφικῆς του διαθέσεως καὶ ἀπλώνονται μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ ἀναγνώστου σὰν ἑλκυστικὰ καλοδουλεμένα ταμπλώ.

«Τὸ ἄλογό μου» παρουσιάζεται καλογραμμένο — μὲ πινέλλο ἢ μὲ πέννα δὲν μπορῶ νὰ ξεχωρίσω, τόσο τὸ ἕνα βοηθεῖ καὶ ὑποστηρίζει τὸ ἄλλο — στητὸ κι' «ἀγγελοκάμωτο» μπροστά σου τόσο ζωντανό, ποὺ πραγματικὰ σοῦ γεννᾶ τὴν παράτολμη διάθεσι νὰ τὸ ἀγκαλιάσῃς καὶ νὰ τὸ φιλήσῃς.

Εἶναι ἕνα βιβλίο, ἂς μὴν ποῦμε ἀπόλυτα καλὰ γραμμένο, ἀλλὰ ἕνα βιβλίο ἀπὸ γνήσια διάθεσι προερχόμενο. Κάθε του φράσι, κάθε του πινελλιὰ κοντεύει τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀγκαλιάζει. Κι' αὐτὸ εἶναι ἕνα μεγάλο προτέρημα στὴ χώρα μας, ποὺ ἡ λογογραφία πελάγωσε στὸ φκιαστὸ καὶ στὸ ψεύτικο, ποὺ μᾶς ἀφήνει ἀσυγκίνητους μ' ὅλη της τὴν ἐπιφανειακὴ σοφία καὶ τὴν σκόπιμη παραξενιά.

«Ἡ Παινιώ» του, μιὰ μικρὴ τεχνουργημένη «Βικτώρια» τοῦ Κνοὺτ Χάμψουν. Ὅσο ὁ συγγραφέας καὶ νἆναι ἐπηρεασμένος ἀπὸ βορεινοὺς φυλάγει τὴν προσωπικότητά του καὶ τὸ χρῶμα του. Παντοῦ σὲ ὅλα του τὰ ἐννιὰ σκίτσα σηκώνει δειλὰ τὸν πέπλο τῶν ἀνθρώπινων ἐπιθυμιῶν, τῶν νεανικῶν ὁρμῶν, ποὺ ποτὲ δὲν τὶς ξεπέφτει στὸ ἀσυγκράτητο καὶ στὸ παρατραβηγμένο. Ἡ «Παινιώ» εἶναι ἕνας ἀνθὸς τῆς μυγδαλιᾶς βαλμένος τόσο ἁρμονικὰ καὶ μὲ τόσο σεμνὴ χάρι σ' ἕνα ἁπλὸ ἀλλὰ ἀπέραντα καλλιτεχνικὸ βάζο, τὸ περιβάλλον τῶν βουνῶν της. Ἐκεῖ μέσα κινεῖται σὰν νεράϊδα καὶ σὰν βασίλισσα.

Ὁ «Παράλυτος μὲ τὸ κουδοῦνι» σοῦ θυμίζει λίγο Παναΐτ Ἰστράτι, μὰ μόνο σοῦ θυμίζει, χωρὶς νὰ σὲ βιάσῃ νὰ πῇς ὅτι ὁ συγγραφέας μιμεῖται. Θἄτανε μεγάλη ἀδικία! Γιατὶ ἂν ὁ Ἑλληνορρουμᾶνος αὐτὸς συγγραφέας ἤτανε δυνατὸς στὸ μπλέξιμο τῶν ὑποθέσεων, δὲν ἤτανε ὅμως τόσο ἀβίαστος τεχνίτης στὴ ζωγραφιά.

Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ ἐπιδιώκῃ ἕνα βιβλίο, ὅταν κατορθώνῃ νὰ γεννήσῃ μιὰ συγκίνησι;

Ἕνα ἀκόμα ὅμως πολὺ σπουδαῖο κάνει τὸ βιβλίο γιὰ τὸ ὁποῖο γράφω:

Δίνει ἀνοιχτὰ καὶ θαρραλέα τὴν κάρτα τοῦ δημιουργοῦ του μὲ μιὰ ὑπόσχεσι πάνω χαραγμένη γιὰ τὸ ξεκίνημα πρὸς τὴν κορφή.

Σ. Καρ.

«Η ΙΜΕΡΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ»

«Ἡ Ἰμέρα τοῦ Πόντου» εἶναι ὁ τίτλος ἑνὸς μικροῦ βιβλίου τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀγαθ. Φωστηροπούλου.

Πρόκειται πρὶ ἑνὸς εὐλαβοῦς μνημοσύνου, ὅπως γράφει καὶ ὁ ἴδιος, εἰς τὴν γενέτειρά του Ἰμέρα, μίαν ὡραίαν κωμόπολι τοῦ Πόντου, ἡ ὁποία ἀπέθανε καὶ αὐτὴ διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ὅπως τόσαι ἄλλαι τῆς Μ. Ἀσίας.

Μὲ τὸ βιβλίο του αὐτὸ ὁ συγγραφεὺς κάμνει γνωστὰ τὰ ὡραῖα καὶ ἀνδρεῖα ἔθιμα τῶν Ποντίων ἐξυμνῶν καὶ γνωρίζων εἰς ἡμᾶς τὴν ἀνεξάντλητη ζωτικότητα τῶν Ποντίων, τὴν μέχρι αὐτοθυσίας φιλοπατρίαν των, τὸ μεταναστευτικὸν καὶ δημιουργικό τους πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εὗρον τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Ρωσσικὴν Αὐτοκρατορίαν νὰ ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἀνθίσῃ ἐξ αὐτοῦ ἡ πλουσία, ἡ ἄνετος καὶ ἡ πλήρης ἐθνικῆς δράσεως ζωὴ τῶν Ἰμεραίων, τὴν ὁποίαν ἦλθεν ἡ σκληρὰ μοῖρα νὰ πλήξῃ θανάσιμα.

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Φωστηροπούλου εἶναι ἕνα διαφωτιστικώτατο ἀνάγνωσμα γιὰ τοὺς Ἕλληνας ποὺ ἔζησαν καὶ ἠγωνίσθησαν γιὰ τὴν Πατρίδα μ' ὅλας των τὰς δυνάμεις.

Μ. Δ.

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ

Ετσι καθὼς μούχρωνε ὁ Σωτήρης, ἀπὸ τοὺς πιὸ παληοὺς Φαλαγγίτες τοῦ Πειραιᾶ, κίνησε ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ Ὑποτομέα του γιὰ τὸ σπίτι. Ἀπὸ τὴν περασμένη νύχτα ἔβρεχε ἀκατάπαυτα. Μιὰ ψιλὴ παγωμένη βροχή, ποὺ ὁ ἀγέρας τὴν ἔφερνε δῶθε κεῖθε.

Κι' ἕνα τούρτουρο! Ἕνα κακό! Γενάρης μῆνας.

Ἕνα μικρὸ δέντρο, χωρὶς φύλλα — περσινὸ φύτεμα — εἶχε λυθῆ ἀπὸ τὸ ραβδί του καὶ λύγαε ὥς κάτου στὴ γῆς, καθὼς τὸ χτύπαγε ὁ ἀγέρας.

Ὁ Σωτήρης τὸ ξανάδεσε μὲ τὸ μουσκεμένο σπάγγο, πρόσεξε νὰ τὸ στερεώση καλὰ στὸ ραβδὶ γιὰ νὰ μὴ λύση κι' ἔκοψε μέσα κατὰ τὴν «Πειραϊκή».

Τὰ χέρια του εἶχαν παγώσει, ἡ στολή του εἶχε βραχῆ, ἀπὸ τὸ στόμα του ἔφευγε μιὰ ζεστὴ ἄχνα σὰν καπνός. Χιονιᾶς ἀκοῦς καὶ λές! Ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζη. Δυὸ-τρεῖς βάρκες ἐγκαταλειμμένες στὴν ἀκτὴ τῆς «Πειραϊκῆς» κυττοῦσαν καρτερικὰ πρὸς τὸν οὐρανό, ἀδιάφορες καὶ ἀνέγνοιες.

— Ἔτσι νάχης καλὸ παλληκάρι, κατὰ ποῦ πέφτει ὁ Ἅη Βασίλης;

Ἦταν μιὰ ξεστρατισμένη γρηὰ ποὺ ἐρχότανε κάτου ἀπὸ τὸ Πασᾶ Λιμάνι καὶ πήγαινε νὰ κονέψη στῆς νύφης της.

Ἐρχότανε ἔτσι κούτσα - κούτσα μὲ τὰ ποδάρια, δαρμένη ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ τὴν παγωνιά.

— Δὲ βλέπω ἡ μαύρη, ξεχνάω κιόλας τὰ μεγάλα σοκάκια, πέθανα ἡ ἔρημη ἀπόψε.

Ἄρχισε νὰ κλαίη. Ὁ Σωτήρης σκέπασε τὶς σκεβρωμένες, ὀγρὲς πλάτες της μὲ τὸ μανδύα του καὶ τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι.

— Ἔτσι νὰ σοῦ δώση γειὰ ὁ Χριστός! Καλὰ νᾆσαι γυιόκα μου. Ἡ γρηὰ μουρμούριζε ἀδιάκοπα.

— Μὴ φοβᾶσαι γιαγιάκα. Ποῦ θὲς νὰ πᾶς; Στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου; Θά σὲ πάω ἐγώ. Μὴ νοιάζεσαι!

Λυπότανε τὴ γρηοῦλα, ἡ καρδιά του χτύπαε παράξενα. Οὔτε κρύωνε πιά. Μὰ ὄχι ποὺ τὸ πεθύμαγε νὰ βασανίζεται καὶ νὰ παθαίνη ὁ κόσμος, μὰ ἔτσι δὰ νὰ μπόραγε, λέει, κάθε μέρα νὰ δίνη τὸ χέρι του στοὺς ἀνθρώπους!

Ἔτσι καθὼς πήγαιναν θυμήθηκε πάλι τὸ μεγάλο χρέος ποὔχε πάρει ἀπάνω του σὰ Φαλαγγίτης. Σὰν ὅλους τοὺς Φαλαγγῖτες!

Σίγουρα ἂν δὲ τύχαινε αὐτός, ἡ γρηὰ θὰ ξεστράτιζε ὁλότελα, ἴσως νάπεφτε καὶ κάτω στὴν ἀκτή, καθὼς δὲν ἔβλεπε καλὰ ἡ «μαύρη», ἴσως καὶ νὰ πάγωνε μέσ' στὸ δρόμο.

Μὲ τὴ σκέψι τούτη ἡ καρδιά του σκίρτησε!

— Εἶν' ἀλάργα ἀκόμη; Ρώτησε ἡ γρηά.

— Ὅπου νᾆναι φτάνουμε, γιαγιάκα. Κρυώνεις;

— Μοῦ πιάνεται ἡ ἀνάσα, δυὸ ὧρες τραβιέμαι ἔτσι δάς.... Εἶπα πιὰ στιγμή... πάει... πάει... χάνουμαι. Πῶς σὲ λένε;

— Σωτήρη. Ἐσένα γιαγιάκα;

— Τί τὸ ὄφελος νὰ σοῦ πῶ; Μιὰ φορά, Βαρβάρα μὲ λένε, ἔχω καὶ παράνομο. Φτάνουμε πιά;

— Κοντὰ εἴμαστε!

Ὁ Σωτήρης ἀναμέτρησε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ δρόμο ποὺ εἶχαν νὰ κόψουν ὥς τὸν Ἅη Βασίλη. Ἔτσι καθὼς πήγαιναν σιγά, ἤθελαν ἀκόμα κοντὰ μισὴ ὥρα. Ἡ γρηὰ ἀγκομαχοῦσε. Ὁ δρόμος ἀνηφόριζε.

— Σῶσον Κύριε!

— Μὴ τρομάζεις, γιαγιάκα!

— Στέγνωσε τὸ στόμα μου! Ἔτσι νάχης καλὸ παλληκάρι μου, στὴν τσέπη μου εἶναι ἕνα κομμάτι κάντιο, βρέστο.

Ὁ Σωτήρης τῆς ἔδωσε τὸ κάντιο. Ἡ γρηὰ τὄπαιζε μέσ' στὸ στόμα της καὶ σωποῦσε.

Λογάριασε τὰ λεφτά του. Κρατοῦσε κάπου εἴκοσι δραχμές. Ἦταν ἐργατικὸ παιδὶ ὁ Σωτήρης. Εἶχε πάρει 300 δραχμὲς βδομαδιάτικο, ἔδωσε στὴ μητέρα του 270, αὐτὸς εἶχε ξοδέψει κιόλας δέκα, τοὔμεναν, λοιπόν, ἀκόμα εἴκοσι.

Μιὰ δυνατὴ βροντὴ χύθηκε ξάφνου ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κάτω στὴ γῆς.

— Χριστέ μου! φώναξε ἡ γρηά.

Ἀπὸ τὸν τρόμο της κατάπιε τὸ κάντιο, κοντοστάθηκε, κι' ἄρχισε νὰ βήχη.

— Πνίγηκα!

— Πᾶμε γιαγιάκα.

Εἶχε πιὰ σκοτεινιάσει. Ἡ θάλασσα χτυποῦσε κάτω στὰ βράχια καὶ τὰ κύματα βρέχανε τὴν ἀκτὴ ὥς ἀπάνω.

— Ἔχω κι' ἐγὼ ἕνα ἀνηψοῦδι, ἴδιο κι' ἀπαράλλακτο σὰν κι' ἐσένα, εἶπε ἡ γρηά.

— Φαλαγγίτη;

— Κι' αὐτὸς τὰ ἴδια φοράει. Ἔρριξε τὶς προάλλες πολὺ νερό, γιόμισαν τὰ σπίτια, μάρτυς μου ὁ Θεός, μὲ τὰ μάτια μου τὸν εἶδα, ρίχτηκε στὸ νερὸ καὶ γλύτωσε μιὰ γυναῖκα. Κυριάκο τὸ λένε τὸ παιδί.

Ἡ βροχὴ δυνάμωνε.

— Κρυώνεις γιαγιάκα;

— Φτάσαμε;

(Συνέχεια στὴ σελίδα 224).

ΤΟ ΓΑΛΑ

Χιλιάδες ὀκάδες γάλα ξοδεύουμε ὅλοι μας ἀπὸ τότε ποὺ θὰ γεννηθοῦμε ὡς ποὺ νὰ πεθάνουμε...

Τὸ γάλα εἶναι, ὅπως παραδέχεται ἡ ἐπιστήμη, μοναδικὴ καὶ τελεία τροφή. Εἶναι ἕνα πραγματικὸ φάρμακο καὶ μάλιστα φάρμακο ποὺ κατασκευάζεται κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴ φύσι μέσα στὸ παράξενο χημικὸ ἐργοστάσιο — ὀργανισμὸ τῆς αἴγας, τοῦ προβάτου, ἢ τῆς ἀγελάδας...

Ὅλοι ἔχουμε τὴν ἰδέα ὅτι τὸ γάλα γίνεται ἀπ' τὶς τροφὲς ποὺ καταναλίσκει τὸ ζῶον.

Καὶ ὅμως ὄχι! Τὸ γάλα γίνεται ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ ζώου.

Οἱ τροφὲς ποὺ τρώει, γίνονται αἷμα καὶ τὸ αἷμα γίνεται μέσα στοὺς μαστικοὺς ἀδένας γάλα!

Τί συστατικὰ ἔχει τὸ γάλα;

Ἴσως νάχουμε ἀκούσει πὼς ἔχει λεύκωμα, λίπος, ἅλατα κλπ.

Ἐλᾶτε ὅμως νὰ τὸ «ἀναλύσουμε» μόνοι μας γιὰ νὰ τὸ γνωρίσουμε:

Ἂς πάρουμε μιὰ ἢ δυὸ ὀκάδες γάλα καὶ ἂς κάνουμε τὶς ἑξῆς δουλειές:

1) Θὰ βάλουμε τὸ γάλα σ' ἕνα ἀνοικτὸ δοχεῖο προτοῦ τὸ βράσουμε καὶ θὰ τ' ἀφήσουμε ἐκεῖ μισὴ μέρα.

Στὸ διάστημα αὐτὸ τὸ γάλα θ' ἀνεβάση στὴν ἐπιφάνειά του ἀσπροκίτρινη πηκτὴ οὐσία καὶ τὴν μαζεύουμε μὲ ἕνα κουτάλι προσεκτικά.

Ἡ οὐσία αὐτὴ εἶναι τὸ «καϊμάκι» τοῦ γάλακτος, τὸ βούτυρο, ἢ ὅπως τὸ λέει ἡ χημεία: τὸ λίπος.

2) Τὸ ὑγρὸ ποὺ θὰ μείνη μετὰ τὴν ἀφαίρεσι τοῦ λίπους τὸ βάζουμε σ' ἕνα καθαρὸ δαχεῖο, τὸ θερμαίνουμε σὲ 30 ἢ 40 βαθμοὺς καὶ ἔπειτα τὸ ἀφίνουμε-ἀφοῦ ρίξουμε μέσα λίγη πητιὰ (μαγιὰ τοῦ τυριοῦ ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στομάχι τοῦ ζώου).

Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα θὰ δοῦμε ὅτι τὸ ὑγρὸ αὐτὸ ἀρχίζει νὰ πήζη. Τὸ περνοῦμε τότε ἀπὸ ἕνα λεπτὸ πανὶ μαζεύοντας καὶ τὸ ὑποκίτρινο νερὸ ποὺ τρέχει.

Ἡ λευκὴ οὐσία ποὺ μαζέψαμε εἶναι τὸ τυρὶ ἢ ἡ «τυρίνη», ὅπως λέει ἡ χημεία, τὸ δὲ ὑποκίτρινο ὑγρὸ εἶναι τὸ λεγόμενο τυρόγαλα.

3) Τὸ τυρόγαλα αὐτὸ θὰ τὸ βάλουμε νὰ βράση καὶ θὰ δοῦμε κατάπληκτοι ὅτι θὰ γίνη ἄσπρο καὶ θὰ «ἀνεβάση» κι' αὐτὸ στὴν ἐπιφάνειά του μιὰ ρευστὴ οὐσία ποὺ τὴν μαζεύουμε. Ἡ οὐσία αὐτὴ εἶναι ἡ μυζῆθρα ἢ τὸ «λεύκωμα», ὅπως λέει ἡ χημεία.

Τὸ νερὸ ποὺ θὰ μείνη καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσι τῆς μυζήθρας πάλι δὲν εἶναι γιὰ πέταγμα.

Περιέχει «γαλακτοσάκχαρον», «φωσφορικὸν ἀσβέστιον», πολλὰ χρήσιμα ἅλατα καὶ εἶναι θρεπτικώτατο ἰδίως γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τῶν βρεφῶν, γιατὶ τρέφει τὰ κόκκαλα.

Τὸ γάλα λοιπόν, ὅπως βρήκαμε μὲ τὶς τρεῖς δουλειὲς ποὺ κάναμε, περιέχει: λίπος — τυρίνη — λευκώματα — διάφορα ἅλατα — γαλατοσάκχαρο καὶ φωσφορικὸν ἀσβέστιον.

Γι' αὐτὸ εἶναι μία ἀπὸ τὶς θρεπτικώτερες τροφὲς τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι δηλαδὴ τροφὴ πλήρης.

Α.

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ μεγαλύτερος φάρος

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκθέσεως τῶν Παρισίων τοῦ 1937 οἱ κάτοικοι τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης καὶ τῶν περιχώρων, σὲ μιὰ πλατειὰ ζώνη, ἔβλεπαν κάθε βράδυ ἔκπληκτοι τὸν οὐρανὸ νὰ σαρώνεται ἀπὸ τὶς φωτεινὲς δέσμες ἑνὸς φάρου, ἐξαιρετικῆς δυνάμεως. Τὸ φῶς τοῦ φάρου ἔφθανε σὲ ἀπόστασι 80 χιλιομέτρων γύρω ἀπὸ τὸ Παρίσι! Ὑπερβάλλοντας κάθε ἄλλο προηγούμενο, ὁ νέος φάρος εἶχε δύναμι πεντακοσίων ἑκατομμυρίων κηρίων!

Ὅταν ἡ ἔκθεσις τελείωσε, ὁ φάρος μετεφέρθη καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν νῆσον Οὐεσσάν, γιὰ νὰ ὁδηγῇ στὶς σκοτεινὲς καὶ ἐπικίνδυνες νύχτες τοὺς ναυτικοὺς τοῦ κόσμου καὶ φαίνεται ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι ὑπερήφανοι γι' αὐτό τους τὸ ἔργο.

Τί εἶναι ἡ ζαχαρίνη;

Ἡ ζαχαρίνη, ἡ γλυκυτάτη οὐσία ποὺ μπορεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴ ζάχαρι καὶ ποὺ χρησιμοποιεῖται ἰδίως ἀπὸ τοὺς διαβητικούς, τοὺς ὁποίους βλάπτει ἡ ζάχαρι, εἶναι συνθετικὸ χημικὸ προϊόν, ἰδίως ὅμως ἐξάγεται ἀπὸ τὸ κατακάθι τῆς πίσσας τοῦ λιθάνθρακος. Ἔχει 450 ἕως 500 φορὲς περισσότερη γλυκαντικὴ δύναμι ἀπὸ τὴ ζάχαρι. Ἀνεκαλύφθη δὲ ὅλως διόλου κατὰ τύχην. Ἕνας χημικὸς ἔκανε δοκιμὲς γιὰ κάποιο ἀντισηπτικὸ κι' ἔπειτα ἐκάθησε στὸ τραπέζι νὰ φάῃ χωρὶς νὰ πλύνῃ τὰ χέρια του. Τὸ ψωμὶ ποὺ ἔκοψε τοῦ ἐφάνηκε γλυκύτατο. Ἀπ' αὐτὸ ἀνεκάλυψε τὴ ζαχαρίνη. Ἂν καὶ τόσο γλυκειὰ ἡ ζαχαρίνη, δὲν ἔχει καμμιὰ θρεπτικὴ ἀξία. Ἐξ ἄλλου δὲν βλάπτει διόλου τὸν ὀργανισμό, ὁ ὁποῖος τὴν ἀποβάλλει χωρὶς νὰ κρατήσῃ τίποτε ἀπ' αὐτήν. Μολονότι τόσο γλυκειά, δὲν εἶναι ἡ γλυκύτερη γνωστὴ οὐσία. Ἕνα χημικὸ παράγωγο ἑνὸς λαδιοῦ τῆς Ἀσίας εἶναι τέσσερες φορὲς γλυκύτερο. 2000 δηλαδὴ φορὲς γλυκύτερο ἀπὸ τὴ ζάχαρι. Τὸ περίεργο εἶναι ὅτι τὰ ἔντομα ποὺ τόσο τοὺς ἀρέσει ἡ ζάχαρι, μυῖγες, μυρμήκια κλπ. δὲν ἑλκύονται ἀπὸ τὴ ζαχαρίνη.

Ὁ ἀπροσδόκητος χειροῦργος...

Σὲ κάποιο χωριὸ τῆς Οὐγκάντα, ἕνας νέος Νέγρος, ὁ Μαγιουνγκίβ, τραυματίσθηκε στὴ δεξιὰ γάμπα. Ἡ πληγή του δὲν ἀπολυμάνθηκε ὅπως ἔπρεπε στὴν ἀρχὴ καὶ σὲ λίγες μέρες εἶχε πάθει μιὰ φρικώδη γάγγραινα. Οἱ γείτονες τοῦ Μαγιουνγκὶβ τὸν μετέφεραν σ' αὐτὴ τὴν ἀπελπιστικὴ κατάστασι στὸ νοσοκομεῖο τοῦ Μπομπό. Ἐκεῖ ἐξετάσθηκε ἡ πληγὴ ἀπὸ εἰδικὸ γιατρό, ἀπὸ χειροῦργο, ὁ ὁποῖος ἀπεφάνθη ἀμέσως ὅτι ὁ Νέγρος θὰ πέθαινε, ἂν δὲν τοῦ ἔκοβαν τὸ μολυσμένο πόδι.

Ὁ Μαγιουνγκίβ, σὰν ξεροκέφαλος Νέγρος ποὺ ἦταν, δὲν δέχθηκε τὴ γνώμη τοῦ γιατροῦ. Καὶ παρεκάλεσε τοὺς φίλους του νὰ τὸν γυρίσουν στὸ χωριό του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο καὶ ἔγινε.

Τὴν ἄλλη νύκτα, ἐνῷ ὁ ἄρρωστος ἐκοιμᾶτο, μιὰ ὕαινα, ὁδηγουμένη ἀπ' τὴν ὀσμὴ τῆς πληγῆς, ἔχωσε τὸ κεφάλι της ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ξερὰ χορτάρια τῆς καλύβας τοῦ Μαγιουνγκὶβ καὶ τοῦ ἅρπαξε τὸ πόδι ἀκριβῶς στὸ σημεῖο τῆς πληγῆς.

Ὁ ἄρρωστος ξύπνησε τρομαγμένος. Καὶ μὴ μπορῶντας νὰ κάνῃ τίποτα ἄλλο, γαντζώθηκε στὸ πάτωμα καὶ κρατιώτανε ἐκεῖ μ' ὅλη του τὴ δύναμι. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὕαινα ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ τραβοῦσε μὲ τὰ δόντια της, ἕως ὅτου ἀπέσπασε τὸ γαγγραινιασμένο κρέας καὶ ἔφυγε μὲ τὸ λάφυρό της. Θαῦμα! Ἡ πληγὴ καθαρισμένη ἔτσι ὡς τὸ κόκκαλο, θεραπεύτηκε γρήγορα. Καὶ ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες ὁ νέος χοροπηδοῦσε σὰν τρελλός!...

Ἀπὸ τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀμερικὴ

Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον ποὺ ριψοκινδύνευσε τὸν διάπλουν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, μεταφέρον ἐπιβάτας καὶ ἐμπορεύματα, ὑπῆρξε τὸ «Σαβανά» τὸ ἔτος 1819. Ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη καὶ ἔπειτα ἀπὸ ταξίδι 22 ἡμερονυκτίων ἔφθασε στὸ Λονδῖνο.

Σήμερα ἡ «Νορμανδία» καὶ ἡ «Βασίλισσα Μαρία» διασχίζουν τὸν Ὠκεανὸ αὐτὸν μόνον σὲ 4 ἡμερονύκτια.

Ὡς τόσο καὶ ἡ ταχύτης αὐτὴ δὲν φαίνεται ἱκανοποιητικὴ καὶ μία ναυτικὴ ἑταιρεία μελετᾷ τὸν τρόπο τῆς κατασκευῆς ἑνὸς κολοσσιαίου πλοίου, ποὺ θ' ἀναπτύσσῃ ἀκόμη μεγαλυτέρα ταχύτητα. Τὸ «τέρας» αὐτὸ προβλέπεται ὅτι θὰ ἐφοδιασθῇ μὲ 12 μοτὲρ ἀεροπλάνων καὶ 24 ἕλικας. Θὰ πρέπῃ δὲ ν' ἀναπτύσσῃ ταχύτητα 200 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. Ὅταν θὰ κατασκευασθῇ ἕνα τέτοιο πλοῖο, τὸ ταξίδι ὡς τὴ Νέα Ὑόρκη θ' ἀποτελῇ ἁπλῶς ἕνα περίπατο.

Πόση εἶναι ἡ παγκόσμιος παραγωγὴ χρυσοῦ

Δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἐξηκριβωμένον πότε διὰ πρώτην φορὰν ἐχρησομοποιήθη ὁ χρυσὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Πάντως φαίνεται ὅτι ἀνεκαλύφθηκε πολὺ νωρίς, ἀφοῦ βρίσκονται θαυμάσια χρυσᾶ ἀντικείμενα ποὺ κατεσκευάσθησαν τρεῖς χιλιάδες χρόνια πρὸ Χριστοῦ.

Ἡ ἀνθρωπότητα ἀπέδωκε πάντοτε μεγάλη σημασία στὸ σπάνιο αὐτὸ μέταλλο καὶ ἡ παραγωγή του ἀπησχόλησε πάντοτε τοὺς λαούς.

Οἱ πρῶτες στατιστικὲς γιὰ τὴν παγκόσμιο ἐξαγωγὴ χρυσοῦ ἀνάγονται στὸ ἔτος 1500.

Ἡ ἐτησία ἐξαγωγὴ χρυσοῦ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀνήρχετο σὲ 6.500 χιλιόγραμμα.

Στὰ 1600 ἀνέρχεται σὲ 8.790 χλγρ. Ἔκτοτε αὐξάνει συνεχῶς. Στὰ 1700 ἐξάγεται ἐτησίως χρυσὸς 18.330 χλγρ.

Στὰ 1900 ἐξάγουν ἐτησίως 200.000 χλγρ. καὶ τὸ 1935 ἡ ἐτησία ἐξαγωγὴ χρυσοῦ ἀνῆλθε σὲ 840.000 χλγρ.

* ΤΟ ΒΟΔΙ *

Ὀρεσίβιον ἄλλοτε, οἰκόσιτο σήμερα τὸ βόδι, προσφέρει εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δύναμί του καὶ χίλια τόσα ἄλλα εἴδη ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὸ κορμί του. Τίποτε σήμερα ἡ βιομηχανία δὲν πετᾷ ἀπὸ τὸ κορμί του. Ὅλα ἔχουν μιὰ χρησιμότητα καὶ μάλιστα πολύτιμη καὶ ὑπολογίσιμη.

Ἡ δύναμίς του χρησιμοποιεῖται κυρίως ἀπὸ τοὺς ἀγρότας. Αὐτὸ θὰ σύρῃ τὸ ἄροτρο καὶ μὲ τὴ δύναμί του θὰ αὐλακωθῇ ἡ χέρσα γῆ. Ἀκόμη χρησιμοποιεῖται καὶ γιὰ μεταφορά. Στὴ Θράκη κυρίως τὰ «κάρρα» ποὺ μεταφέρουν τὰ γεωργικὰ προϊόντα σέρνονται πάντοτε ἀπὸ βόδια.

Καὶ αὐτὰ μὲν ὅταν εἶναι τὸ ζῶον ἐν ζωῇ. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν πάλιν προσφέρει.

Ὅταν λοιπὸν δὲν πεθάνῃ φυσιολογικὰ ἀλλὰ σφαγῇ, τὸ κρέας του προσφέρεται εἰς τὴν κατανάλωσιν. Κάθε μῦς του τρώγεται. Καὶ βέβαια καλλίτεροι εἶναι οἱ λεπτοὶ καὶ λιγώτερο κουρασμένοι, ἀλλὰ δὲν πετιοῦνται οὔτε καὶ οἱ ἄλλοι, ὅπως καὶ τὰ μάγουλά του καὶ τὸ στομάχι του.

Τὸ λίπος του, ποὺ ἡ ποσότης του εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν διατροφὴν τοῦ ζώου, εἶναι χρήσιμο εἰς τὴν κηροπλαστικήν. Ἐπίσης χρήσιμον εἶναι καὶ εἰς τὴν σαπωνοποιίαν, καὶ τέλος χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ «τεχνητοῦ βουτύρου».

Ἀπὸ τὰ κόκκαλά του δὲν πρέπει νὰ πεταχτῇ οὔτε τὸ μικρότερο κομματάκι. Τὰ μεγάλα καὶ τὰ κέρατα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ νὰ κατασκευασθοῦν ἀπὸ αὐτὰ χίλια τόσα εἴδη ἐπιτραπέζια (λαβὲς μαχαιριῶν κλπ.). Ἀπὸ τὰ μικρότερα δὲ βιομηχανικῶς θὰ βγῇ ἡ ζελατίνα, ἡ ψαρόκολλα καὶ ὁ ζωϊκὸς ἄνθραξ.

Τὰ πόδια του ἅμα ζεματισθοῦν βγάζουν ἕνα λάδι ποὺ εἶναι χρησιμώτατο στὴ βιομηχανία. Εἶναι τὸ καταλληλότερο λάδι γιὰ τὸ «γρασσάρισμα» τῶν μηχανῶν. Ἀκόμη μὲ αὐτὸ λαδώνονται τὰ δέρματα δι' οἱανδήποτε χρῆσιν.

Τὸ αἷμα του εἶναι χρησιμώτατο στὴ βιομηχανία τῆς ζάχαρης, τὴν ὁποία καθαρίζει, καθὼς καὶ διὰ «στράγγισμα» ὡρισμένων τύπων κρασιοῦ καὶ σιροπιῶν. Ἀκόμη δὲ εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ «κυανοῦ τῆς Πρωσσίας» καὶ εἰς διάφορα ἄλλα χημικὰ καὶ φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα καὶ τέλος διὰ τὴν βαφὴν ὡρισμένων ὑφασμάτων.

Τέλος ἡ χρησιμότης τοῦ δέρματός του εἶναι πολὺ γνωστὴ εἰς τὴν ὑποδηματοποιίαν, ὅπου χρησιμοποιεῖται κυρίως στὶς «σόλες» καὶ τὶς δερμάτινες λουρίδες διὰ τὴν κίνησιν τῶν μηχανῶν.

ὁ Κῆπος

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ

«Ἀγαπητέ μας Μεγάλε Σκαπανέα. Σὲ περιμένομε αὔριο Τρίτη, στὶς 3 τὸ ἀπόγεμα στὸ σπίτι μας, ποὺ θὰ γιορτάσουμε τὴν ἐπέτειο τῆς Νεολαίας». Αὐτὰ ἔγραφε ἡ πρόσκλησι, ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ Κωστάκης Μακρῆς. Ἐφόρεσα τὴ στολή μου καὶ ντὰν τρεῖς ἤμουν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του. Στὴν πόρτα τοῦ κήπου ἐκυμάτιζαν δυὸ σημαῖες. «Ἐδῶ φαίνονται ἐπίσημα τὰ πράματα» σκέφθηκα. Μὰ πῆρα θάρρος καὶ μπῆκα. Καὶ τί νὰ δῶ! Καμμιὰ εἰκοσαριὰ σκαπανεῖς κι' ἄλλες τόσες σκαπάνισσες νᾶναι παρατεταγμένοι δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μπροστὰ στὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ τὴν εἶχαν κι' αὐτὴ στολίσει μὲ τὰ ἑλληνικὰ χρώματα καὶ τὶς εἰκόνες τοῦ Βασιληᾶ μας καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Μόλις ἐμπῆκα ἄκουσα μιὰ φωνὴ νὰ παραγγέλλῃ: Προσοχή! Οἱ σκαπανεῖς, οἱ σκαπάνισσες κι' ἐγὼ ὑψώσαμε τὸ χέρι σὲ χαιρετισμό. Τότε δυὸ σκαπανεῖς ἔκαμαν ἕνα βῆμα ἐμπρός, τράβηξαν ἀπὸ τὴ ζώνη τους δυὸ φυσαρμόνικες πνευστὲς — ἦταν ἡ μπάντα — κι' ἄρχισαν νὰ παίζουν τὸν Ὕμνο τῆς Νεολαίας, ἐνῶ ὅλοι μαζὶ τραγουδούσαμε τὰ λόγια. Τραγουδήσαμε ἔπειτα καὶ τὸν Ὕμνο τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ σὰν τελειώσαμε ἀνέβηκε ὁ Κωστάκης στὰ σκαλοπάτια τῆς ἐξώπορτας καὶ ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας! Τὸ νόημά του μὲ δυὸ λόγια ἦταν τοῦτο: πὼς ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔκαμε ὁ Ἀρχηγὸς τὴ Νεολαία γνωρίστηκαν μεταξύ τους ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ προσπαθοῦν τώρα νὰ κάμουν μιὰ Ἑλλάδα νέα. Σὰν ἐτελείωσε ὁ λόγος ἐψάλαμε τὸν Ἐθνικό μας Ὕμνο μαζὶ μὲ τὴ...μπάντα. Κι' ἡ μεγάλη ἀδελφὴ τοῦ Κωστάκη μᾶς τράταρε ὡραῖο παντεσπάνι, ποὺ πάνω του σχημάτιζε τὸ σῆμα τῆς Νεολαίας, τὸν διπλοῦν πέλεκυν. Κι' ἔτσι τελείωσε ἡ ἑορτή.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν — λέει — ἕνα λιοντάρι, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ φάῃ δυὸ μέρες στὴ σειρὰ τὸ ἴδιο φαγητό. Γι' αὐτὸ κάθε μέρα ἔτρωγε κι' ἄλλου εἴδους ζῶο. Μιὰ μέρα ἔπιασε ἕνα λαγό. Καὶ κυττάζοντάς τον τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι τόσο μικρὸς ποὺ σήμερα θὰ μείνω νηστικός... Οὔτε στὸ δόντι μου δὲ θὰ κολλήσῃς!...

— Φάγε με γιὰ νὰ γλυτώσω μιὰ ὥρα ἀρχήτερα καὶ μὴ μὲ βασανίζῃς... Εἶναι γραφτό μου, φαίνεται, νὰ φαγωθῶ σήμερα, ἀπάντησε ὁ λαγὸς μὲ ψευτοτρεμάμενη φωνή.

— Καὶ γιατί εἶναι γραφτό σου; τὸν ρώτησε τὸ λεοντάρι.

— Νά, γιατὶ κι' ἄλλο ἄγριο θηρίο μ' ἔπιασε λίγη ὥρα πρίν... Μὰ τοῦ ξέφυγα... Κι' ἂς ἦταν πιὸ δυνατὸ ἀπὸ σένα...

— Τί; εἶπε μουγκρίζοντας τὸ λιοντάρι. Ὑπάρχει στὸν κόσμο ἄλλο θηρίο πιὸ δυνατὸ ἀπὸ μένα;... Ἀμέσως νὰ μοῦ τὸ δείξῃς...

— Μετὰ χαρᾶς, ἀπάντησε ὁ λαγός.

Ἡ μικρὰ σκαπάνισσα Εἰρ. Χατζοπούλου... δίδει ἀναφοράν.

Κι' ὡδήγησε τὸ λιοντάρι σ' ἕνα πηγάδι ποὺ ἦταν κάπου ἐκεῖ κοντά.

— Γιὰ κύττα ἐδῶ μέσα, τοῦ λέει... Μὰ τὸ νοῦ σου μὴν τρομάξῃς...

— Ἐγὼ νὰ τρομάξω; Ξεχνᾷς πὼς εἶμαι ὁ βασιληᾶς τῶν ζώων καὶ τὸ γενναιότερο θηρίο, ποὺ ἔκαμε ὡς τώρα ἡ φύσι; ἀπάντησε τὸ λιοντάρι κι' ἔσκυψε νὰ δῇ μέσα στὸ πηγάδι.

Καὶ τί νὰ δῇ! Ἕνα φοβερὸ θη-

Κόλπα & παθήματα τοῦ Γιαννάκη Φασαρία

[Συνέχεια....]

...Ἡ συμφωνία μὲ τὸν Τάκη εἶχε κλείσει. Τὰ δυὸ παιδιὰ ἀποφάσισαν νὰ φύγουν ἀμέσως μαζὶ γιὰ νὰ κάνουν τόν... γῦρο τοῦ κόσμου!

Σκυφτὰ λοιπὸν καὶ μὲ προφύλαξι μεγάλη ἄνοιξαν τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς καὶ βγῆκαν στὴν αὐλή...

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἦταν μὲ κάποιον ἐπισκέπτη μέσα στὸ σπίτι καὶ κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Τάκη δὲν θὰ τοὺς ἔβλεπε.

Καθὼς πήγαιναν ὅμως, σὰν κλέφτες, τοῖχο - τοῖχο τοὺς ὑποπτεύθηκε ὁ Ἀράπης ὁ σκύλος, κι' ἄρχισε νὰ τοὺς γαυγίζῃ ἄγρια.

Τὰ παιδιὰ τὰ χρειάστηκαν! Ὁ Γιαννάκης ποὺ εἶχε ξαναδοκιμάσει τὰ ἄγρια δόντια τοῦ Ἀράπη, εἶχε γίνει κίτρινος ἀπ' τὴν τρομάρα του καὶ πιὸ πολὺ ὅταν σὲ μιὰ στιγμὴ ἀκούστηκε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ κὺρ Θόδωρου καὶ πρόβαλε στὴν πόρτα ὁ ἴδιος φωνάζοντας μὲ τὴν ἀγριοφωνάρα του!

— Ἔεπ! Τί γίνεται;

Ἄχ καὶ νάβλεπε στ' ἀλήθεια τί γινόταν! Δὲν εἶδε ὅμως εὐτυχῶς γιὰ τοὺς μικρούς μας φίλους τίποτα καὶ ἔτσι ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης κατάφεραν νὰ βγοῦν κι' ἀπ' τὴν αὐλόπορτα καὶ νὰ τὸ βάλουν μὲ μεγάλη ταχύτητα στὰ πόδια.

Ἄνοιξαν τὴν πόρτα καὶ βγῆκαν.

Ὁ καϋμένος ὁ Ἀράπης ἦταν δεμένος καὶ δὲν κατάφερε νὰ σπάσῃ τὴν ἁλυσίδα του γιὰ νά... ξανασυλλάβῃ τὸν Γιαννάκη!

τῶν σκαπανέων μας

Τέσσαρα ἀνδρειωμένα σκαπανάκια τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Πρωτοδικῶν Ἄρτης.

ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Μὲ τ' ἀγριοκαίρι
τὸ καλοκαίρι
φεύγει γοργά.

∴

Τ' ἄνθη θλιμμένα
καὶ μαραμένα
γέρνουν χλωμά.

∴

Πᾶν τὰ πουλάκια
καὶ τὰ δεντράκια
μεῖναν βουβά.

∴

Ἐρημωμένη
σὰν πεθαμένη
στέκεται ἡ γῆ.

∴

Μὰ δὲν θ' ἀργήση
νὰ τὴν ξυπνήση
τοῦ Μάρτ' ἡ αὐγή....

ΝΩΝΤΑΣ ΕΛΑΤΟΣ

ρίο, ἄγριο καὶ τρομερό, ποὺ ἐκύτταζε θυμωμένο, μὲ σηκωμένη τὴ χαίτη του, ἕτοιμο νὰ ὁρμήση καὶ νὰ κατασπαράξη τὸ λιοντάρι.

—Τὸ εἶδες; ρώτησε ὁ λαγὸς πονηρά.

—Ἄμ ἔχεις δίκηο!... Πρώτη μου φορὰ ποὺ βλέπω τέτοιο θηρίο... Κι' ὅμως δὲν τὸ φοβοῦμαι... Περίμενε καὶ θὰ τοῦ δείξω ἐγώ... εἶπε τὸ λιοντάρι καὶ μπλοὺμ πέφτει μέσα στὸ πηγάδι γιὰ νὰ κατασπαράξη... τὸν ἑαυτό του!...

—Βοήθεια καὶ πνίγομαι, ἄρχισε νὰ φωνάζη τὸ λιοντάρι.

Ὁ λαγὸς τότε ἔσκυψε στὸ πηγάδι καὶ κουνῶντας τ' αὐτιά του κοροϊδευτικά, τοῦ ἀπάντησε:

—Μάθε, φίλε μου, πὼς ἡ ἐξυπνάδα συχνὰ νικάει τὴν παλληκαριά!...

ἔξυπνα κουτά

Ἡ γιαγιὰ ρωτᾶ τὸν Τάσο, ποὺ ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ σχολεῖο ὅπου πῆγε γιὰ πρώτη φορά.

—Πές μου, Τάσο, ποιὸ μάθημα σοῦ ἄρεσε περισσότερο;

Καὶ ὁ Τάσος ἀπαντᾶ:

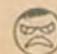
—Τὸ διάλειμμα!

—Μαμά, τὸ πρωὶ ἐχτύπησα τὸ πόδι μου στὸ σίδερο τοῦ κρεββατιοῦ....

—Καὶ δὲν ἔκλαψες καθόλου παιδάκι μου;

—Ὄχι... γιατὶ νὰ κλάψω, ἀφοῦ δὲν ἦταν κανεὶς στὴν κάμαρα.... Νὰ πᾶνε χαμένα τὰ κλάματα;...

Ὁ Κωστάκης ἀκούει τὸν προγυμναστὴ τοῦ ἀδελφοῦ του νὰ τοῦ παραδίδη πότε δύο τρίγωνα εἶναι ἴσα. Καὶ συλλογίζεται... Ὁ κ. δάσκαλος φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ζαχαροπλάστης. Ὅλο γιὰ τρίγωνα μιλάει.

Τὰ πολλά του ὅμως γαυγίσματα ἀνάγκασαν τὸν κὺρ Θόδωρο καὶ τὸν ἐπισκέπτη του νὰ ξαναβγοῦν στὴν αὐλή... Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης ἔτρεχαν πάνω στὸν πρῶτο δρόμο ποὺ βρῆκαν μπροστά τους, μὲ... τριάντα χιλιόμετρα τὸ λιγώτερο τὴν ὥρα. Τὰ πόδια τους χτυποῦσαν τὶς πλάτες τους.

Ὁ κὺρ Θόδωρος κι' ὁ ἐπισκέπτης του σὰν νὰ ὑποπτεύθηκαν κάτι καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὴ φυλακή...

Ἡ ἀπογοήτευσίς τους ὅμως ἦταν μεγάλη: ἡ φυλακὴ ἦταν ὀρθάνοικτη καὶ ἄδειανή.

—Βρὲ τὰ παληόπαιδα, εἶπαν καὶ οἱ δυὸ μαζί, ἔφυγαν.

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἦταν τρομερὰ θυμωμένος γιατὶ ὁ ἄθλιος Γιαννάκης δὲν ἔφτανε ποὺ δραπέτευσε, δὲν ἔφτανε ποὺ τοῦ ξεμυάλισε τὸ γυιό του, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔγραψε μὲ κάρβουνο πάνω στὴν πόρτα τῆς φυλακῆς αὐτὰ ἐδῶ τὰ κοροϊδευτικὰ λόγια:

«Καλὴ ἀντάμωσι, χαιρετισμοὺς καὶ στὸν Ἀράπη».

Ὁ κὺρ Θόδωρος ἄφριζε ἀπὸ τὴ φοῦρκα του καὶ ὁ ἐπισκέπτης του γελοῦσε.

—Ἄστους, εἶπε, ποὺ θὰ πᾶνε; Θὰ τοὺς βρῶ.

Ποιὸς ὅμως ἦταν αὐτός; Θὰ τὸ

Ὁ Ἀράπης ἄρχισε νὰ τοὺς γαυγίζη...

μάθουμε σιγά-σιγά, γιὰ νὰ τὸν ὀνομάζουμε ὅμως στὸ ἑξῆς θὰ τὸν λέμε ὁ Γίγας.

Πραγματικὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ποὺ ἔδειχνε ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς δυὸ φίλους μας ἦταν σωστὸς γίγας, κάπου δυὸ μέτρα μπόϊ.

Ἄφησε τότε ἀμέσως μὲ μιὰ χειραψία τὸν κὺρ Θόδωρο ἀφοῦ τὸν καθησύχασε καὶ τράβηξε κι' αὐτὸς στὸ δρόμο ποὺ πῆραν ὁ Γιαννάκης μὲ τὸν Τάκη....

Τοὺς κυνηγοῦσε λοιπόν; Ποιὸς ξέρει....

Ὅπου φύγη φύγη τὰ δυὸ παιδιά! Ἔτρεχαν ὥς που νόμισαν πιὰ πὼς ἦσαν ἀσφαλισμένοι καὶ τότε σταμάτησαν. Οἱ γλῶσσες τους εἶχαν βγῆ ἔξω ἀπ' τὸ τρέξιμο.

Ὅταν ἡσύχασαν κάπως, ὁ Γιαννάκης ξέσπασε σὲ γέλια.

—Τάκη, Τάκη, ζήτω! Ἅρπαξε τὸν Τάκη καὶ τὸν φίλησε σταυρωτά.

Ἄκουσαν ὅμως κείνη τὴ στιγμὴ μουσικὴ καὶ στήλωσαν τ' αὐτιά τους..

[Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο]

— Γιά νά περνᾶ

Δικτυωτὸν

1. * * * * * * +
2. * * * * * + *
3. * * * * + * *
4. * * * + * * *
5. * * + * * * *
6. * + * * * * *
7. + * * * * * *

Ὁριζοντίως: 1 Κράτος τῆς Δ. Εὐρώπης, 2 Ἀναπαυτικὸν κάθισμα, 3 Σπουδαῖος Ἰταλὸς ἐφευρέτης, 4 Τὸ μικρὸν ὄνομα ἀρχηγοῦ ἐμπολέμου κράτους, 5 Ὀνομαστοὶ καταρράκται, 6 Πόλις τῆς Κορσικῆς, 7 Μία τῶν Ἠπείρων.

Διαγωνίως οἱ σταυροὶ ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω: Εἶναι ἡ ἐλπὶς καὶ τὸ μέλος τῆς πατρίδος μας.

Χ. Ν. ΚΟΥΛΟΥΡΗΣ

Κρυπτογραφικὸν

123456782	=	Ἰατρός.
25671	=	Σουπιά.
47682	=	Ἔχει ὁ χοῖρος.
612314	=	Γάλλος σοφός.
35472	=	Λεκές.
71272	=	Θεραπεία.
213382	=	Σακκοῦλι.
1412	=	Νοστιμίζει.

Α. Π. ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ

Ζῶα, ζῶα...

Τὰ ἀρχικὰ τῶν ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ζῶον.

1) Τὸ ζῶον τῆς δυνάμεως, 2) Ζῶον τῶν δασῶν καὶ πόλεων, 3) Οἰκιακὸν ζῶον, 4) Τὸ ζῶον τῆς ὑπομονῆς, 5) Πιστὸν ζῶον.

Γ. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 6ου ΦΥΛΛΟΥ

Ἀκροστιχίς: Ἰωάννης Μεταξᾶς (Ἰαπωνία, Ὠλένη, Ἅρπα, Νέρων, ναός, Ἡρακλῆς, Σῦρος, Μαλέας, Ἑλλάς, Τάρας, Ἀξιός, Ξενοφῶν, Σάμος).

Τρίγωνον: Ὄνος, ναί, οἱ, Σ.

Ἐλλιποσύμφωνον: Ἄνθρωπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκητον.

Κρυπτογραφικόν: Δυναστεία, δυνατά, ἀστεία, Δανία, ἑστία, ἀνία, ἄστυ, ἀεί.

Αἴνιγμα: Σταυρός-Σταῦρος-Ταῦρος.

Εἰς τὸ σχέδιον βλέπετε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος «Πόλεμος στὸ χαρτί».

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1 Τελικὸς σύνδεσμος, 2 Πωλητὴς τοῦ δρόμου, 3 Φωτιστικὸν μέσον τῶν ἀρχαίων καὶ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν., 4 Καταφατικόν, 5 Τιμωρία, 6 Ἐκδίδεται ἀπὸ τοὺς συντάκτας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων ἅπαξ τοῦ ἔτους, 7 Κάτοικος νομοῦ τῆς Πελοποννήσου, 8 Πρόθεσις (ἀρχ.), 9 Κάτι, 10 Μεγάλη προθυμία, 11 Γυναικεῖον ὄνομα, ἀπὸ τὰ πιὸ συνηθισμένα, 12 Ἡ βάσις τῆς τροφῆς μας, 13 Περίφημος Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς καὶ ποιητής, 14 Νότα Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, 15 Ὀνομασία ναυμαχίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκρίθησαν αἱ τύχαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, 16 Διεθνὲς σῆμα κινδύνου.

Καθέτως: 6 Πόλις τοῦ Μαρόκου, 2 Δίδεται εἰς τοὺς γενναίους καὶ γενικῶς τοὺς διαπρέποντας, 17 Θάλασσα (ἀρχ.), 18 Ὑποθετικόν, 5 Ἑλληνικὴ νῆσος, 1 Κάτοικος ἀσιατικῆς χώρας καὶ ποταμός, 19 Ἐθνικὸς εὐεργέτης, 20 Ἄρνησις (γαλλ.), 21 Σύμφωνον, 22 Πόλις τῆς Τουρκίας, 11 Χρονικὸν ἐπίρρημα, 23 Ἡ πατρὶς τοὺς τιμᾷ (αἰτ. πληθ.), 24 Ποταμὸς τῆς Ρωσσίας, 14 Γενεά, 25 Εἶναι τὸ μαροῦλι, ἡ ντομάτα κλπ., 26 Συντροφία.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

Δὲν πρόκειται περὶ «κυνοδρομιῶν», ὅπως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑποθέσῃ κανείς. Οἱ σκύλοι ποὺ φαίνονται στὴν εἰκόνα — τόσες ράτσες ὅσοι καὶ σκύλοι — ἀνῆκαν σὲ ἕνα μεγάλο ἱπποδρόμιο καὶ διεσκέδαζαν κάθε βράδυ τοὺς θεατάς. Φαίνεται ὅμως πῶς δὲν διεσκέδαζαν ἐξ ἴσου καὶ οἱ ἴδιοι καὶ γι' αὐτό, ὅταν βρῆκαν τὶς πόρτες ἀνοικτὲς — ἀπὸ ἀμέλεια τοῦ φύλακος — τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια.

Μήπως βλέπετε τὸν φύλακα ποὺ παρακολουθεῖ τοὺς σκύλους;

Γιὰ τὶς γλάστρες

Τὰ «σπίτια μὲ χαρτόνι» εἶναι ἕνα παιγνίδι. Ἡ κατασκευὴ ὅμως ποὺ θὰ ἐξηγήσωμε ἐδῶ εἶναι ἕνα χρήσιμο παιγνίδι.

Ἀπὸ τὰ σχέδια ποὺ βλέπετε εἶναι εὔκολο νὰ καταλάβετε τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας: Θὰ κόψετε ἕνα σανίδι σὲ σχῆμα κύκλου, ἕνα ἄλλο, ποὺ θὰ ἔχῃ τὴ διάμετρο τοῦ κύκλου καὶ πλάτος τὸ ½ τοῦ διαμέτρου. Καὶ τέλος ἕνα σανίδι σὲ σχῆμα ὀρθογωνίου τριγώνου, τοῦ ὁποίου οἱ ἴσες πλευρὲς θὰ ἔχουν μῆκος τὸ ½ τῆς διαμέτρου τοῦ κύκλου.

Δὲν ἀπομένει παρὰ τὸ κάρφωμα τῶν τριῶν αὐτῶν κομματιῶν καὶ τὸ βερνίκωμα.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΜΕΓΑΛΟ ΨΕΜΑ

Ὁ ἀγροφύλακας συνέλαβε κάποιον κυνηγὸ μὲ ἕνα σκοτωμένο λαγὸ στὸ χέρι. Ὁ κυνηγὸς διεμαρτυρήθη.

— Μὰ τί ἔκανα καὶ θέλετε νὰ μὲ συλλάβετε;

— Δὲν ξέρετε ὅτι ἀπαγορεύεται τὸ κυνῆγι σ' αὐτὴ τὴν περιοχή;

— Τὸ ξέρω, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν κυνηγοῦσα... Γυρνοῦσα στὸ σπίτι μου, ὅταν ξαφνικὰ μοῦ ἐπετέθη ἕνας λαγός. Καταλαβαίνετε, τὸν σκότωσα εὑρισκόμενος ἐν ἀμύνῃ!

ΤΟΝ ΦΩΤΙΣΕ...

— Συγγνώμην κύριε, μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε ποῦ εἶναι τὸ Γραφεῖον Πληροφοριῶν;

— Δὲν ξέρω κύριε. Ρωτῆστε ὅμως στὸ Γραφεῖο Πληροφοριῶν νὰ σᾶς ποῦν...

ΑΠ' ΤΑ ΙΔΙΑ...

Ὁ πελάτης: — Μικρέ, νὰ μοῦ δώσῃς πέντε αὐγά, ἀλλὰ φρέσκα σὰν κι' ἐκεῖνα ποὺ μοὔδωσες τὴν περασμένη ἑβδομάδα.

Ὁ μικρός: — Ἔννοια σας, κύριε. Ἀπὸ κεῖνα τὰ ἴδια θὰ σᾶς δώσω. Μᾶς μένουν ἀκόμα μερικά.

ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

— Ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀρέσῃ τὸ νούμερό μου...

— Καλούτσικο εἶναι. Μένουν ὅμως ἀχρησιμοποίητα τὸ δεξί σας πόδι καὶ τρία δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ σας χεριοῦ...

ΕΚΑΝΕ ΜΠΑΝΙΟ...

Ὁ Παυλάκης βλέπει γιὰ πρώτη φορὰ ἕνα ὑποβρύχιο στὴ θάλασσα.

— Πατέρα! φωνάζει. Κύττα ἕνας σιδηρόδρομος ποὺ κάνει μπάνιο!

Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΤΟΥ!

— Τοτό, παιδί μου, ξέρεις ποῦ κάθεται ὁ δάσκαλός σου;

— Στὴν ἕδρα μπαμπᾶ!

εὐχάριστα ἡ ὥρα

Συναρμολόγησις

Πρῶτα - πρῶτα ἀντιγράψτε μὲ ἕνα διαφανὲς χαρτὶ τὰ ὀκτὼ κομμάτια τοῦ σχεδίου (τὰ μαῦρα μὲ τὶς ἄσπρες κουκκίδες). Εἶναι ἐργασία ἑνὸς τὸ πολὺ λεπτοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ θυσιάστετε γιὰ νὰ μὴ καταστρέψετε τὸ περιοδικό.

Ἔπειτα, κόψτε μ' ἕνα ψαλίδι τὰ ὀκτὼ κομμάτια, ἀκριβῶς ἐπάνω στὶς γραμμές τους. Καὶ προσπαθῆστε νὰ συναρμολογήσετε κατὰ τέτοιον τρόπον τὰ κομμάτια, ὥστε νὰ προβάλη ἡ σιλουέττα μιᾶς φώκιας.

Ὅταν ἀνακαλύψετε τὸν κατάλληλο τρόπο συναρμολογήσεως, κολλᾶτε τὰ κομμάτια ἐπάνω σ' ἕνα χαρτί. Θὰ ἔχετε τότε τὴ φώκια, τὴ σιλουέττα ἀκριβῶς ποὺ φαίνεται στὸ κάτω δεξιὰ μέρος τῆς εἰκόνος.

ΣΠΙΤΙΑ ΜΕ ΧΑΡΤΟΝΙ

Μὲ ἕνα κομμάτι χαρτόνι καὶ μερικὰ ἄλλα μικροπράματα, καὶ τὸ κυριώτερο μὲ λίγο γοῦστο καὶ ὑπομονή, μπορεῖτε νὰ κατασκευάσετε ἕνα ὁλόκληρο ἐξοχικὸ συνοικισμό. Χαριτωμένο παιγνιδάκι γιὰ σᾶς ἤ, ἂν εἶσθε μεγάλοι, γιὰ τὰ μικρότερά σας ἀδέλφια.

Σχεδιάζετε ἐπάνω στὸ χαρτόνι, μὲ τὸ μολύβι, τὰς διαστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν ἑνὸς σπιτιοῦ (ὅπως φαίνεται στὸ κάτω ἀριστερὰ μέρος τῆς εἰκόνος), ἀφίνοντας καὶ τὰ περιθώρια, γιὰ τὸ κόλλημα. Κόβετε ἔπειτα μὲ ψαλίδι, ἐπάνω στὰ σημάδια, τὸ χαρτόνι καὶ ζωγραφίζετε τὰ παράθυρα, τὶς πόρτες, τὰ κεραμίδια κλπ. Μὲ προσοχή, ὑπολογίζοντας μὲ ἀκρίβεια, κολλᾶτε τὰ διάφορα κομμάτια καί... ὑψώνετε τὰ σπίτια σας.

Γιὰ τὴν κατασκευὴ τῆς λίμνης ποὺ ὑπάρχει στὸ μέσον τοῦ συνοικισμοῦ θὰ χρησιμοποιήσετε ἕνα κομμάτι χρυσὸ ἀπὸ σοκολάτα ἢ ἀπὸ κουτὶ τοῦ τσιγάρου. Οἱ κορμοὶ τῶν δένδρων καὶ οἱ φανοστάται γίνονται ἀπὸ σπιρτόξυλα. Τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων καὶ οἱ θάμνοι, ποὺ βρίσκονται γύρω ἀπὸ τὴ λίμνη, θὰ κατασκευασθοῦν μὲ μικρὰ κομμάτια ἑνὸς παληοῦ σφουγγαριοῦ. Μπροστὰ στὰ σπίτια μπορεῖτε νὰ φτιάξετε κήπους, ὁπότε θὰ κάνετε καὶ κιγκλιδώματα ἀπὸ χαρτόνι πάντοτε. Ὁ καπνὸς θὰ παρασταθῆ μὲ ἄσπρο χαρτὶ κομμένο ἀνάλογα.

Τετράγωνον

1η σειρά: Ὑπάρχει σὲ κάθε σπίτι. 2α σειρά: Μία τῶν τριῶν διαστάσεων τῶν σωμάτων. 3η σειρά: Χίλιοι μίλλιοι καλογέροι σ' ἕνα ράσο τυλιγμένοι... 4η σειρά: Μία τῶν Ἠπείρων. Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Α. Π. ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ

Παιγνίδι

ΠΡΟ — ΑΝΑ — ΤΙΣ

Ἂν τοποθετηθοῦν καταλλήλως τὰ γράμματα τῶν δύο προθέσεων καὶ τῆς ἀντωνυμίας, θὰ σχηματισθῆ νησὶς τοῦ Αἰγαίου.

Π. Γ. ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πτερωτὸν γράμμα

Αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἕνα γράμμα κοινόν, τὸ πτερωτόν, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται: 1ον εἰς τὴν πρώτην λέξιν, 2ον εἰς τὴν δευτέραν κ.ο.κ.

Πλανήτης, καλλιεργημένη γῆ, τρομερὸν θηρίον, θεατρικὸν εἶδος, Βαλκανικὸν κράτος.

Π. Γ. ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὀλίγη εὐθυμία

ΣΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΡΙΑ...

— Πόσο λὲς νὰ ἀπέχωμε ἀπὸ τὴ στεριά;
— 5.000 μέτρα.
— Μόνο; Τότε σωθήκαμε!
— Καθόλου... Τόσο εἶναι ἐδῶ τὸ βάθος τοῦ ὠκεανοῦ...

ΠΕΠΛΗΡΩΜΕΝΟΣ

Σ' ἕνα ἑστιατόριο τῆς χώρας, δυὸ πελάτες ἀπ' τὸ γειτονικὸ χωριὸ εἶχαν πληρώσει καὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ φύγουν, ὅταν ὁ ἕνας εἶπε στὸν ἄλλον:

— Στάσου κουμπάρε, γιατὶ παρὰ λίγο νὰ χάσουμε αὐτὸ τὸ τυχερό!

Καὶ τοῦ ἔδειξε μιὰ μποτίλλια σφραγισμένη, στὸ τραπέζι τους, μὲ τὴν (ἀρκετὰ ἀνόητη ἀσφαλῶς) ἐτικέττα: «Οἶνος ἁγνὸς ἐκ σταφυλῆς πεπληρωμένος ἐν τῷ ἐργοστασίῳ».

— Μωρὲ καλὰ λές, εἶπε χαρούμενος ὁ ἄλλος. Αὐτὴ ἡ μποτίλλια εἶναι πληρωμένη στὸ ἐργοστάσιο. Θὰ τὴν πιοῦμε λοιπὸν τζάμπα.

— Βέβαια, βέβαια. Τί! Νὰ μᾶς πιάσουν κορόϊδα ποὺ εἴμαστε χωριάτες δηλαδή!

Ἡ μποτίλλια δὲν ἄργησε ν' ἀδειάση. Ἀλλὰ στὴν ἔξοδο τοὺς σταμάτησε τὸ γκαρσόνι.

— Τὸ κρασί! εἶπε.

Ὁ ἐξυπνότερος ἀνέλαβε νὰ τακτοποιήση τὸ ζήτημα.

— Τί θέλεις δηλαδή;

— Νὰ πληρώσετε τὸ κρασὶ ποὺ ἤπιατε.

— Αὐτὸ παιδί μου πληρώθηκε στὸ ἐργοστάσιο. Δὲν ξέρεις νὰ διαβάσης;

— Ὄχι κύριε, «πεπληρωμένος» θὰ πῆ γεμισμένος. Κι' ὅποιος τὸν ἀδειάση, πληρώνει...

Οἱ χωριάτες — τί νὰ κάνουν — ἐπλήρωσαν. Χωρὶς νὰ πεισθοῦν ὅμως.

— Μωρὲ τοὺς λωποδύτες ἔτσι γελοῦν τὸν κόσμο μὲ τὸ πεπληρωμένος - πληρωμένος καὶ τὸν κάνουν νὰ πίνη τὸ κρασὶ μὲ τὴν ἰδέα πὼς εἶναι τζάμπα!

Τὰ ἑπτὰ λάθη

Ἐὰν ἦταν φωτογραφία, δὲν θὰ βλέπατε τόσα τρομερὰ λάθη. Εἶναι ὅμως σκίτσο καὶ ὁ καλλιτέχνης ποὺ τὸ ἔφτιασε δημιούργησε ἐπίτηδες ἑπτὰ σημαντικὰ λάθη, τὰ ὁποῖα καλεῖσθε νὰ εὕρετε.

Τὰ λάθη εἶναι ἀρκετὰ χοντρὰ καὶ φαίνονται εὔκολα μὲ ὀλίγη προσοχή. Πάντως δὲν ὑπολογίζεται ὡς λάθος τὸ ὅτι ὁ κάδος δὲν εὑρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴ βρύση. Τὰ ζητούμενα λάθη εἶναι οὐσιωδέστερα...

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν σπουδαῖον ρήτορα τῆς ἀρχαιότητος.

1) Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος, 2) Χωρὶς αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς, 3) Τὸ προσφιλέστερον πρόσωπον γιὰ κάθε ἄνθρωπον, 4) Οἰκιακὸν ζῶον, 5) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 6) Ἀνώτατον ὄν, 7) Ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἔγινεν ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος, 8) Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, 9) Ἀρχαία θεά, 10) Τροφὴ ζώων.

ΔΗΜ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 6ου ΦΥΛΛΟΥ

Τρίγωνον: Πατρίς, Ἀξιός, Τιμή, Ροή, Ἶς, Σ.

Ἀκροστιχίς: Δημοσθένης (Δαίδαλος, ἥλιος, μητέρα, ὄνος, Σῦρος, θεός, Ἑλένη, Νέρων, Ἥρα, σανός).

Τί εἶναι; Ὑποβρύχιον, ἀμερικανικὴ φυλή, ποταμός, πρωτεύουσα.

Πτερ. γράμμα: ΜενέλαοΣ, ἈΜαλία, ΣάΜος, βρῶΜη, ΠυραΜίς.

Τετράγωνον: Παρά - ἄναξ - ρακὶ - ἀξία.

ΜΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῶν Δημοτικῶν σχολείων Θεσπρωτίας κ. Δ. Μάγος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν δημοδιδασκάλους τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον:

«Ἐκ τῶν παιδικῶν περιοδικῶν τῶν κυκλοφορούντων ἐν Ἑλλάδι τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄριστον εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ «ΝΕΟΛΑΙΑ», ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Ἑλλάδος. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ἔχον ὡς σκοπὸν νὰ διαπαιδαγωγήσῃ τοὺς νέους τῆς χώρας μας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, περιέχει ὕλην κατάλληλον διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ Δημοτ. σχολείου. Εἰς τὰς σελίδας του θὰ εὑρίσκῃ ὁ μαθητὴς θρησκευτικά, πατριωτικά, ἠθικὰ διηγήματα, περιγραφὰς διαφόρων τόπων τῆς Πατρίδος μας, τερπνὰς ἱστορίας, ἀνέκδοτα, ποιήματα, παραμύθια, παραδόσεις, περιγραφὰς ἠθῶν καὶ ἐθίμων, γρίφους, πρακτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀθλητικὰς εἰδήσεις, τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὸ σπουδαιότερον τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑποθήκας τοῦ Ἀρχηγοῦ μας ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ. Εἰκόνες, σκίτσα καὶ χάρται κοσμοῦν τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ἡ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισις τοῦ ὁποίου καλλιεργεῖ ἰδιαιτέρως τὸ καλαισθητικὸν συναίσθημα τῶν παιδιῶν. Ἄλλαις λέξεσι τὸ περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ» εἶναι τὸ σπουδαιότερον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ διδάσκαλος θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ, πατριωτικοῦ, ἠθικοῦ καὶ καλαισθητικοῦ συναισθήματος τῶν μαθητῶν του καὶ τὴν διαπαιδαγώγησίν των ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ΝΕΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ αὐτοὺς ν' ἀποκτήσωσι τὴν τέχνην τῆς ἀναγνώσεως καὶ νὰ οἰκειοποιήσωσι τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον τοῦ λαοῦ μας.

Ἰδιαιτέρως χρήσιμον θὰ εἶναι τὸ περιοδικὸν δι' ὅσους ἐκ τῶν κ. κ. διδασκάλων θὰ θελήσουν νὰ ἐφαρμόσουν ἐν τῇ τάξει των τὸ παιδαγωγικὸν σύστημα Πέτερσεν, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὰς κατωτέρας τάξεις παρασκευάζουν καὶ ἐκτελοῦν οἱ μαθηταὶ Ἐθνικοθρησκευτικὰς ἑορτὰς ἢ συγκεντρώσεις, εἰς δὲ τὰς ἀνωτέρας αὐτοεπεξεργάζονται γεωγραφικὰ καὶ φυσικὰ θέματα, διότι θὰ εὕρουν εἰς αὐτὸ τὴν κατάλληλον ὕλην».

Ἐπ' αὐτῆς ὁ Φαλαγγάρχης καὶ δημοδιδάσκαλος κ. Μούλιος μᾶς γράφει ἐκτενῆ ἐπιστολὴν ἐκ τῆς ὁποίας ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ μονοκρατορία τοῦ Ἀναγνωστικοῦ βιβλίου πρέπει νὰ λείψῃ. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ δημιουργικὸν Σχολεῖον, τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσδοκᾷ καὶ ἐξαρτᾷ τὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τὸ ἕνα ἀναγνωστικὸν βιβλίον καὶ τὰ ὀλίγα βοηθητικὰ τοιαῦτα. Ἀντιθέτως, ἂν θέλωμεν νὰ δημιουργήσωμεν δημιουργικοὺς καὶ ζωντανοὺς μαθητάς, — εἶναι δὲ ὑποχρέωσίς μας αὐτό, «θέλω δημιουργικοὺς νέους καὶ δημιουργικοὺς μαθητάς» εἶπεν ὁ Ἀρχηγός μας — πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὰ παιδιὰ ἄφθονα βιβλία, κατάλληλα, τῆς πνευματικῆς ἀντιλήψεώς των, παιδικὰ βιβλία. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δυστυχῶς τέτοια κατάλληλα βιβλία, παιδικά, ὀλίγα ὑπάρχουν παρ' ἡμῖν.

Τὸ περιοδικὸν «Νεολαία» ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἔλλειψιν αὐτὴν μὲ τὴν κατάλληλον ὕλην του. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ, τὸ περιοδικὸν αὐτὸ τὰ μέγιστα συμβάλλει καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος, τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνάγκην ἡ ἀναπτυσσομένη γενεά μας διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν πεπρωμένων τῆς φυλῆς μας».

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἀπὸ τὸν ἐκφωνηθέντα λόγον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Λυκείου κ. Τυχοπούλου:

«Εὐλογημένη ἡ 4η Αὐγούστου τοῦ 1936.

Ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης ὅλων τῶν Ἑλλήνων εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ καθεστῶτος τῆς 4ης Αὐγούστου, ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης μας Ἰωάννης Μεταξᾶς.

Πρὸ τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐκείνης ἡμέρας τὰ ἀλληλομαχόμενα πολιτικὰ κόμματα εἰς τὴν χώραν μας ὡς κύριον μέλημά των εἶχον τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν φίλων, εἰς δευτέραν δὲ μοῖραν ἔθετον τὰ γενικὰ τοῦ συνόλου συμφέροντα, τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἔθνους. Ἐξωτερικῶς δὲν ἤμεθα ὑπολογίσιμοι, ἐσωτερικῶς δὲ ἀλληλοεμισούμεθα, ἡ διαίρεσις καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς μᾶς εἶχε διαφθείρει, ὀλίγοι ἐπλούτουν οἱ δὲ ὀλίγοι ἐπένοντο.

Αἱ παραδόσεις αἱ ἐθνικαί, μὲ τὰς ὁποίας ἐγαλουχήθησαν γενεαὶ γενεῶν, περιεφρονοῦντο, ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Πατρίδα, τὴν αἰωνίαν Ἑλλάδα μας, τελείως εἶχεν ἀτονήσει, ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων ἡμῶν ἐθεωρεῖτο ἁπλοῦς καλογηρισμὸς οἱ δὲ ἀκατάλυτοι δεσμοὶ τῆς οἰκογενείας τῆς Ἑλληνικῆς εἶχον παραλύσει.

Ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἡ Ἑλλάς μας θὰ ἐξηφανίζετο.

Οὕτω εἶχαν τὰ πράγματα ὅταν, ἀνέτειλεν ἡ 4η Αὐγούστου τοῦ 1936. Βλέπων μὲ πόνον ψυχῆς ὁ Ἐθνικός μας Κυβερνήτης τὸ κατρακύλισμα τῆς χώρας μας, βλέπων τὸ χαῖνον πρὸ τοῦ Ἔθνους βάραθρον δὲν ἐδίστασε διόλου, δὲν ἔχασε καιρόν, ἥρπασε μὲ τὰς στιβαρὰς του χεῖρας τὴν Ἑλλάδα, πτῶμα πλέον, τὴν συνεκράτησε καὶ ἐβροντοφώνησεν: Ὀ π ί σ ω! Ἀπὸ τότε, ἤρχισεν ἡ ἐντατικὴ ἐργασία πρὸς θεραπείαν τῶν πολλαπλῶν πληγῶν της, ἤρχισαν αἱ περισκεμμέναι προσπάθειαι αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του πρὸς τελείαν ἀνάρρωσιν αὐτῆς.

Διωργάνωσε τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις, ἀνεκούφισε τοὺς ἀγρότας, καὶ περιέθαλψεν ὡς στοργικὸς πατὴρ τοὺς ἄλλοτε περιφρονημένους ἐργάτας.

Ἀλλὰ δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς αὐτά, ἐνδιεφέρθη προσέτι καὶ διὰ τὰς μελλούσας γενεάς, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον τῶν μελημάτων του. Ἐβροντοφώνησε, καὶ ἡ φωνή του ἠκούσθη μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης μέχρι τῆς Κρήτης μας καὶ ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Μ. Ἀσίας «κάθε γενεὰ καλύτερη ἀπὸ τὰς προηγουμένας». Οὕτω προέβη κατὰ τὴν 7ην Νοεμβρίου 1937 εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας, τῆς ὁποίας Ὀργανώσεως τὴν 3ην ἐπέτειον συνήλθομεν ἐδῶ σήμερον νὰ ἑορτάσωμεν.

Ἐσκέφθη ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ὅτι, ἐὰν ἡ οἰκογένεια δημιουργῇ ἀνθρώπους, ἐὰν τὸ σχολεῖον παρασκευάζῃ ἀνθρώπους πνευματικούς, ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας παρασκευάζει ἀνθρώπους ἀγωνιστικοὺς προικισμένους διὰ τὸν ἀγῶνα, διὰ κάθε εἴδους ἀγῶνα».

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

Τὴν 7 Νοεμβρίου, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ὁ καθηγητὴς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας κ. Γρηγ. Σταμούλης ὡμίλησεν εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ καλλιέργεια τοῦ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς πειθαρχίας εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ σχολείου. Εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι αἱ ἀνάγκαι τοῦ σημερινοῦ βίου, ὅπως οὗτος διεμορφώθη, ἐπιβάλλουν εἰς τὸ σχολεῖον νὰ ἔχῃ ἀτομιστικὸν χαρακτῆρα, νὰ εἶναι ὠφελιμιστικόν. Εἶναι ὑποχρεωμένον τὸ σχολεῖον νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς τροφίμους τὰς γνώσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι θὰ τοὺς εἶναι ὠφέλιμοι διὰ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ ἡ ἱκανοποίησις τῆς ἀνάγκης αὐτῆς δὲν παρέχει εἰς τὸ σχολεῖον τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀφοσιωθῇ ὅσον χρειάζεται εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ μεγάλου σκοποῦ τῆς καλλιεργείας τοῦ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος, εἰς τὴν δημιουργίαν ἐντόνου ὁμαδικῆς συνειδήσεως, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἕξεως τοῦ ἄρχεσθαι.

Εἰς τὴν Σπάρτην, ὅπου ὁ πολίτης ἐγεννᾶτο, ἔζη καὶ ἀπέθνησκε διὰ τὴν Σπάρτην, ὄχι μόνον δὲν κατεβάλλετο φροντὶς νὰ ἀποκτήσουν οἱ παιδευόμενοι ὠφελίμους γνώσεις δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ἀπηγορεύετο τοῦτο καὶ μόνον ἱστορίαν ἐπεβάλλετο νὰ γνωρίζουν, διότι ἡ γνῶσις αὐτὴ ἦτο χρήσιμος διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως. Αἱ σημεριναὶ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν εἰς τὸ σχολεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ μίαν τοιαύτην κατεύθυνσιν. Καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου τοῦ 1937 ἡ ἀγωγὴ τῶν Ἑλληνοπαίδων ἦτο ἀποκλειστικῶς ἀτομικιστική. Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μέγας δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ἵδρυσε παραλλήλως πρὸς τὸ σχολεῖον τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν τῆς Νεολαίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν πραγματικῶν, τῶν μεγάλων σκοπῶν τῆς Ἀγωγῆς.

Ἂς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως. Αἱ Ἑλληνικαὶ γενεαὶ τοῦ μέλλοντος θὰ τὸν εὐγνωμονοῦν καὶ θὰ τὸν ἔχουν ἀντικείμενον λατρείας, ὅπως αἱ γενεαὶ τῆς Σπάρτης τὸν Λυκοῦργον. Σεῖς δὲ νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι, διότι ὑπήρξατε τὰ πρῶτα μέλη τῆς Ἐθνικῆς αὐτῆς Ὀργανώσεως».

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΑΓΩΝΩΝ ΑΝΩΜΑΛΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐξεδόθη ἡ κάτωθι ἐγκύκλιος:

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3593 Ἐγκυκλίου ἡμῶν περὶ γενικῆς ἀθλήσεως καὶ συμφώνως τῷ ἀπὸ 7-8-39/Δ' ἐτησίῳ προγράμματι, προκηρύσσομεν προτάσει τῆς Α. Ε. Α., πρωτάθλημα ἀνωμάλου δρόμου (GROSS COUNTRY) τῆς περιόδου 1939/1940.

1) Ἑκάστη Περιφερειακὴ Διοίκησις θέλει προκηρύξει ἀγῶνα «ἀνωμάλου δρόμου» ἐντὸς τῶν Σχηματισμῶν της εἰς δύο κατηγορίας Φαλαγγιτῶν, ἤτοι ἐπὶ ἀποστάσεως 2½ χιλιομέτρων διὰ Φαλαγγίτας Β' κατηγορίας ἤτοι μέχρις ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ 4 χιλιομέτρων διὰ Φαλαγγίτας Α' κατηγορίας ἤτοι ἀπὸ 19—25 ἐτῶν. Ὁ ἀγὼν οὗτος θέλει τελεσθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου καὶ κατὰ τὸ πρῶτον 15θήμερον αὐτοῦ. Εἰς τοὺς νικητὰς τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ καὶ τῶν δύο κατηγοριῶν θὰ ἀπονεμηθῶσι τὰ ἑξῆς βραβεῖα: ὁ 1ος μετάλλιον χρυσοῦν καὶ δίπλωμα, ὁ 2ος μετάλλιον ἀργυροῦν καὶ δίπλωμα, ὁ 3ος μετάλλιον χαλκοῦν καὶ δίπλωμα.

2) Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ἀγῶνος τούτου καὶ συγκεκριμένως τὴν 26ην Δεκεμβρίου λήγοντος ἔτους ἡμέραν Τρίτην καὶ μὲ οἱονδήποτε καιρὸν θέλει τελεσθῆ ὁ δεύτερος ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως μόνον διὰ τὴν Α' κατηγορίαν Φαλαγγιτῶν ἤτοι ἀπὸ 19—25 ἐτῶν καὶ ἐπὶ ἀποστάσεως 5 χιλιομέτρων ἀτομικὸς καὶ ὁμαδικὸς μεταξὺ τῶν Σχηματισμῶν αὐτῆς. Δηλαδὴ ἕκαστος Σχηματισμὸς θέλει λάβει μέρος εἰς τοὺς ἀγῶνας διὰ 5 τοὐλάχιστον Φαλαγγιτῶν. Δύναται ὅμως νὰ μετάσχῃ καὶ διὰ περισσοτέρων. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν θέλουσι βραβευθῆ διὰ μὲν τὸν ἀτομικὸν ὁ πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος νικητής, διὰ μεταλλίου χρυσοῦ, ἀργυροῦ καὶ χαλκοῦ μετὰ διπλώματος καὶ ὁ τέταρτος, πέμπτος καὶ ἕκτος διὰ διπλωμάτων μόνον. Εἰς δὲ τὸν ὁμαδικὸν ἡ πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη ὁμὰς ὡς ἀκολούθως:

Τὰ μέλη τῆς Α' ὁμάδος μετάλλιον χαλκοῦν καὶ δίπλωμα, τῆς δευτέρας μόνον ἕνα μετάλλιον καὶ δίπλωμα διὰ τὸν Σχηματισμόν των καὶ διὰ τὴν τρίτην ὁμάδα μόνον δίπλωμα διὰ τὸν Σχηματισμὸν αὐτῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Πρωτευούσης αὕτη θέλει τελέσει τὸν δεύτερον τοῦτον ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου ὡς ἀκολούθως:

Εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ λάβουν μέρος αἱ τέσσαρες Ὑποδιοικήσεις ἤτοι Βορρᾶ, Νότου, Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ἑκάστης δὲ ὁμάδος ἐξ 100 τοὐλάχιστον Φαλαγγιτῶν ἢ καὶ περισσοτέρων. Θέλουν δὲ βαθμολογηθῆ ὅλοι οἱ τερματίσαντες διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νικητρίας ὁμάδος. Ὡς ἡμέραν τελέσεως ὁρίζομεν τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1940. Τὴν διαδρομὴν θέλομεν ὑποδείξει αὐτῇ ἐν καιρῷ.

Τὰ μέλη ἑκάστης Ὑποδιοικήσεως θὰ φέρουν τὰ ἑξῆς διακριτικά: Τῶν Ἀθηνῶν Α, Πειραιῶς Π, Νότου Ν, καὶ Βορρᾶ Β. Πάντες οἱ συμμετέχοντες Φαλαγγῖται δέον ὅπως πρὸ τῆς συμμετοχῆς των, ὑποβληθοῦν εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχήματός τινος. Οἱ Φαλαγγῖται δύνανται νὰ χρησιμοποιήσουν παντὸς εἴδους ὑποδήματα ἐκτὸς τοιούτων μὲ καρφιά.

Ὑπενθυμίζομεν καὶ πάλιν ὅτι ἡ ἡμέρα τελέσεως τοῦ ἐν τῇ ἕδρᾳ ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἀνωμάλου δρόμου, ὁρίζεται ἡ 26η Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἀνυπερθέτως, ἐκτὸς ἀνωτέρας φυσικῆς βίας, ὁπότε θέλει λάβει χώραν τὴν πρώτην ἑπομένην Κυριακήν. Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς διαδρομῆς «ἰδεώδης διαδρομὴ ἀνωμάλου δρόμου εἶναι ἡ διερχομένη διὰ μέσου περιοχῆς κεκαλυμμένης ὑπὸ χόρτου, ἀπὸ μονοπάτια δασῶν καὶ ὄχι διερχομένη ἀπὸ δρόμους ἀσφαλτοστρωμένους καὶ σκονισμένους». Ἐπίσης ἡ διαδρομὴ νὰ μὴν ὁδηγῇ σὲ μεγάλα ὕψη, νὰ ἔχῃ μικρὰς ἀνωφερείας καὶ κατωφερείας, χωρὶς τὸ διάστημα αὐτὸ νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ τέταρτον τῆς διαδρομῆς. Τὸ τρέξιμον ἐπὶ ἐδάφους κεκαλυμμένου διὰ χόρτου δίδει ἐλαστικότητα εἰς τοὺς μῦς τῶν ποδῶν καὶ τοὺς δυναμώνει· ἡ καθαρὰ ἐξ ἄλλου ἀτμόσφαιρα τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν δασῶν καθαρίζει καὶ ἀναπτύσσει τοὺς πνεύμονας καὶ δυναμώνει τὴν καρδιά. Τὸ δύσκολον μέρος τῆς διαδρομῆς πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε εἰς τὸ μέσον τῆς ἀποστάσεως, ἡ ἀρχὴ δὲ καὶ τὸ τέλος νὰ ἔχῃ 400—500 περίπου μέτρα ἐπίπεδον ἔδαφος.

3) Ἐκτὸς τοῦ δευτέρου τούτου ἀγῶνος εἰς τὰς ἕδρας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων θέλει λάβει χώραν καὶ τρίτος τοιοῦτος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων μεταξὺ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων αἵτινες θέλουν τελεσθῆ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1940.

Ὁ ἀγὼν οὗτος θὰ λαμβάνῃ χώραν τὴν ἰδίαν ἡμέραν μὲ τὸν ποδοσφαιρικὸν ἀγῶνα μεταξὺ δύο Περιφερειακῶν Διοικήσεων.

Ἑκάστη Περιφερειακὴ Διοίκησις θὰ μετάσχῃ δι' ὁμάδος ἐκ 10 Φαλαγγιτῶν Α' κατηγορίας ἤτοι ἀπὸ 19—25 ἐτῶν καὶ ἐπὶ ἀποστάσεως 4 χιλιομέτρων. Ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι ἀτομικὸς καὶ ὁμαδικός.

Εἰς τὸν ἀτομικὸν ἀγῶνα θὰ βραβεύωνται: ὁ 1ος διὰ μεταλλίου χρυσοῦ καὶ διπλώματος, ὁ 2ος διὰ μεταλλίου ἀργυροῦ καὶ διπλώματος, ὁ 3ος διὰ μεταλλίου χαλκοῦ καὶ διπλώματος.

Εἰς τὸν ὁμαδικὸν τὰ μέλη τῆς Α' ὁμάδος δίπλωμα καὶ μετάλλιον χαλκοῦν, τῆς Β' μόνον δίπλωμα καὶ μετάλλιον χαλκοῦν, διὰ τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν εἰς ἣν ἀνήκουν.

Ἡ βαθμολογία διὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Α' ὁμάδος θὰ γίνεται ὡς ἑξῆς:

Ὁ πρῶτος τερματίσας θὰ λάβῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν τερματισάντων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.........., ὁ δὲ τελευταῖος τερματίσας τὸν ἀριθμὸν 1.

Τὰς συναντήσεις αὐτὰς θέλομεν ὁρίσει ἐν καιρῷ ὁμοῦ μετὰ τῶν κληρώσεων τῶν ὁμάδων διὰ τὰς συναντήσεις ποδοσφαίρου. Ὁ ἀγὼν ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν θὰ λαμβάνῃ χώραν τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ ἡ ἄφεσις θὰ δίδηται ἡμίσειαν ὥραν περίπου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ποδοσφαιρικοῦ ἀγῶνος μὲ τέρμα πάντοτε τὸ γήπεδον ὅπου θὰ λάβῃ χώραν οὗτος.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπενθυμίζομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 11657/8-7-39/Δ' ἡμετέραν Διαταγὴν περὶ ἐγκαίρου αἰτήσεως διπλωμάτων καὶ μεταλλίων.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς
τοῦ Κυβερν. Ἐπιτρόπου
Α. ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ Β' ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΝ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ Ε.Ο.Ν.

Ἅπασαι αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ε. Ο. Ν., κατόπιν τῆς διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως περὶ προκηρύξεως τοῦ Β' Πανελληνίου Ποδοσφαιρικοῦ Πρωταθλήματος, ἤρχισαν τοὺς ἐσωτερικοὺς ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνας πρὸς ἀνάδειξιν τῆς πρωταθλητρίας ποδοσφαιρικῆς ὁμάδος, ἥτις θὰ συναντηθῇ μὲ ἄλλας τοιαύτας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων διὰ τὸ Β' Πανελλήνιον ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα.

ΛΕΣΒΟΣ.—Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ποδοσφαιρικῆς περιόδου 1939 ἤρχισε τὰς προπονήσεις της καὶ ἡ ὁμὰς τῆς Ε.Ο.Ν. Λέσβου, ἥτις μὲ τὰ νέα μέλη της παρουσιάζεται ἰσχυροτέρα τῆς περυσινῆς.

Τὴν Κυριακήν, 15ην παρελθόντος μηνός, συνηντήθη εἰς φιλικὸν ἀγῶνα προπονήσεως μὲ μίαν ὁμάδα τῆς Μυτιλήνης, ἀναδειχθεῖσα νικήτρια μὲ 5—0.

ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ. — Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως συνηντήθη εἰς φιλικὸν ἀγῶνα μετὰ τῆς ὁμάδος τοῦ λόχου Καναλίων.

Τὸν ἀγῶνα παρηκολούθησαν ἅπαντες οἱ Φαλαγγῖται ἐν στολῇ, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος κόσμου. Ἔληξε δὲ οὗτος μὲ νίκην τῆς πρώτης ὁμάδος, ἥτις ἐπέτυχε 4 τέρματα ἔναντι 2 τῆς ἀντιπάλου.

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ.— Τὴν 15ην Ὀκτωβρίου ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμὰς τοῦ Σχηματισμοῦ Καλλικρατείας συνηντήθη μὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Τσαλδαροχωρίου. Ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ πρώτη μὲ ἀποτέλεσμα 3—2.

Ἐπίσης εἰς φιλικὸν ποδοσφαιρικὸν ἀγῶνα συνηντήθησαν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα αἱ ὁμάδες τῆς Ε. Ο. Ν. Κυργίων καὶ Δοξάτου.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ γήπεδον τῆς Ν. Φιλαδελφείας συνηντήθησαν διὰ τὸ πρωτάθλημα Ἑλλάδος αἱ ὁμάδες Παναθηναϊκοῦ καὶ Α. Ε. Κ. Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ Α. Ε. Κ. μὲ 1—0.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΑΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΝ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπέστειλεν εἰς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα εἰς ἀπάντησιν τηλεγραφήματος τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου ἐπὶ τῇ Β΄ ἐπετείῳ τῆς Ε. Ο. Ν.:

«Μὲ πολλὴν συγκίνησιν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐσωτερικὴν ἱκανοποίησιν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν ἐδιάβασα τὸ τηλεγράφημά σου καὶ εἶδα εἰς αὐτὸ ἀντανακλώμενα τὰ ὡραῖα αἰσθήματα ὅλων τῶν παιδιῶν, ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν τῆς Ε. Ο. Ν., αἰσθήματα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὁποίων προετοιμάζεται ἡ Νέα Γενεά. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., Φαλαγγῖται, Φαλαγγίτισσαι, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι, θὰ φανοῦν ἀντάξια τῶν προσδοκιῶν, τὰς ὁποίας ὅλοι καὶ ἐγὼ ἰδιαιτέρως ἐστηρίξαμεν ἐπάνω τους, ἐσὲ δὲ ἰδιαιτέρως σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν πνοὴν τὴν ὁποίαν ἔδωσες εἰς τὸ ἔργον τῆς Νεολαίας, τοὺς κόπους σου καὶ θυσίας του, τὸν ἐνθουσιασμόν σου, ὅλως δὲ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ πίστιν σου».

ΙΩ. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 11718 Φ 1 - 15/2 τῆς 5/7/1939/Δ΄ Διαταγὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας κατ' ἐξουσιοδότησιν ἡμῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 7 παράγρ. 9 τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας Κεφάλαιον Β΄ «Περὶ Ἐπιτελικῆς Ὀργανώσεως» καὶ τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2/11/39/Δ΄ ἔγγραφον τοῦ ἀσκοῦντος χρέη Ἐπιτελάρχου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναπληρωτοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, Διευθυντοῦ Α΄ Γραφείου Κεντρικῆς Διοικήσεως, Παπανικολάου Σοφοκλέους χορηγοῦμεν τὴν διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐγγράφου αἰτουμένην ὑπὸ τοῦ Συναγωνιστοῦ Παπανικολάου Σοφοκλ. ἀναρρωτικὴν ἄδειαν, ἀρχομένην ἀπὸ 3/11/39/Δ΄ καὶ μέχρι νεωτέρας ἡμῶν Διαταγῆς.

Προτάσει τοῦ παρ' ἐμοὶ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τὴν ἄσκησιν καθηκόντων Ἐπιτελάρχου ἀναθέτομεν προσωρινῶς εἰς τὸν Διευθυντὴν Β΄ Γραφείου Κεντρικῆς Διοικήσεως Λοχαγὸν Πεζικοῦ Θεοχαρόπουλον Γεώργιον.

Ὁ ἐν λόγῳ ἀσκῶν χρέη Ἐπιτελάρχου Κεντρικῆς Διοικήσεως θέλει ἀναπληροῖ καὶ τὸν παρ' ἐμοὶ Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον Ε. Ο. Ν. Κανελλόπουλον Ἀλέξανδρον, ἀπόντα, εἰς ἅπαντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 15 παράγρ. 2, Κεφάλ. Β΄ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς τὰς Διοικήσεις Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ἁπάσας τὰς
Περιφερειακὰς Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ μας ὅπως τὸ μέλλον νὰ καθορισθῇ Σῆμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μας προέλθῃ ἐξ ὑποδείξεων μελῶν τῆς Ὀργανώσεώς μας.

Ἐντέλλεσθε
ὅπως γνωρίσητε τοῦτο εἰς τοὺς ὑφ' ὑμᾶς Σχηματισμούς.

Οἱ βουλόμενοι νὰ συμμετάσχουν δέον νὰ ὑποβάλουν τὴν σχετικὴν ὑπόδειξίν των ἐγγράφως εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ραδιοφωνίας παρὰ τῇ Κεντρικῇ Διοικήσει, τὸ ἀργότερον μέχρι τέλους τρέχοντος μηνός.

Ὁ Ἀναπληρωτὴς Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Ἐπιτελάρχης
Γεώργιος Θεοχαρόπουλος (Λοχαγὸς Πεζικοῦ)

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ κ. Ἀνδρ. Πατσουράκος ἐκ Γυθείου ἐδώρησεν εἰς τὴν Ὑποδ)σιν Γυθείου δραχ. 500. Ἐπίσης ὁ κ. Στ. Κανάρης, δημοδιδάσκαλος, προσέφερεν εἰς τὴν Περιφ. Διοίκησιν Εὐβοίας 15 στρέμματα ἀγροῦ ἵνα καλλιεργηθῶσιν. Ὡσαύτως ὁ ὁμαδάρχης κ. Ἀναστάσιος Νικολιᾶς καὶ ὁ συνεργάτης κ. Γεώργ. Νάνος ἐδώρησαν ὁ μὲν πρῶτος μίαν Καινὴν Διαθήκην καὶ δύο εἰκόνας, ὁ δὲ ἕτερος ἕνα μαυροπίνακα διὰ τὴν Λέσχην τοῦ Φαλαγγίτου τοῦ Σχηματισμοῦ Ἀνδρονιάνων Εὐβοίας. Ὑπὲρ τοῦ Σχηματισμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. Ἀνδρονιάνων Εὐβοίας ὁ κ. Ἰωάν. Λύκος προσέφερε μίαν οἰκίαν ἵνα στεγασθῇ ἡ Λέσχη τῶν Φαλαγγιτῶν ἐπὶ ἓν ἔτος. Ἐπίσης ὁ κ. Γεώργιος Δ. Κόλλιας προσέφερε πρὸς καλλιέργειαν εἰς τὴν Ε. Ο. Ν. ἔκτασιν ὀκτὼ στρεμμάτων καὶ ὁ κ. Δημήτριος Κ. Γκίκας 500 μέτρα.

[illegible]

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα καὶ συμφώνως μὲ τὰ πανεπιστημιακὰ θέσμια ἐδόθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὁ ὅρκος τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς Ἀρχάς.

Παρέστησαν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ὑπουργὸς Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Νικολούδης, ὁ Ὑφυπουργὸς Δημ. Ἀσφαλείας κ. Μανιαδάκης, ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας, ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν κ. Ἀλιβιζᾶτος, ὁ Πρύτανις καὶ ἅπαντες οἱ Καθηγηταὶ ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Κ. Ε. Ν. Ἐπιτελάρχης Ε. Ο. Ν. κ. Θεοχαρόπουλος μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, ὁ Διοικητὴς τῆς Δ. Α. Σ. ἀρρένων καὶ ἡ Διοικήτρια τῆς Δ.Α.Σ. Θηλέων μετὰ τῶν ἐπιτελείων των.

Περὶ τὴν 11ην προσῆλθεν ὁ Ἀρχηγός, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τοῦ συνωστιζομένου πλήθους τῶν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης φοιτητῶν ὡς καὶ τῶν ἀσφυκτικῶς πληρούντων αὐτήν.

Ὁ Ἀρχηγὸς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον

Λόχος Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑπ)σεως Πανεπιστημίου, παρατεταγμένος ἀπὸ τῶν προπυλαίων καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἀπέδωσε τὰς πρὸς τοὺς ἐπισήμους τιμάς.

Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐγένετο δοξολογία ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χρυσάνθου. Μετ' αὐτὴν δὲ ὡμίλησε πρὸς τοὺς φοιτητὰς ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γ. Φωτεινός.

Κατ' ἀρχάς, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς πρωτοετεῖς, ἐχαιρέτισε τὴν εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικὸν Ἵδρυμα τῆς Χώρας εἴσοδόν των.

Ἀκολούθως τοὺς παρεκίνησεν ὅπως ἐνταχθῶσιν εἰς τὰς Φάλαγγας τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἵνα διὰ ταύτης, γονίμου συντελεστοῦ τῆς συντελουμένης δημιουργίας, συμβάλωσιν εἰς τὴν μεγάλην Ἐθνικὴν προσπάθειαν, τὴν σύνθεσιν τοῦ Γ΄ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Αὔριον Κυριακὴν θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου ἡ ἔναρξις τοῦ ἀγῶνος μεταξὺ τῶν Ὑποδ)σεών μας διὰ τὸ β΄ ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν θὰ γίνῃ ἡ παρέλασις καὶ ἡ ὁρκωμοσία τῶν ἀθλητῶν καὶ θὰ συναντηθῇ ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδ)σεως Πανεπιστημίου μετὰ τῆς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν. Ἡ δευτέρα συνάντησις θὰ λάβῃ χώραν τὴν Τρίτην 21 Νοεμβρίου μεταξὺ τῶν Ὑπ)σεων Παντείου καὶ Α.Σ.Ο.Ε.Ε. Τὴν δὲ Κυριακὴν 26 Νοεμβρίου θὰ συναντηθῇ ἡ ὁμὰς τῆς Φοιτητικῆς Φάλαγγος Θεσσαλονίκης μετὰ τῆς ὁμάδος τοῦ Πολυτεχνείου.

— Τὰ 111 Γραφεῖα ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἐπόπτου αὐτῶν ἀφιέρωσαν τὸ μέχρι τοῦδε χρονικὸν διάστημα καὶ θὰ ἀφιερώσουν ὁλόκληρον τὸν Νοέμβριον εἰς συστηματικὴν καὶ ἐντατικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν ὀργανικὴν σύμπτυξιν τῆς δυνάμεως. Τὸ πρόγραμμα

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

τῆς συμπτύξεως θὰ ἀκολουθήσῃ πρόγραμμα ἐθνικῆς, ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν μελῶν.

— Τὴν 15ην τρ. μ. ἤρχισεν ἡ λειτουργία τοῦ Α΄ Τμήματος τῆς Σχολῆς Ἰδεολογικῆς Διαφωτίσεως. Τὸ Τμῆμα αὐτὸ εἶναι συγκεκροτημένον ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς τῶν III Γραφείων ἁπασῶν τῶν Ὑποδιοικήσεων τῆς Δ.Α.Σ., ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Σχολῶν καὶ τῶν ἐτῶν ὡς καὶ ἀπὸ ὡρισμένους Φαλαγγίτας ἀνεπτυγμένους διὰ τὸν τομέα

Εἰς τὴν Δ. Α. Σ. Θ. ἔχουν ἤδη συμπληρωθῆ ὅλα τὰ Ἐπιτελικὰ Γραφεῖα καὶ ἡ ἐργασία τοῦ νέου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους προβλέπεται μὲ λίαν ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα. Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικητρίας μας ὅλη ἡ Διοίκησις μεταβάλλεται εἰς Σχολὴν στελεχῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των θὰ σκορπισθοῦν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ ἀποτελέσουν πολυτιμοτάτους φορεῖς τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου.

Εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς γίνονται τακτικαὶ συγκεντρώσεις μὲ σκοπὸν ἐκπαιδευτικόν. Ἡ ἐκπαίδευσις συνίσταται:

1) Εἰς μαθήματα Ἐθνικῆς ἀγωγῆς, τὰ ὁποῖα προετοιμάζουν καταλλήλως καὶ διδάσκουν οἱ Ὑπεύθυνοι τοῦ III Γραφείου. Εἰς τὰ μαθήματα τῆς Ἐθνικῆς ἀγωγῆς συμπεριλαμβάνονται καὶ συζητήσεις διεξαγόμεναι μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων καθοριζομένων ἐκ τῶν προτέρων. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις ταύτας δίδεται μεγίστη σημασία, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κάθε Φαλαγγίτισσα ἀποκτᾷ τὴν εὐχέρειαν νὰ διατυπώνῃ ἐλευθέρως καὶ σαφῶς τὰς σκέψεις της, λύει τὰς ἀπορίας της καὶ ἀποκτᾷ συνείδησιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς της.

2) Εἰς τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀποκτοῦν χρησίμους γνώσεις καὶ ἡ ὁποία βοηθεῖ συγχρόνως εἰς τὴν δημιουργίαν μεγαλειτέρου δεσμοῦ μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτισσῶν. Αἱ γνώσεις αὐταὶ τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν κατὰ τὰς ἐκδρομάς, τοιαῦται δὲ εἶναι λ. χ. προσανατολισμός, ἀνίχνευσις, γνώσεις πρώτων βοηθειῶν, τοποθέτησις σκηνῆς, διάφορα συνθήματα, παρασκευὴ φαγητοῦ, σηματοδοσία κ. ἄ.

Μετὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκ μέρους τῆς Δ. Α. Σ. ἤρχισαν ν' ἀποστέλλωνται μελέται καὶ προβλέπεται ὅτι θὰ ὑπάρξουν πολλαὶ καὶ τοῦτο διότι συνεχῶς ἔρχονται φοιτήτριαι εἰς τὸ III Γραφεῖον διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειάν του εἰς τὴν συγκέντρωσιν βιβλιογραφίας. Ἐπίσης τελευταίως προσελήφθησαν καὶ νέοι συνεργάται, οἱ ὁποῖοι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νέου μας προγράμματος.

Ἀπὸ ἀπόψεως προνοίας ὁ «Οἶκος Φοιτητρίας» παρουσιάζει λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Αἱ φοιτήτριαι εἶναι ἐνθουσιασμέναι διὰ τὴν στοργικὴν μέριμναν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξιν. Μόλις ἀρχίσῃ τὸ συσσίτιον τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης θὰ λάβουν εἰς αὐτὸ μέρος πολλαί.

Εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑγειονομικοῦ ὑπάρχουν δύο ἰατροὶ καὶ δέχονται τὰς Φαλαγγιτίσσας καθ' ὡρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας.

Ἀπὸ ἀπόψεως ψυχαγωγίας ἤδη τὰ μέλη τῆς Δ. Α. Σ. Θ. παρηκολούθησαν τὰ δύο ἔργα «Πέρσας» καὶ «Ἠλέκτραν».

Ἔγιναν ἐπίσης δύο ἐκδρομαὶ μὲ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ψυχαγωγικὸν σκοπὸν καὶ θὰ συνεχισθοῦν κατὰ 15θήμερον. Εἰς τὰς ἐκδρομὰς γίνεται πορεία 5 - 7 χιλιομέτρων. Τὰ προγράμματα τῶν ἐκδρομῶν εἶναι πλούσια εἰς ποικιλίαν καὶ ἔτσι τὰ κορίτσια ἐπιστρέφουν γεμᾶτα ἐνθουσιασμό.

Εἰς τὴν πανσπουδαστικὴν συγκέντρωσιν τῶν δύο Δ. Α. Σ. διὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 7ης Νοεμβρίου ἔλαβε μέρος ὅλη ἡ δύναμις τῆς Δ. Α. Σ. Θ.

Ἐπίσης τὴν Κυριακὴν 12 Νοεμβρίου ἡ Διοικήτρια καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον παρέστησαν εἰς τὴν δοξολογίαν τῆς Μητροπόλεως, λόχος δὲ τῆς Διοικήσεως παρετάχθη ἔξωθεν τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐπεθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὅσαι ἐκ τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἤθελαν παρηκολούθησαν τὴν παράστασιν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Δ. Α. Σ.

Ὑπενθυμίζομεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἡ προθεσμία ὑποβολῆς ἐργασιῶν παρετάθη μέχρι 1ης Δεκεμβρίου 1939.

Ἤρχισεν ἡ μελέτη τῶν ἤδη ὑποβληθεισῶν ἐργασιῶν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Διευθυντοῦ τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, οὕτως ὥστε ἐλπίζομεν ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Δεκεμβρίου θ' ἀνακοινωθοῦν τ' ἀποτελέσματα.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Μὲ μεγάλην ζωηρότητα ἐξακολουθεῖ ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐργασία εἰς τὴν Π. Δ. Θ. Π. Τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικήσεως ἐφαρμόζεται κανονικὰ καὶ μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν στελεχῶν γίνεται κανονικὰ καὶ τὰ μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. μὲ μεγάλην χαρὰν παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα ὑποβοηθοῦν τὴν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ἀνάπτυξίν των.

Μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἑνιαίας ἡμέρας ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι, μὲ ἔκδηλον ἐνθουσιασμὸν μεταβαίνουσαι εἰς τὰ Κέντρα ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀπασχολήσεώς των, ἔδωσαν ἕνα ὡραῖον τόνον εἰς τὴν ὅλην κίνησιν τῆς πόλεως.

Γενικῶς παρετηρήθη εἰς ὅλην τὴν Διοίκησιν, μετὰ τῶν Ὑπο)σεων, Τομέων καὶ Ὑπ)μέων, ζωηροτάτη κίνησις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἱστορικῆς ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ τὰ αἰσθήματα ποὺ ἡ Ὀργάνωσις αὐτὴ ἐγέννησεν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς ἑλληνικῆς νεότητος ἐξεδηλώθησαν τώρα μὲ ὅλην τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν φλόγα ποὺ ἐμπνέει ὁ Ἀρχηγός μας. Ἡ παιδικὴ καρδιά, πλημμυρισμένη ἀπὸ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην γιὰ τὸν Μεγάλο Πατέρα της, ᾐσθάνθη συγκινήσεις καὶ παλμοὺς νέους, εἶδε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ πῶς ἀπὸ τὴν 7ην Νοεμβρίου ἄρχισε νὰ ζῇ μιὰ καινούργια ζωὴ καὶ μαγνητισμένη ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς ὠμορφιᾶς της ἔτρεξε νὰ ἑορτάσῃ τὴν ἰδικήν της ἑορτήν.

Ὅλα τὰ γραφεῖα ἔλαβον ἑορτάσιμον ὄψιν καὶ παντοῦ διωργανώθησαν ἑορταὶ μὲ ποικιλίαν προγράμματος. Πρασινάδες καὶ σημαῖες ἔδιδον ἕνα χαρούμενο τόνο στὶς συνοικίες καὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἀδελφωμέναι ἔψαλλον τοὺς ὕμνους των, διάφορα ἐμβατήρια, ἀπήγγειλαν ποιήματα στὸν Ἀρχηγό, τὸν Κ. Ε. Ν., τὴν Ε. Ο. Ν. καὶ τὴν Πατρίδα. Ὁμιλίαι ἔγιναν πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐξαίρουσαι τὴν σημασίαν τῆς ἡμέρας, τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Ὀργάνωσις διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν.

Ὅλαι αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι προσέφερον κάτι ἀπὸ τὰς δυνάμεις των διὰ νὰ ἑορτασθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον ἡ ἱστορικὴ ἐπέτειος τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος ἐπανεῦρε τὸν ἑαυτόν της... τὸν δρόμον της.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Α. τὴν Κυριακὴν 5-11-39 μεγάλη κίνησις παρετηρήθη εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς, πολλοὶ τῶν ὁποίων ὠργάνωσαν διαφόρους ἐκδρομάς.

Οἱ 6ος καὶ 9ος Ὑποτομεῖς μετέβησαν εἰς Μαραθῶνα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκδρομῆς ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἡ Ὑπ)άρχης σχετικῶς μὲ τὴν ἐπέτειον τῆς Ε. Ο. Ν.

Οἱ 4ος καὶ 15ος μετέβησαν εἰς Βαρυμπόμπην, ὅπου ἐπεθεώρησεν αὐτοὺς ἡ Ὑπ)τῆς μὲ τοὺς δύο ὑπευθύνους τοῦ II Γραφείου Π. Δ. Θ. Π. Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι, αἱ ὁποῖαι συμμετεῖχον εἰς τὴν ἐκδρομήν, διεκρίθησαν διὰ τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν.

Ὁ 21ος ἔκαμε μικρὰν πορείαν εἰς τὰ Διϋλιστήρια (Γαλάτσι), ὅπου ἐγένετο ψυχαγωγία τῶν μελῶν.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Β. τὴν 2αν Νοεμβρίου ἡ Διοικήτρια τῆς Π. Δ. Θ. Π. ἐπεσκέφθη τὰ νέα Γραφεῖα τῆς Ὑποδ)σεως Θηλέων Βορρᾶ, ὅπου ἔδωσε κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας εἰς τὰς ὑπευθύνους τῶν Ἐπιτελικῶν Γραφείων καὶ τὴν Διοικήτριαν.

Συγκινητικὴ εἶναι ἡ προσήλωσις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ ὁ ζῆλος αὐτῶν διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν προσερχομένων αὐξάνει καθημερινῶς, νέα δὲ μέλη ἀπὸ τὴν Περιφ. τοῦ Βορρᾶ ἐγγράφονται. Εἰς δὲ τὰς συγκεντρώσεις Φιλοθέης, Κουκουβαούνων, Ἀμαρουσίου οὐδεμία τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἀπουσίασε κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Αἱ Σκαπάνισσαι τοῦ 3ου καὶ 4ου Ὑπ)μέως μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ζῆλον παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα, τὰς παιδιὰς καὶ ἄλλας ἀπασχολήσεις των.

Ἐπίσης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγένοντο αἱ ἑξῆς ὁμιλίαι: «Περὶ καταμερισμοῦ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν Ε. Ο. Ν.», «Τίνα διδάγματα ἐκπηγάζουν ἀπὸ τοὺς μύθους τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων», «Περὶ πειθαρχίας» κλπ.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Ν. καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα εἰς ὅλους τοὺς Ὑπ)μεῖς ἔγιναν αἱ τακτικαὶ συγκεντρώσεις σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα.

Εἰς τὸν 4ον Ὑπ)μέα ἐξακολουθοῦν ἀθρόαι αἱ ἐγγραφαὶ νέων Σκαπανισσῶν ὅλων τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Περιφερείας του. Ἐπίσης προσῆλθον πολλαὶ ἐργαζόμεναι εἰς ἐργοστάσια.

Τὴν Κυριακὴν — πρώτην Κυριακὴν τοῦ μηνὸς — ἐγένετο συγκέντρωσις καὶ ἐκκλησιασμὸς τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν συμφώνως μὲ τὴν σχετικὴν διαταγήν. Μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν ἐπηκολούθησε τὸ ψυχαγωγικὸν μέρος, μὲ τὸ καθορισθὲν ἐκ τῶν προτέρων πρόγραμμα.

Τὴν Κυριακὴν 5ην Ν)βρίου οἱ Ὑπ)μεῖς 3ος, 7ος καὶ 10ος ἐξέδραμον εἰς τὸ Στρατόπεδον «Ι. Μεταξᾶς», εἰς Πεντέλην δὲ ὁ 7ος καὶ ὁ 11ος. Μὲ τὴν ζωὴν μιᾶς κοινῆς ἡμέρας ᾐσθάνθησαν τοὺς ἰδίους παλμοὺς χαρᾶς, τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἔντονον τὸ συναίσθημα τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Εἰς τὴν Υ. Θ. Π. ἀπὸ 1ης Ν)βρίου αἱ συγκεντρώσεις γίνονται τακτικώτεραι, αἱ δὲ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι πυκνώνουν τὰς Φάλαγγάς των διὰ τῆς ἀθρόας προσελεύσεώς των. Εἰς τὰς ἐργαζομένας Φαλαγγιτίσσας ὁ Διευθυντὴς τῆς Πολιτ. Διαφωτίσεως τῆς Κεντρ. Διοικήσεως δίδει διαλέξεις σχετικὰς μὲ τὴν Ε. Ο. Ν., ἀνυψώνων τὸ φρόνημά των.

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ. — Ὁ Ὑποδιοικητὴς κ. Γεωργόπουλος ἀνέπτυξεν εἰς ἅπαντας τοὺς βαθμοφόρους τὸ πρῶτον μάθημα τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως καὶ διαπαιδαγωγήσεως.

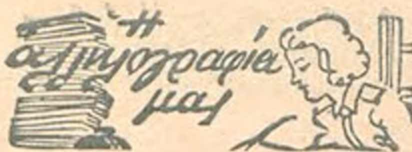
Εἰς τὸ μάθημα παρευρέθη καὶ ὁ Περιφ. Διοικητὴς Αἰτωλοακαρνανίας.

— Ἀξία ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Σκαπανέως τῆς ἐνταῦθα Διοικήσεως Χρ. Π. Τσάλα ἐπιδειχθεῖσα αὐτοθυσία, ὅστις μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἔσωσεν ἐκ βεβαίου πνιγμοῦ βρέφος μόλις ἑνὸς ἔτους. Τὸ βρέφος ὠλίσθησεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ὁ ἐν λόγῳ Σκαπανεύς, ὅστις παρευρέθη, ριφθεὶς ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν διέσωσε τοῦτο.

Εἰς τὸν ἐν λόγῳ Σκαπανέα ἀπενεμήθη παρὰ τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ κ. Ἀλεξ. Πριονᾶ ἔπαινος.

— Εἰς τὸ Ἀγρίνιον καὶ εἰς τὸ Θέρμον ἀνεπτύχθησαν πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς πολιτικῆς Διαφωτίσεως.

— Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν ἁπάντων τῶν Διοικητῶν τῶν Λόχων καὶ Τετραρχιῶν τῆς 115ης Φάλαγγος Ἀγρινίου ὑπὸ τοῦ Φαλαγγάρχου, παρουσίᾳ τοῦ κ. Ὑποδιοικητοῦ, ἐλήφθησαν ἀποφάσεις διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου καὶ τοῦ Ι. Ν. Ἁγίου Χριστοφόρου παραχωρηθέντων στρεμμάτων γῆς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α.ΑΡΑΒ. Διόρθωσε τὸν 3ο στίχο τοῦ 2ου τετραστίχου: δῶ πέρα νὰ μὲ πνίξουνε...Ἄχ...Ἄχ Ποσειδῶνα ἡ κνίσσα» καὶ τὸ «ἄ σ τ ρ α ψ' ἡ μοῖρα μοὔγραψε» καὶ ξαναστεῖλε το. Φαίνεται ὅτι εἶσαι σὲ θέσι νὰ γράφῃς ὡραῖα τραγούδια. Σοῦ συνιστοῦμε ν' ἀφήσῃς τὸ σονέττο γι' ἀργότερα. Τὸ «Ὀδυσσέας» ἔχει ἀριθμὸ Σ 39. Ἂν τὸ ξαναστείλῃς σημείωσέ τον κάπου. Καὶ τὸ «Πατρίδα» θέλει πολὺ δούλεμα. Σημειώνομε: «Ἐδῶ ὕμνος διθυραμβικὸς τῆς αὐγινῆς τὸ δάκρυ» — «ἐδῶ ὅλα, οἱ κάμποι, τὰ βουνὰ κλπ.» — «Δῶ ὡς κελαρύζουν...» — «ἐδῶ ὁ χειμῶνας...» πολλὲς χασμωδίες καὶ σὲ πολλοὺς στίχους τὸ μέτρο λανθασμένο. Τὰ τραγούδια σου ἔχουν ἔμπνευσι, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀνάλογη τεχνική. Στὸ «Πατρίδα» σημείωσε Σ 40. — Κ. ΒΟΥΓ. Μᾶς γράφεις: «Μὲ χαρὰ περιμένω κάθε φορὰ τὸ ἀγαπητό μου περιοδικὸ «Νεολαία» γιὰ νὰ διαβάσω τὶς χρυσὲς σελίδες του ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος». Ἡ «Νεολαία» σ' εὐχαριστεῖ. Τὸ ποίημα «Ἀνασκόπησις» (λέξις ἀντιποιητική) θέλει δούλεμα. Ἰδοὺ 2 τετράστιχα:

Ἦλθαν καὶ πέρασαν αἰῶνες
γιὰ τὴν πατρίδα μας χρυσοί,
ποὺ ὅλος ὁ κόσμος ἔλεγε
«Σὺ εἶσαι Ἑλλάς, μονάχα Ἐσύ».

Κι' ἀφοῦ ἡ Ἑλλάς κατώρθωσε
τὸ ζυγὸ ν' ἀποτινάξῃ
πάλι ἡ διχόνοια ἔφθασε
τοὺς Ἕλληνας νὰ σπαράξῃ.

Καὶ τὸ δεύτερο ποίημά σου «Ὁ ἥλιος...» κάπως πρόχειρα γραμμένο. «Τὰ ἄστρα τρεμοσβύνουνε, ἁ π λ ο ῦ τ α ι σιγαλιά». Σ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ «ἁπλοῦται» μέσα σὲ στίχους, ποὺ εἶναι γραμμένοι στὴ δημοτική; Τὸ πρῶτο φέρει τὰ στοιχεῖα Σ 41 καὶ τὸ δεύτερο Σ 42. Ἂν τυχὸν τὰ ξαναστείλῃς σημείωσέ τα κάπου γιὰ νὰ μᾶς εὐκολύνῃς στὴ συσχέτισι. — Γ. ΚΑΤΣ. Σχεδὸν σὲ κάθε τεῦχος γράφομε «ὄχι γράμματα καὶ συνεργασία στὸ ἴδιο χαρτί». Λυπούμεθα ποὺ σοῦ ἀπαντοῦμε ὅτι τὸ ποίημα δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. Ξαναστεῖλε το γραμμένο χωριστά. Ἀπὸ τὸ γραμματάκι σου παίρνομε τ' ἀκόλουθα, τὰ ὁποῖα ὑπογραμμίζομε: «... ἀλλὰ τὸ νέον καθεστὼς ἐπέδρασε πολὺ περισσότερο εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν τῶν παιδιῶν τῶν γεωργῶν, εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας ποὺ τὰς κατεπίεζε ἡ γκρίνια καὶ ἡ κακομοιριά. Μιὰ αὐγουστιάτικη πρωΐα ὁ ἥλιος ἀνέτειλε πολὺ διαφορετικός, χαρούμενος καὶ γελαστός». — ΙΩΑΝΝ. ΜΑΡΑΓΚ. Ἐλάβαμε καὶ τὰ τρία ποιήματά σου, ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ 68(!) στίχους ἐν ὅλῳ. Ἀπὸ τὸ «Ἑλληνικὸ βουνὸ» δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τοὺς παρακάτω στίχους:

Πανώρια καὶ πανύψηλα,
κορφοσυννεφιασμένα,
ποὺ στὶς σπηλιές σας θρέψατε
τόσα κλεφτῶν λημέρια.

. . . .

Καθὼς πατῶ τὶς ράχες σας
καὶ βγαίνω στὶς κορφές σας,
ζωὴ μοῦ δίδει ἀέρας σας
καὶ θάρρος ἡ πνοή σας.

Ὁμοιοκαταληκτοῦν — «κορφοσυννεφιασμένα - λημέρια»; — «στὶς κορφές σας - ἡ πνοή σας»; Ἔπειτα στὸ στίχο «ζωὴ μοῦ δίδει ἀέρας σας» τί ἔγινε τὸ ἄρθρο «ὁ» (ὁ ἀέρας σας); Ἀπὸ τὸ δεύτερο ποίημα «Ἡ ζωὴ τοῦ χωριοῦ» σημειώνομε τοὺς στίχους:

ὁ πατέρας κι' ἡ μάνα μαζὶ
τὶς δουλειὲς τῆς ἡμέρας θ υ μ ᾶ τ α ι

Χρησιμοποιεῖς τὸ 3ον ἑνικὸ πρόσωπο γιὰ νὰ ὁμοιοκαταληκτήσῃς μὲ τὸν παραπάνω στίχο:

Εἶναι νύκτα καὶ ἡ φύσι κ ο ι μ ᾶ τ α ι.

Τὰ ὅρια τῆς ποιητικῆς ἀδείας φθάνουν ὡς ἕνα σημεῖο, ὡς ἐκεῖ ποὺ δὲν θίγονται ἡ γραμματικὴ καὶ τὸ συντακτικό. Παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ ποίημά σου τοῦτο μπορεῖ νὰ διορθωθῇ. Δοκίμασε γιὰ δεύτερη φορὰ καὶ ξαναστεῖλε το. Σημείωσε Σ 44. Κι' ἐρχόμαστε στὸ τρίτο καὶ τελευταῖο, «Τ' ἀμπέλια». Τὸ ὀκτάστιχο:

Τ' ἀμπέλια ἐπρασίνισαν
μαυρολογοῦν οἱ ρόγες.
Μὲ τὰ καλάθια τὰ μικρὰ
καὶ μὲ τραγούδια οἱ κόρες,
τσ' Ἁγιᾶς Μαρίνας τὴ γιορτὴ
τὰ γιορτινὰ 'ντυθῆκαν,
χαρούμενες κι' ἀγκαλιαστὲς
στ' ἀμπέλια ξεχυθῆκαν.

Μπορεῖς νὰ βρῇς μόνος σου τί τὸ ἀσχημίζει; Κάτι «κακόηχο». Ἀσφαλῶς τὸ ξέρεις. Τότε γιατί τὸ ἄφησες; Θὰ γράψῃς χωρὶς ἄλλο ὡραῖα καὶ «σωστὰ» τραγουδάκια ἂν γράφῃς ὀλιγώτερα. — ΕΥΤ. ΜΑΡΑΓΚ. Τὴν ἄσκησι τὴν διαβιβάσαμε στὸν ἁρμόδιον συντάκτην, ὁ ὁποῖος θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ σχετικῶς. Καλὸ τὸ ποίημα «Τὸ Ἑλληνικὸ χωριό». Θὰ γίνῃ ὅμως πολὺ καλλίτερο ἂν διορθώσῃς τοὺς 2ο καὶ 4ο στίχους τοῦ 3ου τετραστίχου' «περιβόλια - βόδια». Σημείωσε Σ 46 καὶ στεῖλε το πάλι διωρθωμένο. Τὸ ἄλλο «Ὁ θερισμὸς» θέλει γράψιμο ἀπ' ἀρχῆς. Ἰδοὺ τὸ 5ο τετράστιχο:

Τὰ πουλιά, τὰ μυρμήγκια, τὰ φίδια
ψίχουλα ψάχνουν νὰ βροῦν νὰ χορτάσουν,
τὸ θεὸ τους κι' αὐτὰ νὰ δοξάσουν,
ψάλλουν κι' αὐτὰ σὰ νὰ παίζουν παιγνίδια.

Ἂν τὸ ξαναγράψῃς ἄφησε τὰ φίδια ἔξω, ποὺ οὔτε θεὸ ἔχουν, μὰ καὶ ποὺ ἂν εἶχαν δὲν θὰ τὸν ἐδόξαζαν. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, ἡ παρουσία των κάνει τὸ τραγοῦδι σου ἀνατριχιαστικό. Τί λὲς κι' ἐσύ;

Ο ΞΑΝΘΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 198)

μέχρις αἵματος καὶ ἀλληλοσπαράσσωνται. Ταπεινὸς καὶ μετριόφρων, οὐδέποτε ἀξιώνει κάτι, οὐδέποτε παραπονεῖται, ἀλλὰ καὶ ποτέ του δὲν παραμελεῖ τὸ καθῆκον. Ὁ πρῶτος καὶ ἀληθινὸς ἐργάτης τῆς ἐλευθερίας τοῦ Γένους, αὐτὸς ποὺ ἔθεσε ὁλοκαύτωμα τὴ ζωή του στὴν ὑπηρεσία τῆς μεγάλης ἰδέας, περνάει τὰ τελευταῖα του χρόνια φτωχὸς καὶ ἄγνωστος σὲ μιὰ καλυβοῦλα τῆς ὁδοῦ Νικοδήμου. Τὰ ἄσπρα μαλλιὰ πλαισιώνουν τὴ μελαγχολική του μορφὴ καὶ μὲ μιὰ ὑπερανθρώπινη ἠρεμία καὶ χριστιανικὴ ἐγκαρτέρησι πίνει τὸ πικρὸ ποτήρι τῆς ζωῆς ποὺ τοῦ προσφέρει ὁ ἀχάριστος κόσμος.

Ἡ μοῖρα σκληρὴ καὶ τραγικὴ τοῦ ἐπιφυλάσσει τὸ τραγικώτερο τέλος στὴ ζωή του. Ἕνα φθινοπωριάτικο ἀπόγευμα τοῦ 1852 παρακολουθεῖ ἀπὸ κάποιο θεωρεῖο τὴ συνεδρίασι τῆς Βουλῆς. Οἱ βουλευταὶ ἁμιλλῶνται εἰς τὰς ἀντεγκλήσεις καὶ τὶς φωνὲς καὶ ἔρχουνται στὰ χέρια. Ὁ κόσμος τῶν θεωρείων παίρνει μέρος σ' ὅλη τὴ φασαρία καὶ θορυβεῖ.

Διατάσσεται ἡ ἐκκένωσις τῶν θεωρείων καὶ οἱ χωροφύλακες πρωτοστατοῦν στὸν πανικὸ καὶ τὸ φόβο ποὺ δημιουργεῖται μεταξὺ τοῦ φεύγοντος πλήθους. Ὁ ὑπερεβδομηκοντούτης Ξάνθος παρασύρεται μέσα στὴν ὁρμὴ τοῦ πλήθους καὶ ἀπὸ τὴν κορυφὴ τῆς σκάλας κυλιέται ὡς τὸ πλακόστρωτο τοῦ δρόμου. Μισοπεθαμένος μεταφέρεται στὸ Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο καὶ σὲ δώδεκα ὧρες, προσευχόμενος καὶ δεόμενος τοῦ Ὑψίστου, ὅπως δικάσῃ εὐμενῶς τὰ παραπτώματά του, κλείνει γιὰ πάντα τὰ μάτια του τὰ φωτεινὰ ποὺ συνέλαβον τὸ ὡραιότερο ὄραμα, τὸ ὄραμα τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀπολυτρώσεως τοῦ Γένους, ποὺ γιὰ τὶς ἐπερχόμενες γενεὲς θὰ μείνῃ σὰν ἱερὸ καὶ ἅγιο σύμβολο καθοδηγητικὸ στὴν κάθε τους σκέψι καὶ ἐνέργεια.

Κοσμᾶς Ι. Βέρροιος

ΧΑΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 203)

Τὸ ἀστεῖο εἶναι πὼς ὕστερα ἀπὸ χρόνια — ἐπὶ Ὄθωνος πιὰ — ὁ γιὸς τοῦ Χατζῆ - Γιάννη Μέξη, Παναγιώτης συναντήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ γνωρίστηκε μὲ τὸν Μεχμὲτ πασᾶ, τὸ ναύαρχο τοῦ Τουρκικοῦ στόλου κατὰ τὴ ναυμαχία ποὺ γράφουμε παραπάνω. Ὁ πασᾶς τὸν ρώτησε ἐμπιστευτικῶς: «Πόσες χιλιάδες στρατὸς βρισκότανε τότε στὶς Σπέτσες;» Ὁ Παναγιώτης τοῦ ἀποκρίθηκε: «Οὔτε ἑκατὸ παλληκάρια. Ἦσαν 37 μονάχα κι' ἕνας ὁ πατέρας μου, 38». Φαντάζεσθε τὴν ἔκπληξι τοῦ Μεχμὲτ πασᾶ.

Γιὰ τὴν ἀνδρεία του αὐτὴ ὁ Χατζῆ Γιάννης Μέξης, ἔλαβε, μετὰ τὴν ἵδρυσι τοῦ Βασιλείου, χρυσὸ βραβεῖο, τοῦ ὁποίου τὸ διάταγμα ἀπονομῆς ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὸν Ι. Μέξην προτιμήσαντα τῆς φυγῆς τὸν ἐν Πατρίδι Τυραννίῳ θάνατον».

Πρῶτος ὁ Μέξης ὕστερα ἀπὸ χρόνια, μαζὶ μὲ τὸν Ζαΐμη καὶ τὸν Κουντουριώτη, παρέδωσε τὴν ἀντιβασιλεία στὸν Ὄθωνα. Στὰ 1835 ἔγινε σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ κατόπιν γερουσιαστὴς καὶ παραστάτης τῶν Σπετσῶν. Ἀλλά, ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε πὼς κι' αὐτὸς ἦταν «θνητὸς» ὅπως ὅλοι μας. Ἔτσι στὰ 1844 πέθανε στὶς Σπέτσες, μέσα σὲ μιὰ δόξα ἀνάλογη μὲ τὰ ἔργα του, ἐλεύθερος Ἕλληνας πιά, πράγμα ποὺ τὸ χρωστοῦσε στὴν ἐλεύθερη καὶ γενναία ψυχὴ ποὺ εἶχαν Αὐτὸς καὶ οἱ συναγωνιστές του!

Κ. Γ.

Ο ΣΩΤΗΡΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 212)

— Θὰ σὲ βάλω στὸ αὐτοκίνητο.

— Μή... μὴ νὰ σὲ χαρῶ... καταραμένα πράματα... μπῆκα μιὰ φορὰ καὶ κόντεψε νὰ βγάλω τὰ σωθικά μου... Ἄχ! κακὸ ποὺ τὸ πάθαμε. Βρέχει ὁ Κύριος! Πάει, θὰ πουντιάσῃς καὶ σὺ γυιόκα μου, παιδὶ πρᾶμα.

— Μάθαμε 'μεῖς πιά. Μὴ νοιάζεσαι! Σὰ φτάσουμε στὸν Ἅη Βασίλη, ξέρεις τὸ σπίτι;

— Νὰ φτάσουμε μόνο κι' ἀπὲ ἐδῶ εἴμαστε. Τὸ ξέρω.

Λίγο πιὸ πάνω ὁ Σωτήρης ἔμπασε τὴ γρηὰ σ' ἕνα αὐτοκίνητο, εἶπε τὴ διεύθυνσι καὶ ξεκίνησαν.

— Νὰ κατέβουμε, παλληκάρι μου, δὲ μπορῶ ἄλλο...

— Βρέχει... Ὁ καιρὸς χειροτέρεψε... Θ' ἀρρωστήσῃς, γιαγιάκα...

— Πάλι καλά, σ' ἔφερε ὁ Θεός. Ἂν δὲν τύχαινες θὰ τἄχα τινάξει. Πῶς σὲ λένε εἶπες;

— Σωτήρη.

— Κατὰ τ' ὄνομα καὶ ὁ ἄνθρωπος. Μουρμούρισε ἡ γρηά. Τὸ αὐτοκίνητο ἔτρεχε μέσ' στὴ βροχή. Φθάναν στὸν Ἅη Βασίλη. Τὸ νερὸ πλήθαινε.

Κι' ὅλο ἄστραφτε. Κι' ὅλο βρονταγε. Γενάρης ἀκοῦς καὶ λές.

Σὰν ἔφτασε στὸ σπίτι του ὁ Σωτήρης, ἡ ὥρα θἄταν ὀχτώ. Ἡ μητέρα του τὸν καρτεροῦσε ἀπ' ὥρα.

— Τρέχα, ἦρθε ὁ Φάνης, σὲ θέλουνε στὴν Ὀργάνωσι, φαίνεται νὰ πλημμύρισαν ἐκεῖ κάτω.

Ὁ Σωτήρης διηγήθηκε στὴ μητέρα του τὰ καθέκαστα, πὼς βρῆκε στὸ δρόμο τὴ γρηὰ Βαρβάρα, πὼς τὴν πῆγε στὸ σπίτι της. Καὶ ἄλλαξε γρήγορα κι' ἔτρεξε ξανὰ στὸν Ὑποτομέα.

Πέτρος Στυλίτης - Γιαννακουδάκης

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 Ἰουνίου 1939) .... » 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Ἐκμισθοῖ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἐσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—
Ἐξωτερικοῦ » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομέων.—Οἱ τόκοι τῶν ἀποταμιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιοῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται.—Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν καταθέσεων, ἤτοι δραχ. 33 500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν.—Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως, τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει εἰδικοὺς καλλιτεχνικοὺς κουμπαράδες, πωλουμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους.—Ὅταν ἔχετε ἕνα κουμπαρᾶ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οἰκονομίας σας, διότι συνηθίζετε εὐκολώτερα στην ἀποταμίευσι.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 30-601, 30-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος.— Βελτίωσις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος. — Οἰνοποίησις χλωρᾶς σταφίδος. — Διαφήμισις τῆς σταφίδος εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ τὸ Ἐσωτερικόν.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. Ὁ πλέον εὐθηνός, ὑγιεινὸς καὶ εὔγευστος ξηρὸς καρπὸς τῆς παγκοσμίου γεωργικῆς παραγωγῆς. — Εἶναι πλουσιωτάτη εἰς σάκχαρον καὶ βιταμίνας. — Ἔχει μεγίστην θερμαντικὴν δύναμιν. — Περιέχει μαγνήσιον ἐνδεικνυόμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας ὠφελίμους εἰς τὸ αἷμα, σίδηρον, ἅλατα κλπ. ὠφέλιμα εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὑγείαν σας, ἔχετε οἰκονομίαν καὶ ἐνισχύετε τὴν ἐθνικήν μας οἰκονομίαν.

Η ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Λειτουργεῖ συνεχῶς ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 7ης μ. μ.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΕΣ ΟΡΟΙ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: Κολοκοτρώνη 13
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ: Στοὰ Σπυρομήλιου (Μέγαρον Μ.Τ.Σ.)
Λεωφόρος Ἀλεξάνδρας καὶ Σπυρίδωνος Τρικούπη

ΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΕΧΕΤΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ:
ΖΩΗΣ, ΠΥΡΟΣ, ΘΑΛΑΣΣΗΣ, ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΩΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ἀπὸ τὰ Γραφεῖά μας ἢ ἀπὸ τὸν εἰς τὴν πόλιν σας Πράκτορά μας νὰ σᾶς ἀναπτύξουν πάντα συνδυασμὸν ἀσφαλείας.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΟ Μ. Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ, ὅπερ διακανονίζει ταχέως καὶ ἀπ' εὐθείας πᾶσαν ζημίαν σας.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΕΣ ΤΟ Μ. Τ. ΣΤΡΑΤΟΥ ἐξυπηρετεῖτε τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν καὶ τὰ ἴδιά σας συμφέροντα.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀθῆναι, Κολοκοτρώνη 13.
Τηλ. 21-144, 29-331.

